

สวท

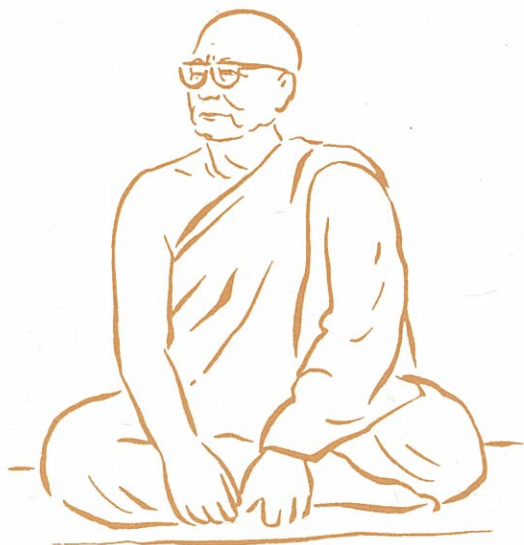
เพื่อชีวิตที่งดงามและเป็นอิสระ

ISSN 1685-4020

ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๑๔

เอเชี่ยนโลกนี้ มีธรรมเป็นมารดา

๑) เวลา๑๓:๒๕ น. ได้ยินเสียงที่ ๒๗ พฤษภาม
๒๕๕๗, เย็นๆ, ฉันไม่ได้อะไรเลย เพียงแต่
นั่งสมาธิ ๑๐๘ นาที; ที่จริง ฉัน
ก็เกิด ทุกข์ทรมานที่ สัตว์ ๓ ตัว มีตัวหนึ่ง
กำลัง ทำอะไรอยู่คนเดียว. ขู่ว่าจะให้
วิเศษว่า อุบายของ ตัวฉัน ต่างหาก, ที่เกิด

๒๕๕๙

นิตยสารเพื่อชีวิตทั้งดงามและเป็นอิสระ
ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๑๔
พฤษภาคม ๒๕๕๙

ผู้ก่อตั้ง **แม็กซ์สันสนีย์** เสถียรสุด
อาสาสมัครกองบรรณาธิการ **พิกุล** วิชาสประทีป
คันสนีย์ ศีตะปิ่นย์ เมอลเลอร์ **ช่อมก** วิริยานนท์
พรรณวดี อมรมณีกุล **ฉมทอง** ทองนอก
อาสาสมัครฝ่ายกราฟิก **สุวิมล** รัชชพันธ์
อาสาสมัครถ่ายภาพ **สมคิด** ชัยจิตวนิช
พรรณวดี อมรมณีกุล **สิริยากร** กิจบุญ
สุชาดา หงษา **วันชัย** ทองด้วง
ที่ปรึกษาฝ่ายต่างประเทศ **ดัมระยา** มังคละพุกฤษ์
ที่ปรึกษาฝ่ายกฎหมาย **นงเยาว์** สุคนธพันธ์
ที่ปรึกษา **มนทรา** จุฑะพุทธิ
ฝ่ายประชาสัมพันธ์ **สายน้ำผึ้ง** รัตนงาม
เจ้าของ **เสถียรธรรมสถาน** ๒๔/๕ ซอยวิชรพล
ถนนรามอินทรา ๕๕ แขวงท่าแร้ง เขตบางเขน กรุงเทพฯ ๑๐๒๓๐
โทรศัพท์ ๐-๒๕๑๐-๖๖๙๘ โทรสาร ๐-๒๕๑๙-๕๖๓๓
e-mail address: savikamag@yahoo.com
พิมพ์ **บ. แพลน** **พริ้นท์ติ้ง จำกัด** โทรศัพท์ ๐-๒๒๘๗-๑๓๗๗
ราคา ๙๙ บาท

ปฏิทินข่าว

วิถีแห่งสติ

- ๐๙.๐๐ น. ทำวัตรเช้า ณ ห้องพระบรมสารีริกธาตุ
๑๐.๐๐ น. สนทนาธรรม / สมาธิภาวนา / ภาวนากับการทำงาน
๑๑.๓๐ น. พิจารณาอาหารกลางวัน
๑๓.๓๐ น. ฝึกภาวนาอย่างผ่อนคลายในอิริยาบถนอน
(สำหรับคนนอนไม่หลับ)
๑๔.๐๐ น. เดินเล่นอย่างมีสติ (เดินจงกรม)
๑๕.๐๐ น. คุยกันเหมือน...เป็นเพื่อนทุกข์ / ตอบคำถาม
๑๗.๓๐ น. ทำวัตรเย็น ณ ห้องพระบรมสารีริกธาตุ

ขอเชิญร่วมปฏิบัติธรรม (พักค้าง)
ทุกวันศุกร์-เสาร์-อาทิตย์ ในกิจกรรม

วิปัสสนาปฏิบัติธรรม

สนใจ... ติดต่อขอรับใบสมัครและระเบียบการปฏิบัติได้ทุกวัน
ที่เสถียรธรรมสถาน สอบถามเพิ่มเติม ๐-๒๕๑๐-๖๖๙๗
หรือ www.websds.org

สารบัญ

ธรรมสวัสดิ์

๖

เล่าสู่กันฟัง

๔๑

สมาคมอมยิ้ม

๕๖

เรื่องพิเศษ

๖๐

รูปเล่าเรื่อง

๘๐

น้ำค้างหยดใส

๑๐๓

๑๑๙ อาหารปรุงด้วยรัก

๑๒๒ วิถีชีวิต

๑๓๖ คู่ยแคะความคิดกับหมอพริทพย

๑๔๑ สิ่งแวดรัก

๑๔๔ ความดีนี้ต้องขยาย

๑๔๘ คุยกันเหมือน...เป็นเพื่อนทุกข

พุทธทาส ในความทรงจำ

ธรรมสวัสดิ์

แม่ชีคันสนีย์ เสถียรสุต

ท่านแม่ธีรวัจก์ท่านอาจารย์พุทธทาสได้อย่างไร

ตอนบวชใหม่ ๆ เรายังไม่รู้วัจก์ท่านอาจารย์ วัจก์ แต่จากหนังสือของท่าน คือบวชแล้วก็หาหนังสืออ่าน แต่ตอนนั้นก็เชื่อว่าท่านจะอ่านรู้เรื่อง เพราะเรายังไม่ได้ทำงาน ก็เป็นเพียงการศึกษาดูใจ ให้รู้จิตใจของตัวเอง ไม่ได้อ่านหนังสือข้างนอกมากนัก แต่ตอนที่ทำงานจะอ่านหนังสือท่านอาจารย์มาก เราบวชกับท่านพระครูภาวนาภิธานเจ็ดปี พอท่านสิ้น เราก็มาสร้างเสถียรธรรมสถาน ตอนที่สร้างเสถียรธรรมสถานเป็นช่วงที่ค้นคว้าหนังสือของท่านอาจารย์มากขึ้น เพราะว่าท่านอาจารย์สร้างสวนโมกข์อย่างชนิดที่รักษาธรรมชาติ แต่เราสร้างเสถียรธรรมสถานด้วยการนำธรรมชาติกลับมา เพราะเดิมเสถียรธรรมสถานไม่มีธรรมชาติอยู่เลย ต้องปลูกป่า เป็นป่าปลูกมือ

เรียกได้ว่าพอสิ้นท่านพระครูภาวนาภิธาน เราก็ได้พบท่านอาจารย์พุทธทาสด้วยตาเนื้อเป็นครั้งแรกตอนที่ลงไปช่วยผู้ประสบภัยจากพายุเกย์ ในเช้าวันรุ่งขึ้นของการไปช่วย เขามีด...เวลาตีห้า สวนโมกข์จะสงบ แต่มีเสียงหนึ่งคำรามออกมาท่ามกลางความสงบนั้น คือเสียงของท่านอาจารย์พุทธทาส การพบครั้งแรกเรารู้สึกว่าเหมือนเจอใครสักคนหนึ่งที่ทำให้เราหยุดอยู่ตรงนั้นได้...แล้วฟังเวลาท่านคำรามเหมือนราชสีห์ ท่านขอบคุณที่เราไปช่วยคนที่กำลังทุกข์ยากจากพายุเกย์ และท่านก็อนุโมทนาต่อการทำงานที่เราได้ให้กับตัวเราเอง คือวัจก์ที่จะแสวงหาวิธีการ

หรือธรรมะที่จะทำให้ชีวิตสงบเย็น แทนที่จะ
ให้กับคนอื่นเท่านั้น

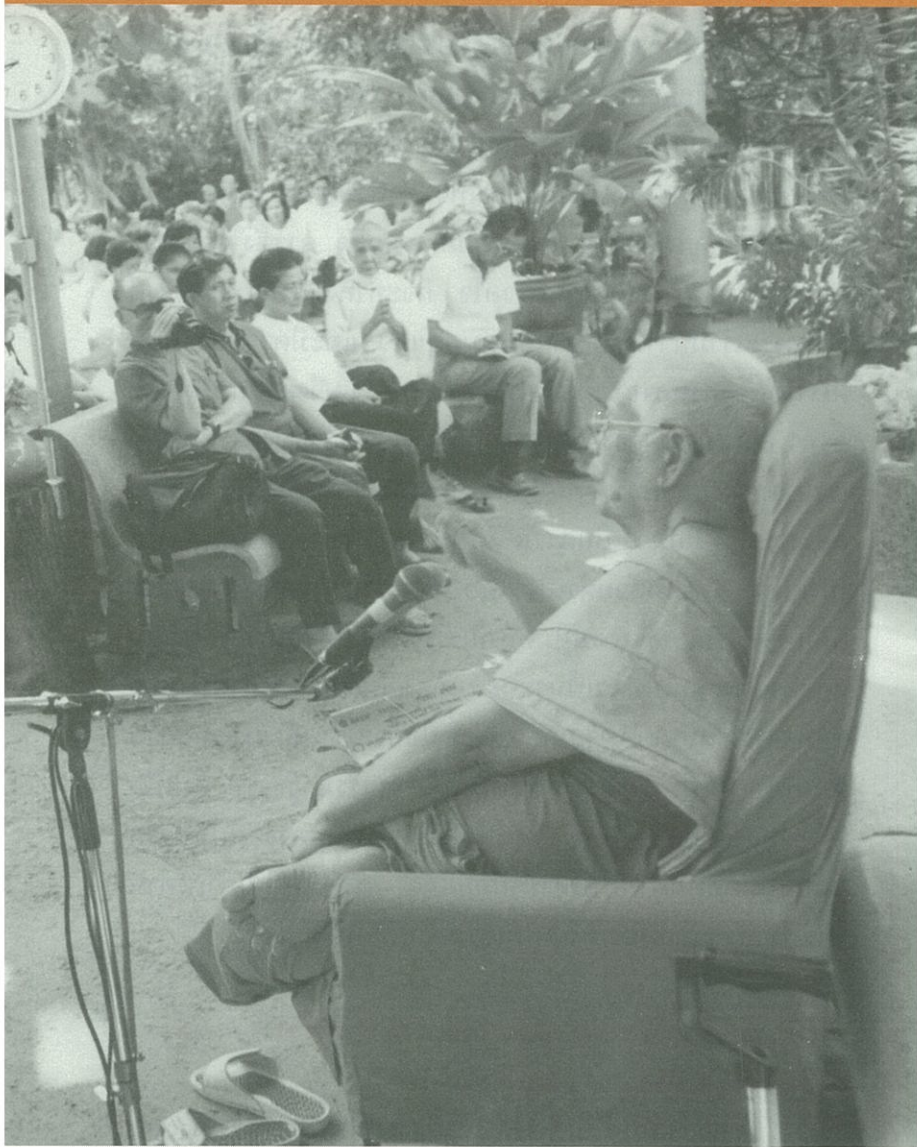
การคำรามของท่านอาจารย์นั้นเป็นลักษณะ การพูดที่เฉพาะตัวของท่านหรือ

ใช่ แต่ไม่ใช่เพียงคำพูดเท่านั้น มัน
เป็นวัฏจักรธรรมซึ่งออกมาจากมโนกรรมที่ท่านมี
ความตั้งใจที่จะทำให้คนข้างหน้าท่านได้สะดุด
ใจ หรือซัดใจของตัวเองด้วยคำพูดที่เชลยชวน
ผ่านเสียงของท่านที่คำรามออกมาว่า “ท่าน
สาธุชนผู้สนใจในธรรมทั้งหลาย...” คือท่านให้
เกียรติคนที่นั่งข้างหน้าว่าเป็นสาธุชนที่สนใจ
ในธรรม ท่านยกย่องเป็นการทักทาย แล้ว
ท่านจึงจะพูดธรรมะให้คนที่อยู่ข้างหน้าได้ติด
ตามเรื่องราวจากการทักทาย ท่านทักทายคน
เหมือนราชสีห์ คือมันยิ่งใหญ่ไปด้วยความตั้ง
ใจที่อยากจะกระชากใจของผู้ที่อยู่ข้างหน้า
ให้กลับมาอยู่ในปัจจุบันขณะ เป็นศิลปะใน
การกระตุกให้คนหยุดแล้วฟัง

จากนั้นมีโอกาสได้ติดต่อกับท่านอย่างไรบ้าง

ต้องเล่าก่อนว่า ก่อนหน้านั้นไม่เคย
ได้เห็นท่านอาจารย์ด้วยตา แต่เห็นด้วยใจ คำ

สอนของท่านคือการทำงานของเสถียรธรรมสถาน ซึ่งจริง ๆ นั้นเรามีความกตัญญูต่อพระธรรมอยู่แล้ว แต่เมื่อเราได้มีโอกาสค้นคว้าคำสอนของท่านอาจารย์ก็ทำให้เราตั้งใจทำในสิ่งที่เรากตัญญูเหมือนมันมีแรงบันดาลใจเป็นทุนที่จะทำสิ่งที่ยาก เหมือนกับมีความอาจหาญโดยธรรม คือจะไม่มี ความกลัว การตั้งใจทำอะไรสักอย่างนั้น ถ้าเรามีความกังวลใจ ก็จะทำสิ่งนั้นออกมาได้ไม่ดี แต่เพราะเรามีความกตัญญูเป็นทุนอยู่แล้ว และมีความอาจหาญที่เราได้เห็นท่านอาจารย์ทำอยู่ที่สวนโมกข์ มันจึงคล้ายกับดูสิ่งที่ครูทำ สวนโมกข์พลารามคือสวนที่เป็นพลังกำลังแห่งการหลุดพ้นเรามาทำสวนธรรมก็มีท่านเป็นครู ที่จะเดินเข้าไปเรียนรู้ว่าท่านทำอย่างไร เหมือนว่าเป็นการได้ศึกษาคำสอนของท่านก่อนที่จะได้ไปพบท่าน ได้เห็นด้วยตาเนื้อ ได้ยินกับหูว่าท่านขอบคุณในความ เป็นเพื่อนร่วมทุกข์และอนุโมทนาที่เรารู้จักที่จะให้ตัวเองได้สงบเย็น และก็ได้ติดต่อกับท่านเป็นระยะ แล้วกลับไปเล่าให้ท่านฟังหลังจากภาคกลับจากพายุเกย์ที่เราตั้งใจที่จะใช้เสถียรธรรมสถานเป็นที่ทำงานเพื่อพระธรรม ให้คนได้ศึกษาธรรม วัชรธรรม อันเป็นเครื่องออกจากความทุกข์ ซึ่งเป็นนโยบายที่ท่านอาจารย์ให้ความสำคัญ สนับสนุนกับทุกฝ่ายที่ไปหาท่านอยู่แล้ว การกลับไปเล่าให้ท่านฟังว่าเราทำอะไรมันทำให้เราได้เข้าไปใกล้ชิดท่านในงาน

เมื่อท่านอาจารย์ทราบว่าท่านแม่ชีกำลังเริ่มสร้างเสถียรธรรมสถาน ท่านได้ให้ความเห็นอย่างไรบ้าง

ตอนแรกที่เราไปเล่าให้ท่านฟังว่าเราทำงานเรื่องเยาวชน

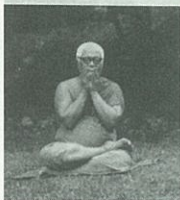
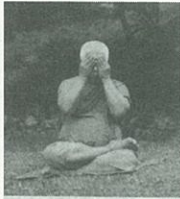

เด็กและผู้หญิง สนใจที่จะช่วยให้เขาตื่นจากความมัวเมาประมาท
ขาดสติ ท่านก็ฟังเราเล่าว่าทำอะไรจนจบ แล้วท่านก็ตบตักและ
ถามว่า

“แล้วคุณทำแล้วหรือยัง”

เรตกใจเหมือนกัน เพราะดูท่านจริงจังมาก แต่
ก็ตอบว่า

“ทำแล้วเข้าค่ะ”

แล้วก็เล่าต่อว่าเสถียรธรรมสถานมีเนื้อ
ที่เท่านี้ กำลังปลูกป่าในเมือง ใช้การปลูกป่า
เป็นการเรียนรู้ที่จะปลูกคนอย่างไร ก็ค่อย ๆ
เล่าให้ท่านฟัง พอท่านเห็นว่าเราตั้งใจ การพบ
กันครั้งต่อ ๆ มาท่านก็จะไม่พูดอะไรนอกจาก
จะบอกว่า...คุณศันสนีย์ทำอะไร...เล่าไป...
เราก็เล่าไปทุกเรื่อง ท่านจะเป็นแบบนี้ ท่าน
อาจารย์ไม่เคยบอกให้ทำอะไร แต่ให้เราเล่าว่า
เราทำอะไร ท่านจะเสริมว่าควรทำอย่างไร จะ
ให้คำแนะนำ เช่น คุณทำงานเรื่องเยาวชน คุณ
ต้องให้เยาวชนมีตัวเองเป็นเพื่อน แล้วท่านก็
เล่านิทานเรื่องเพื่อนให้ฟัง ท่านจะให้คำแนะนำ

แล้วทำท่ายให้ไปพิสูจน์ วิธีการแนะนำสั่งสอนของท่านอาจารย์นั้น
ท่านไม่บอกละเอียด แต่ท่านจะทำท่ายให้ไปลองทำดู เป็นการ
ทดลอง แล้วให้พัฒนาจากการทดลอง ให้เกิดขบวนการของ
ความชำนาญมากขึ้น ซึ่งก็จริง เพราะเราค่อย ๆ ลองทำจนเกิด

ความชำนาญ เติบโตจากการทำบ่อย ๆ

ความรู้สึกเวลาอายุใกล้ท่านอาจารย์

ตอนแรกก็กลัว คนทั่วไปส่วนใหญ่ก็คงจะเป็นอย่างนี้ คือเตรียมตัว เพราะกลัวท่านถามแล้วตอบไม่ได้ กลัวเพราะปรุงแต่งไปเองว่าท่านอาจารย์จะเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ ครั้งแรกที่ไปตอนอายุเกยยังไม่กลัว แต่พอครั้งที่ไปปรึกษางาน ต้องทำการบ้านมาก แต่ท่านก็ได้ให้อุดมคติในการทำงานว่า

“คุณไปทำงานให้สนุก เป็นสุขขณะทำงาน กิน เก็บ ใช้ แต่พอประมาณ ที่เหลือแบ่งปันให้เพื่อนมนุษย์”

เมื่อเรบอกำทำงานเรื่องเด็ก ท่านก็สอนว่า

“ให้เด็กมีตัวเองเป็นเพื่อน ให้มีลมหายใจเป็นเพื่อน สอนให้ใช้เทคนิคอานาปานสติภาวนา เพราะลมหายใจจะเป็นอาวุธอันศักดิ์สิทธิ์ที่ทำให้เด็กไม่เหงา ถ้าเราเจริญสติในทุกลมหายใจก็จะช่วยให้สามารถส่งเสริมและยับยั้งตัวเองได้ว่า อะไรควรทำ อะไรควรหยุดทำ”

ความรู้สึกต่อสวนโมกข์

กับสวนโมกข์นั้น ตอนแรก ๆ ก็เพื่อไปปรึกษางานกับท่านอาจารย์ ตอนหลังไปขอให้คุณแม่รัญจวน อินทรกำแหง มาช่วยอบรมอานาปานสติภาวนา และช่วยเรื่องการพัฒนาสถานภาพแม่ชีไทย คุณแม่ก็ไปขออนุญาตท่านอาจารย์ แล้วก็มาช่วย แม่ชีดังฤติกี่มาช่วยด้วย มาสอนอานาปานสติกัน และเราก็ได้เชิญคุณ

แม่ริ้วจวนมาเปิดบ้านสายสัมพันธ์ เพื่อช่วยเด็กและผู้หญิง โดยใช้ธรรมเป็นพื้นฐานและวิถีชีวิต พอคุณแม่ริ้วจวนกลับไปสวนโมกข์ ก็เอาอัลบั้มรูปงานเปิดบ้านสายสัมพันธ์ กับเสียงที่แม่ชีพูดถึงความรู้สึกในการทำงานสัมมนาพัฒนาสถานภาพแม่ชีไทย ซึ่งมีทุกภาค...เหนือ ใต้ กลาง ออก ตก ไปถวายท่านอาจารย์เป็นธรรมโอสถ ท่านอาจารย์ก็ดู และสนใจว่าเราทำงานช่วยผู้หญิง ส่วนเทพเสียง ท่านอาจารย์ฟังแล้วก็หัวเราะ ทำให้ท่านเริ่มคุ้นเคยกับงานของเรา เวลาไปท่านก็จะถาม...ให้เล่า แล้วบอกว่าทำอย่างไรมันจึงจะก้าวหน้าขึ้น

สำหรับคนที่ยังไม่รู้จักท่านอาจารย์ ท่านแม่ชีจะแนะนำท่านอย่างไร

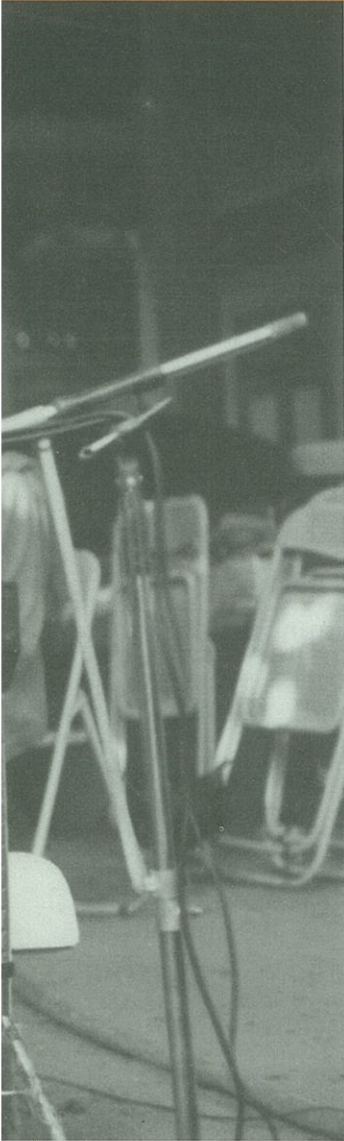
ท่านเป็นกัลยาณมิตร เพราะท่านกล้าที่จะขนาบ แล้วท่านก็กล้าที่จะชี้ชวน วิงวอน ครั้งสุดท้ายที่ได้เข้าพบท่านอาจารย์ ท่านบอกว่า “คุณศันสนีย์ อย่าทำอะไรแพง” คือกล้าขนาบ แล้วการชี้ชวนวิงวอนก็คือ ท่านชวนให้รู้จักการมองในแง่งามที่จะต้องเข้าไปหาความลึกซึ่งในการที่จะช่วยให้คนพึ่งตัวเองได้

สำหรับตอนนี้ที่ท่านอาจารย์ไม่อยู่แล้ว การที่จะรู้จักท่านอาจารย์ พุทธศาสนให้ดีที่สุดควรทำอย่างไร

ต้องปฏิบัติ ในบรรดามรดกที่ท่านทิ้งไว้มากมาย มันไม่สำคัญหรอกว่าท่านให้อะไร มันไม่สำคัญหรอกว่าใครได้มรดก มันสำคัญที่คนที่เข้าไปรับสิ่งนั้น แล้วออกมาทำจนแตกฉานและรู้จริงได้

มันสำคัญที่วิธีการรับมรดกที่จะแค่เป็น
ความภาคภูมิใจของเราที่มีครูบาอาจารย์ที่
มีปัญญา กับทำสิ่งที่ครูบาอาจารย์สอนให้
เกิดขึ้นจริงในงานของเรา แล้วทำให้เรามี
ปัญญา ถ้าเรามีปัญญาได้จากการทำงานที่
ท่านแนะนำไว้ เชี่ยวไฉ่วในสมัยที่ท่านยังอยู่
แสดงว่าเราได้รับมรดกจริง มันไม่ได้ขึ้น
อยู่กับว่าท่านให้ แล้วท่านก็ไม่ได้บอกว่า
เรื่องนี้ท่านให้ใคร เรื่องนั้นท่านให้ใคร แต่
ขึ้นอยู่กับว่าใครถนัดเรื่องอะไร แล้วนำ
เรื่องที่ถนัดไปทำให้เกิดการยกระดับจิตใจ
ของเราให้สูงขึ้น มีผลกำลังที่จะทำการ
งานอย่างไม่ทุกข์ แล้วมีปัญหาจากการทำ
งานตรงนั้นจริงหรือ...อย่างนี้...จึงจะรู้จักท่าน

แค่อ่านคำสอนของท่านหรือนั่งต่อ
หน้าท่านก็ยังไม่เรียกว่ารู้จักท่านหรอก การ
จะรู้จักท่านจริง ๆ คือการเอาสิ่งที่ท่านแสดง
ไว้มาทำให้เกิดขึ้นจริง ๆ ในชีวิตของเราแล้ว
เราเห็นว่าสิ่งนั้นมันศักดิ์สิทธิ์จริง เพราะมัน
ทำให้เราก้าวพ้นจากความทุกข์ได้ในการทำ
สิ่งนั้น นี่คือการรู้จักท่านอาจารย์จริง

แสดงว่าท่านอาจารย์ได้ให้มรดกไว้ตลอด

เวลาที่ท่านทำงาน

ใช้ค่ะ แล้วคนรับก็รับตามความถนัด แล้วเอาไปทำต่อพัฒนาต่อ

เรามักจะเห็นท่านอาจารย์อยู่ในอริยาบถใด

เราไม่ได้มีส่วนไหนประจำ แต่เท่าที่เห็นในช่วงที่เราไปพักที่สวนโมกข์เพื่อทำงานกับเยาวชนคนหนุ่มสาวที่สวนโมกข์นานาชาติ ตอนแรก ๆ พอแม่ชีดังฤดีปฐมนิเทศเสร็จ เราก็ได้พูดกับเยาวชนก่อนที่คุณแม่รัญจวนจะลงสอน ท่านอาจารย์โพธิ์จะคอยเล่าให้ท่านอาจารย์ฟังว่าเย็นนี้แม่ชีคันสนีย์คุยกับเยาวชน ท่านก็จะถามว่าคุณคันสนีย์คุยอะไร คือท่านใส่ใจในรายละเอียด ตอนกลางคืน บางทีเรานำเสนอเรื่องที่ทำในเสถียรธรรมสถานว่าเราทำงานอะไร อย่างไร เราชวนเด็ก ๆ มาเป็นต้นกล้าอาสาสมัคร อย่งไร ท่านจะลงรายละเอียดเลยว่าทำอย่างไร ชวนอย่างไร สอนอย่างไร เล่าอย่างไร

การทำงานกับเยาวชนที่สวนโมกข์นานาชาติเกิดขึ้นหลายครั้ง ตอนปิดภาคเรียน นิสิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กลุ่มน้ำใจ ก็สมัครมาทำงานเรียนรู้เรื่องอานาปานสติพันกว่าคน มาเสถียรธรรมสถานสองครั้ง ไปสวนโมกข์สามครั้ง ทำงานกันเป็นทีม มีอยู่ครั้งหนึ่ง เดินทางไปโดยเครื่องบิน ท่านอาจารย์นั่งอยู่ที่โรงไม้เก่า ๆ ที่สวนโมกข์นานาชาติ มีท่านอาจารย์โพธิ์ ทีมทำงานเราก็คลานเข้าไปนั่งใกล้ ๆ คือท่านมาให้กำลังใจ เหมือนกับว่าท่านดูแลเพื่อนร่วมงาน

ที่สำคัญอีกอย่างก็คือ ท่านจะไม่ปฏิเสธคนที่อยู่ข้างหน้าเวลาที่เขาไปขอความรู้ ไปถามข้อธรรมจากท่าน หรือไปปรึกษางานกับท่าน เช่นเราไปถามเรื่องงานเด็ก ท่านจะใส่ใจและให้เวลา และถ้าระหว่างนั้นมีใครมาถามเรื่องอื่น ๆ ท่านก็ตอบได้อย่างที่เรา รู้สึกว่า เออ...จริง เออ...ใช่ เช่นมีคนถามเรื่องความเท่าเทียมระหว่างผู้หญิงผู้ชาย ในขณะที่เรากำลังนั่งปรึกษางานท่านอยู่ ท่านก็ตอบว่า “ถ้าทำงานอย่างไม่มีตัวตน ก็ไม่มีหญิงมีชาย” เห็นไหม

คะว่า ท่านให้ความสำคัญที่จะ
ทำให้คนซึ่งมาถามมาปรึกษาได้
รับความกระจ่าง

สิ่งที่ท่านแม่ซีได้รับจากท่าน
อาจารย์พุทธทาสและสวน
โมกข์สามารถนำมาปรับใช้กับ
เสถียรธรรมสถานได้อย่างไร

บ้าง

คือตอนแรกที่เราไปเล่าให้ท่านฟังว่าเราทำอะไรรัน ท่านก็จะคอยให้คำปรึกษา คือจะเป็นทั้งครูที่กล้าขานบ ชี้ชวนวิงวอน และเป็นเพื่อนร่วมงานที่ดี ท่านเป็นครูที่ยกจิตวิญญาณของเราให้ตั้งใจทำงาน และให้ใช้การงานเป็นฐานแห่งการภาวนา เราได้คำว่า here and now จากท่านอาจารย์ ท่านทำให้ดู มีความสุขให้เห็น ท่านอาจารย์พูดเสมอว่าให้ทำงานเป็นการปฏิบัติธรรม ให้ใช้การงานเป็นฐานแห่งการภาวนา ทำงานอย่างมีความสุข สนุกขณะทำงาน

เราปฏิบัติธรรมอยู่ในงาน ที่นี้ และเดี๋ยวนี้ ทั้งยกจิตวิญญาณของเราให้สงบเย็น และเป็นประโยชน์ต่อบุคคลอื่น

แล้วท่านก็ไม่ได้พูดว่าของท่านดีอย่างเดียว ท่านยังบอกให้เราไปศึกษางานจากต่างประเทศมาเปรียบเทียบ แต่เราจะต้องเป็นชุมชนแห่งธรรม ใช้ธรรมะให้ศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งธรรมะจะศักดิ์สิทธิ์ได้ก็ต้องลงมือทำ มันไม่มีอะไรที่ได้มาโดยไม่ทำ และที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งก็คือ เราเข้าใจเรื่องปฏิจสุมุปาบทจากท่านอาจารย์ ท่านแยกแยะปฏิจสุมุปาบทว่า เพราะสิ่งนี้มี สิ่งนี้จึงมี ท่านเรียบเรียงท่านสอนปฏิจสุมุปาบทอย่างกระจายมากเลย ว่า ปฏิจสุมุปาบทกับอริยสัจสี่ ปฏิจสุมุปาบทกับขันธห้า ปฏิจสุมุปาบทกับกรรม ปฏิจสุมุปาบทกับการดำเนินชีวิต ฯลฯ อันนี้เป็นคุณูปการยิ่งเลย ทุกวันนี้เสถียรธรรมสถานสอนเรื่องนี้อยู่ในการปฏิบัติเลย คือเสถียรธรรมสถานทำงานสืบต่อเรื่องเหล่านี้

แล้วกับคำพูดที่ว่าลักษณะการสอนของท่านอาจารย์กับวิทยาศาสตร์เป็นไปในทางเดียวกัน

มันเป็นการทดลองใจคะ คือท่านไม่ได้สอนให้เราไม่ทำ
ทนายตัวเอง ท่านสอนให้เราพึ่งตัวเอง ท่านทำทนายให้เราไปทดลอง
ทำ แล้วจึงมั่นใจในสิ่งที่ตัวเองทำจากการเฝ้าสังเกต ท่านให้เราไป
ทำงาน แล้วให้สังเกตการทำงานอย่างคนที่เห็นว่า ถ้าทำอย่างนี้
ผลจะเป็นอย่างนี้ ถ้าทำอย่างนั้น ผลจะเป็นอย่างนั้น และถ้าทำ
อีกอย่างผลจะเป็นอย่างไร เราก็ยังมั่นใจในการทำงานที่เกิดจาก
การได้ลงมือทำ ได้ทดลอง และได้เห็น

ผลจากการทดลอง เรามีความถนัดใน
เรื่องงานเยวชน ก็เพราะท่านทำทนายให้
เราทำ เรื่องความสนุกสนานทางปัญญา
...นี่ท่านทำทนายทั้งนั้น ไม่ต้องทำอะไรให้
เหมือนใคร แต่ต้องทำในสิ่งที่เราถนัด
โดยหลักการก็คือให้ใช้การงานเป็นฐาน
แห่งการภาวนา ถือเป็นการปฏิบัติธรรม
แล้วพอตอนหลังเรากลับไปหาท่าน เา
งานศิลปะไปให้ดู บางที่ท่านก็จะบอกว่า
เดี๋ยวนี้ท่านไม่ตื่นเต็นแล้ว งานศิลปะบาง
อย่างท่านไม่ตื่นเต็นแล้ว สมัยก่อนท่าน
มีเวลา ท่านก็จะให้ความสำคัญกับเรื่อง

เหล่านี้ ตอนหลังท่านกลับมาที่เรื่องการปฏิบัติภายใน เป็น
ศิลปะที่ท่านบอกว่ามันเป็นศิลปะทางนามธรรม เป็นความสนุก
สนานที่ทำให้เกิดปัญญา ไม่ใช่ความสนุกสนานที่เราตัดมหา

ตอนที่ท่านอาจารย์เริ่มป่วยเราทำงานอยู่ที่สวนโมกข์นานา

ชาติ วันหนึ่งเป็นวันออกพรรษา เราก็เดินออกจากสวนโมกข์ นานาชาติมาฟังธรรมจากท่าน เวลาที่ท่านพูดกับคนภายในสวน โมกข์ แบบพูดกับนักบวชณะคะ ทุกคำฟังแล้วสะดุ้ง ท่านอาจารย์ ขนานแรงมาก กระชากเลย เช่น ไม่ได้บวชให้เพื่อให้เข้ามาทะเลาะ กัน เราเดินออกจากสวนโมกข์นานาชาติตอนหัวค่ำ พระจันทร์เต็ม ดวง ตอนเดินกลับไป...ตื่น...สว่าง ไม่ใช่พระจันทร์สว่างนะ ใจ นะ...สว่าง ไม่หลงทางเลย ยังไปเล่าให้คุณแม่ รัฐบาลฟังเลยว่าเวลาท่านอาจารย์พูดในวัด...ท่าน ขนานแรงมาก คุณแม่ก็บอกว่าท่านสอนแบบนี้ แหะละ

แสดงว่าท่านอาจารย์เลือกวิธีการสอนสำหรับแต่ละคนแตกต่างกัน

แน่นอน เพราะท่านจะมองว่าคนข้างหน้า จะฟังอะไรจากท่านแล้วรู้เรื่อง แล้วเวลาที่ท่านพูด แบบนี้ ทุกคนตื่นหมดเลย ความจริงแล้วมันก็ เหมือนน้อมหัวเข้าไปให้ท่านเขกณะคะ

ท่านแม่ชรัวิธีกรนี้มาจากท่านอาจารย์พุทธทาสด้วยหรือไม่

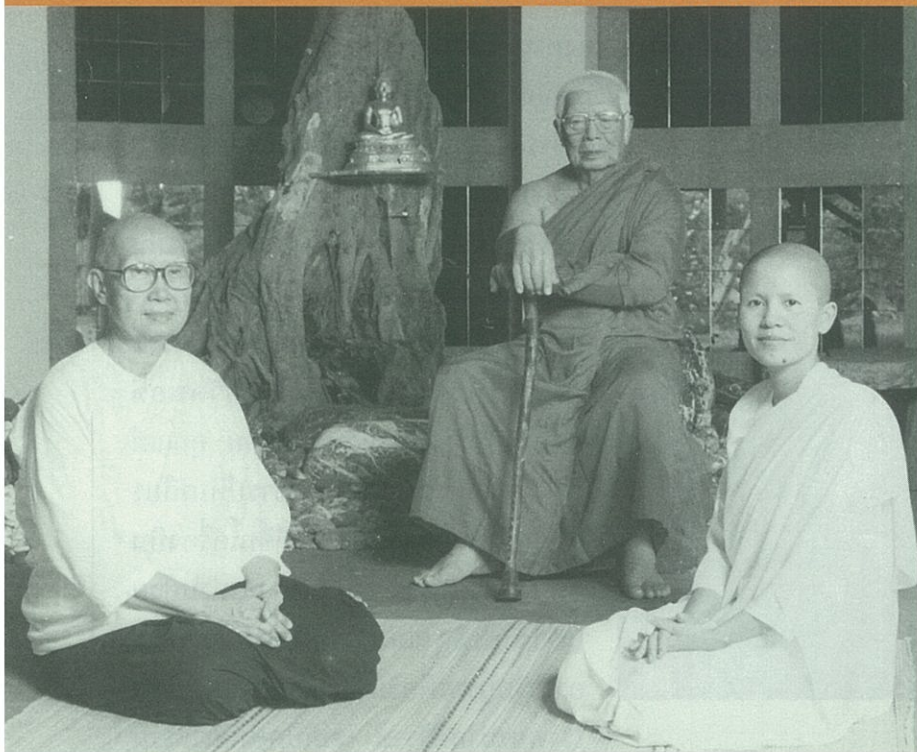
เราคิดว่าเราโตได้เพราะเรื่องนี้ เราไม่โกรธที่ครูบาอาจารย์ ด่าเรา แล้วเราก็ไม่คิดที่จะแก้ตัว แต่จะแก้ไข เพราะเวลาที่ ครูบาอาจารย์ด่า แสดงว่าท่านรักเรา มิฉะนั้นท่านจะใช้เวลา

กับเราอย่างนี้ทำไม มันต้องคนที่รักเราสิ ถึงกล้าดำเรา ถ้าอาจารย์ไม่ยอมช่วยเรา ท่านจะขนาบเราหรือ ลูกโหมคะ

อีกอันที่เห็นชัดคือ ท่านทำให้ดู ตอนท่านป่วยหนัก ท่านสอนมากเลย ตอนนั้นเราทำงานที่สวนโมกข์นานาชาติ ก็มีคนเข้าไปรายงานว่าท่านอาจารย์ไอออกมาเป็นเลือด คุณแม่รัญจวนก็เดินไปเลย ก็กิโลา ก็ไม่รู้ เราก็เดินออกมาด้วย ท่านอาจารย์นั่งอยู่บนเก้าอี้...นั่งเลย คุณแม่รัญจวนนั่งลง เรานั่งลง คนอื่น ๆ ก็วิ่งกันวุ่น โทรศัพท์ติดต่อทางกรุงเทพฯ หาวิธีการช่วยเหลือ เพราะท่านเป็นพระผู้ใหญ่ แต่ท่านนั่ง...จนคนที่วิ่งก็วิ่งกันหมด รวมทั้งตัวเราด้วย...ก็นั่ง ท่านนั่ง...เหมือนท่านดูลมหายใจ

พอเส้นโลหิตในสมองท่านแตก ท่านจำอะไรไม่ได้อยู่ช่วงหนึ่ง คุณแม่รัญจวนพาเราไปเยี่ยม คุณแม่บอกกับท่านว่าเรามาเยี่ยม ท่านอาจารย์ก็ถามว่า “คุณมายังไง” เราก็ตอบว่า “มาเครื่องบินเมื่อเช้าเข้าค๊ะ เทียวเก้าโมง” ท่านก็นิ่งนิดหนึ่ง “เราจำไม่ได้...เราจำวันไม่ได้” ท่านพูดเป็นระยะแต่ไม่ตลอดต่อเนื่อง “เวลามันจำไม่ได้ มันก็จำไม่ได้นะ” แล้วท่านก็บอกว่า “เวลาที่เรไม่มีตัวตน มันก็ไม่มีอะไรนะ” แต่ตอนนั้นเราน้ำตาเดือด ท่านไม่อายุที่จะบอกว่าท่านจำไม่ได้ จำไม่ได้ก็คือจำไม่ได้ แล้วเวลาที่ท่านพูด ท่านพูดอย่างมั่นคง “เราตั้งใจที่จะทำหนังสือเล่มหนึ่งก่อนตาย เอาไว้เป็นมรดก จะทำเอาไว้สัก ๒๐๐๐ คำ” แล้วท่านก็ยิ้มนิดหนึ่ง “เริ่มไว้บ้างแล้วละ แต่เราก็เข้าใจนะว่ามันทำไม่ได้แล้ว เพราะมันไม่มีเวลาพอ เป็นเรื่องของคนที่อยู่ต่อไป” ท่านอาจารย์มีแต่งงานกับงานในทุกเวลา...แล้วเราจะเรียนรู้อะไรจาก

ท่านอาจารย์ได้นอกจากงานล่ะ

คุณแม่ริ้วจวนก็นั่งนิ่ง แต่เราเหมือนลูกสะกดเลย ท่าน
แน่จริง ๆ เราจำได้ว่าเราวิ่งหาของเพื่อจะใส่เงินทำบุญ แล้วคุณ
แม่ออกมาตามว่าอย่าไปกังวลกับเรื่องเอาเงินทำบุญ ให้กลับเข้า
ไปฟังท่าน พอตอนออกมาก็นิ่ง ไม่ได้พูดอะไรกันเลย นั่นคือการ
สอนครั้งสุดท้าย

หลังจากนั้นเราก็กลับกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม

๒๕๓๖ เส้นเลือดในสมองท่านก็แตก มีคนพาท่านไปโรงพยาบาล
วันนั้นเป็นวันเดียวกับที่รูปปั้นที่เป็นหุ่นขี้ผึ้ง (ลูกศิษย์ของหลวง
พ่อปัญญาท่าถวายท่านอาจารย์) มาส่งที่เสถียรธรรมสถาน เพื่อ
ขอให้หรดของเสถียรธรรมสถานนำไปส่งที่สวนโมกข์ ตอนนั้นเรา
กำลังทำงานอบรมกันอยู่ คุณแม่รัฐจวนก็อยู่ แล้วเราก็ส่งหุ่น

ขี้ผึ้งไปทางรถ เขาเล่าให้ฟังว่าพอกคนพา
ท่านอาจารย์ไปโรงพยาบาล รถของเราที่
บรรทุกหุ่นขี้ผึ้งก็สวนเข้าไปในวัดพอดี
ท่านไม่ทันได้เห็นรูปปั้นของท่าน คุณแม่
รัฐจวนได้กราบรูปท่านอาจารย์ที่เสถียร
ธรรมสถาน แล้วคุณแม่ก็ขึ้นเครื่องบิน
กลับไปสวนโมกข์ เมื่อได้ข่าวว่าท่านป่วย
แล้วตอนที่คุณแม่รัฐจวนสร้างอาคาร
อาจารย์บูชาเพื่อรับท่านอาจารย์กลับจาก
โรงพยาบาลศิริราช เราก็ปิดเสถียรธรรม

สถาน เอาคนทั้งหมดขนต้นไม้ใส่รถสิบล้อไม่รู้กี่คันต่อก็คันไปสวน
โมกข์ และขณะที่กำลังจัดลานพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ ก็ได้
ยินเสียงระฆัง และเสียงประกาศว่าหลวงพ่อกำลังมาด้วยเครื่อง
บินหลวง เราก็รู้ว่าต้องเปลี่ยนที่ทำงานแล้ว คือเปลี่ยนจากลาน
พระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ มาที่บริเวณสถานที่ที่จะใช้บรรจุร่างท่าน
ซึ่งอยู่ติดกัน เป็นการทำงานให้ท่านอาจารย์ครั้งสุดท้าย ตอนที่
คนยกร่างท่านเข้ามา พวกเราเนื้อตัวมอมแมมเพราะทำสวนกัน
อยู่ที่ตรงนั้นพอดี จึงได้ยินรับท่านก่อนเข้าห้อง คนนำท่านผ่าน

หน้าไป พอ ๑๑ นาฬิกาก็ได้ยินเสียงระฆัง เป็นสัญญาณว่าท่านอาจารย์สิ้น คุณแม่พาเราเข้าไปกราบ ท่านนอนเหมือนหลับอยู่บนเตียง แล้วตอนค่ำที่หลวงพ่อบัญญาพาท่านออกมาจากกุฏินี้ เราก็กวาดมนต์กันด้วยความตั้งใจว่าจะไม่ร้องไห้ แต่เบื้องหลังเราปรากฏเสียงเสียดสีหนึ่งสะอื้นขึ้นมา ก็เลยร้องไห้กันหมด ร้องไปสวดไป แล้วคณะพระสงฆ์ก็พาเราท่านขึ้นไปยังสถานที่ที่จัดไว้ เอาทรายกลบท่านไว้ตามที่ท่านอาจารย์เขียนบอกไว้ว่าให้จัดการอย่างไรอย่างไม่ต้องให้ใครลำบากใจ วันแดดดี ฝนไม่ตก ให้เราล้างท่านมาเผา

วันที่จะเผาท่านอาจารย์ เราเดินขึ้นเขาพุทธทอง ไปนั่งอยู่กับคุณแม่รัญจวน มองท่านจนกระทั่งโลงปรี เห็นทั้งหมด แล้วเทพเสียดสีท่านอาจารย์ก็คำรามออกมา “ท่านสาธุชนผู้สนใจในธรรมทั้งหลาย...” แล้วท่านก็สอนถึงเรื่องความตาย ว่าเห็นไหมว่าศพสอนอะไร แล้วฝนก็ตกลงมา ไฟก็ลุกขึ้นไปปะทะกัน เรียกได้ว่า ดิน น้ำ ลม ไฟ เห็นกันตรงนั้นเลย

พอเที่ยงคืน ไฟสงบ เขาก็เก็บเก้าอี้กัน เราก็นั่งอยู่ที่เชิงเขา ไม่มีอะไรที่ต้องยึดติด ท่านสอนให้เราไม่ยึดติด ไม่มีความทุกข์ยากกับการจากไปของท่านอาจารย์ ในใจของลูกศิษย์ทุกคนเห็นถึงการคืน...ไม่ฝืนไว้ เป็นงานที่ศักดิ์สิทธิ์

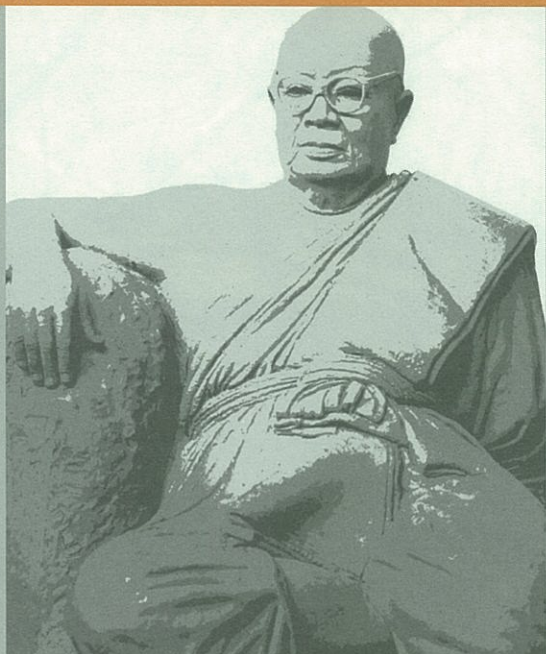
ถ้าถามว่าในสายตาของแม่ชีสันสนีย์แล้ว มองท่านอาจารย์พุทธทาสอย่างไร

เราก็ตอบได้ประโยคเดียวว่า...ท่านชัดเจน

พุทธทาสจักอยู่ไปไม่มีตาย
แม้ร่างกายจะดับไปไม่พึงเสียด
ร่างกายเป็นร่างกายไปไม่ลำเอียง
นั่นเป็นเพียงสิ่งเปลี่ยนไปในเวลา
พุทธทาสคงอยู่ไปไม่มีตาย
ถึงดีร้ายก็จะอยู่คู่ศาสนา
สมกันมอบกายใจรับใช้มา
ตามบัญญัติของคัมภีร์พุทธไม่หยุดเลย
พุทธทาสยังอยู่ไปไม่มีตาย
อยู่รับใช้เพื่อนมนุษย์ไม่หยุดเลย
ด้วยธรรมโฆษณ์ตามที่วางไว้อย่างเคย
ไว้เพื่อนเลียมองเห็นไหมอะไรตาย
แม้จันตตายกายดับไปหมดแล้ว
แต่เสียงสั่งยังแจ้วแจ้วหูสหาย
ว่าเคยพลอดกันอย่างไรไม่เสื่อมคลาย
ก็เหมือนจันไม่ตายกายธรรมยัง
ทำกับจันอย่างกะจันนั้นไม่ตาย
ยังอยู่กับท่านทั้งหลายอย่างไหนหลัง
มีอะไรมาเจียวได้ให้กินฟัง
เหมือนจันนั่งร่วมด้วยช่วยชี้แจง
ทำกับจันอย่างกะจันไม่ตายเกิด
ย่อมจะเกิดผลสนองหลายแขนง
ทุกวันนี้ดสนทนากายาเล็กแฉิ่ง
ทำให้แจ้งที่สุดได้เลิกตายกัน ฯ

พุทธทาส ภิกขุ

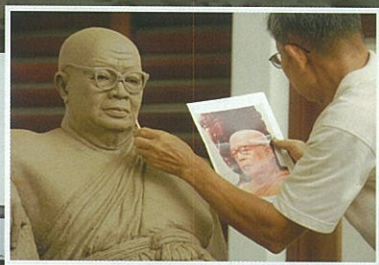
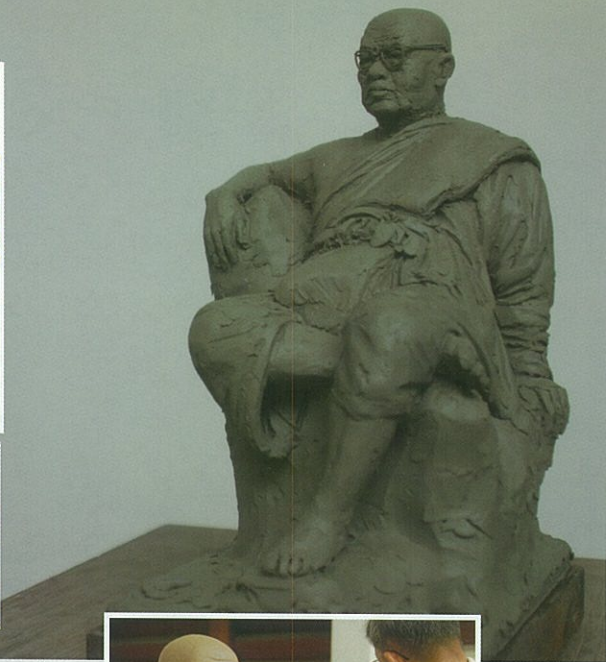

“ทุกคนสามารถเป็นพุทธทาสได้
ถ้าเขาต้องการโดยบริสุทธิ์ใจ
คือรับใช้ในการเผยแผ่พุทธศาสนา
ด้วยการทำตัวอย่าง
ในการปฏิบัติให้ดู
มีความสุขให้เห็น
จนผู้อื่นพากันทำตาม”

พุทธมรรคา วิเศษกุล

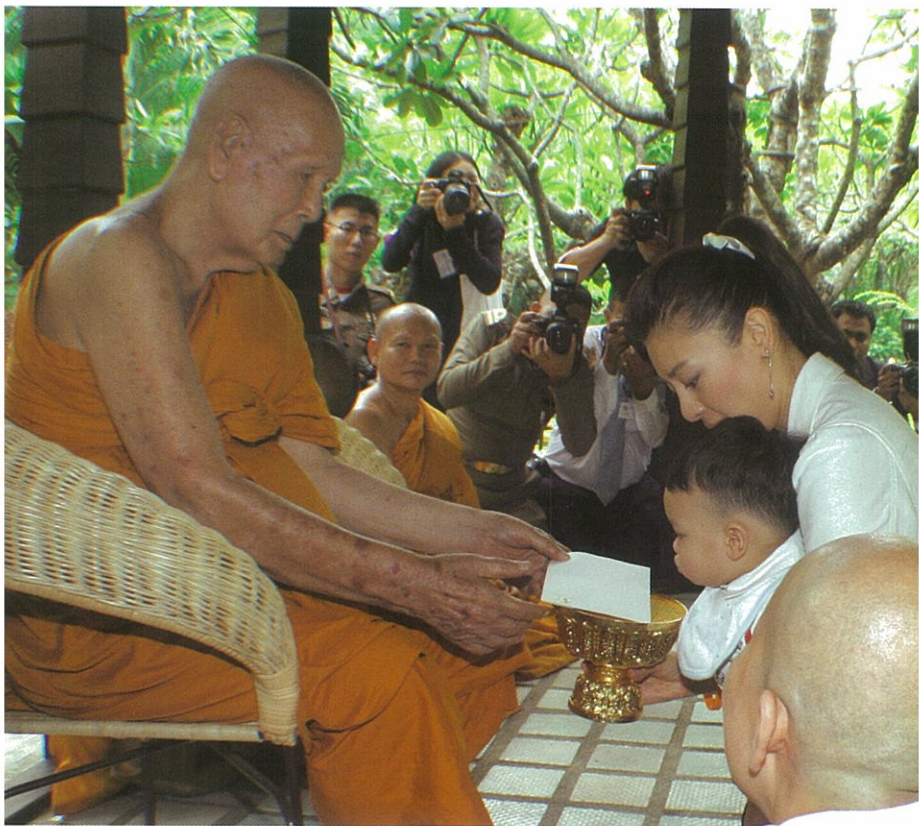

นับเป็นพระกรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น ที่พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้า ศรียุติ พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ประทานอนุญาตให้ภาพในคอลัมน์ ‘รูปเล่าเรื่อง’ และ ‘ภาพชุดสี่สี’ ลงตีพิมพ์ ในนิตยสาร ‘สาวิกา’ ฉบับนี้

หัวใจโลกนี้ มีธรรมเป็นอมรตา

พุทธทาส จักอยู่ไปไม่มีตาย

เล่าสู่กันฟัง

ศินสณีย์ ศีต:ปิ่นยั มออลเลอร์

ความบังเอิญไม่มี

มีแต่ผลของการกระทำที่ธรรมชาติรับรองอย่างลงตัว
วันวิสาขบูชาปีนี้ มีหลายสิ่งที่ธรรมชาติจัดสรรไว้อย่างน่า
จดจำ อันเนื่องจากเป็นครั้งแรกที่ประเทศไทยได้มีโอกาสเป็น
เจ้าภาพจัดงาน หลังจากมีการประกาศให้วันวิสาขบูชาเป็นวันสำคัญ
ของโลก ซึ่งย้ำให้เห็นถึงการที่โลกตระหนักในพุทธปรัชญาที่จะนำ
พาโลกนี้ไปสู่สันติสุขได้จริง...

และไม่เพียงเท่านั้น ในปีเดียวกันนี้เอง สหประชาชาติ โดย
องค์การยูเนสโกมีมติประกาศให้พระภิกษุในพุทธศาสนาเป็นบุคคล
สำคัญของโลก

นั่นคือ...

ท่านอาจารย์พุทธทาสภิกขุ

ในขณะเดียวกับที่ปีนี้เป็นปี **ฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐**
ปีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อีกด้วย ดังนั้นกระแสการ
ตั้งสัจจะอธิษฐานในการทำความดีในวันวิสาขบูชาจึงแผ่ขยายไปทั่ว
อย่างน่ายินดี

๑๒ พฤษภาคม วันวิสาขบูชา ปี พ.ศ. ๒๕๔๙

ถ้านำตัวเลขมาบวกรวมกัน $๒+๕+๔+๙$ จะได้เท่ากับ ๒๐
ซึ่งเท่ากับย่างก้าวแห่งการทำงานเพื่อการเรียนรู้ในฐานะชุมชนแห่ง
ธรรม **เสถียรธรรมสถาน** ได้ครบ ๒๐ ปีพอดี เสถียรธรรมสถาน
จึงให้รางวัลคนทำงานหนักเพื่อพระธรรมทุกคนที่ได้ใช้ชุมชนนี้เป็น
ฐานของการทำงานเจริญจิตภาวนา ตามคำสอนของครูบาอาจารย์...

‘ทำงานธรรมะ ก็ต้องกินธรรมะ’

จึงทำให้เคยสงสัยอย่างคนโกลวัดว่า คนที่นี้ไม่กินข้าวกัน
หรืออย่างไร

และในวันนี้ คำตอบนั้นก็กระจ่างในใจ...

เวลาบ่าย...ได้ร่มไม้ริมสายน้ำ ในสวนศิลป์-สวนธรรมที่
สวยราวป่าหิมพานต์...บริเวณโรงเรียนพ่อแม่ของเสถียรธรรมสถาน
อาหารใจ หรือธรรมะ ศิลปะสูงสุดของมนุษยชาติ...ปรากฏต่อ
สายตาในรูปของงานปั้นประติมากรรมรูปเหมือน...

‘ทาสแห่งพระพุทธเจ้า’

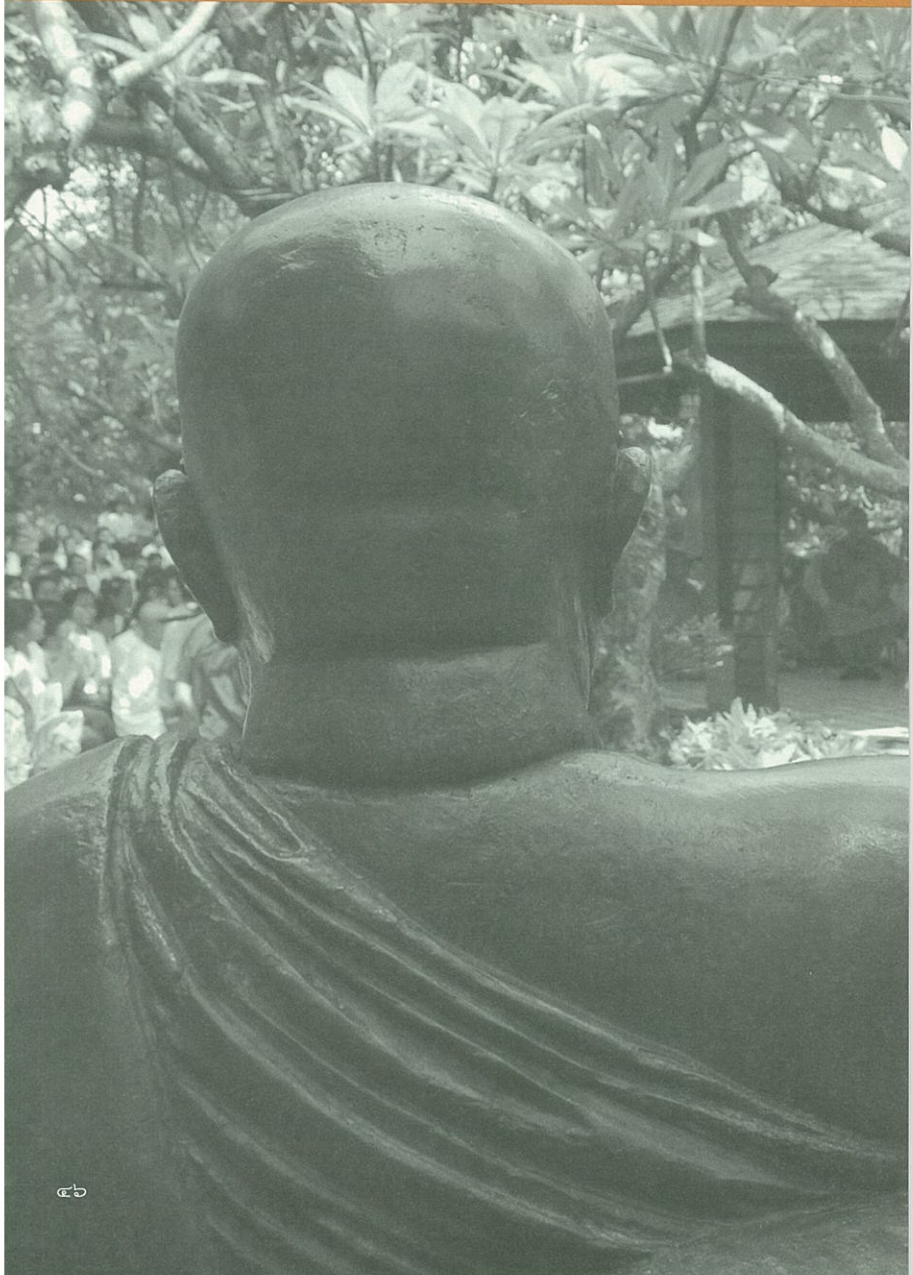
พร้อมกับเสียงกลอน ‘พุทธทาสจักอยู่ไปไม่มีตาย’ ที่ลอย
มากับลมในความสงบสงัด ทั้งที่มีผู้สนใจในธรรมตั้งแถวรอรับ และ
สาวเท้าก้าวเดินตามขบวนอัญเชิญประติมากรรมท่านอาจารย์อย่าง
เจียบกริบเป็นจำนวนหลายร้อยคน

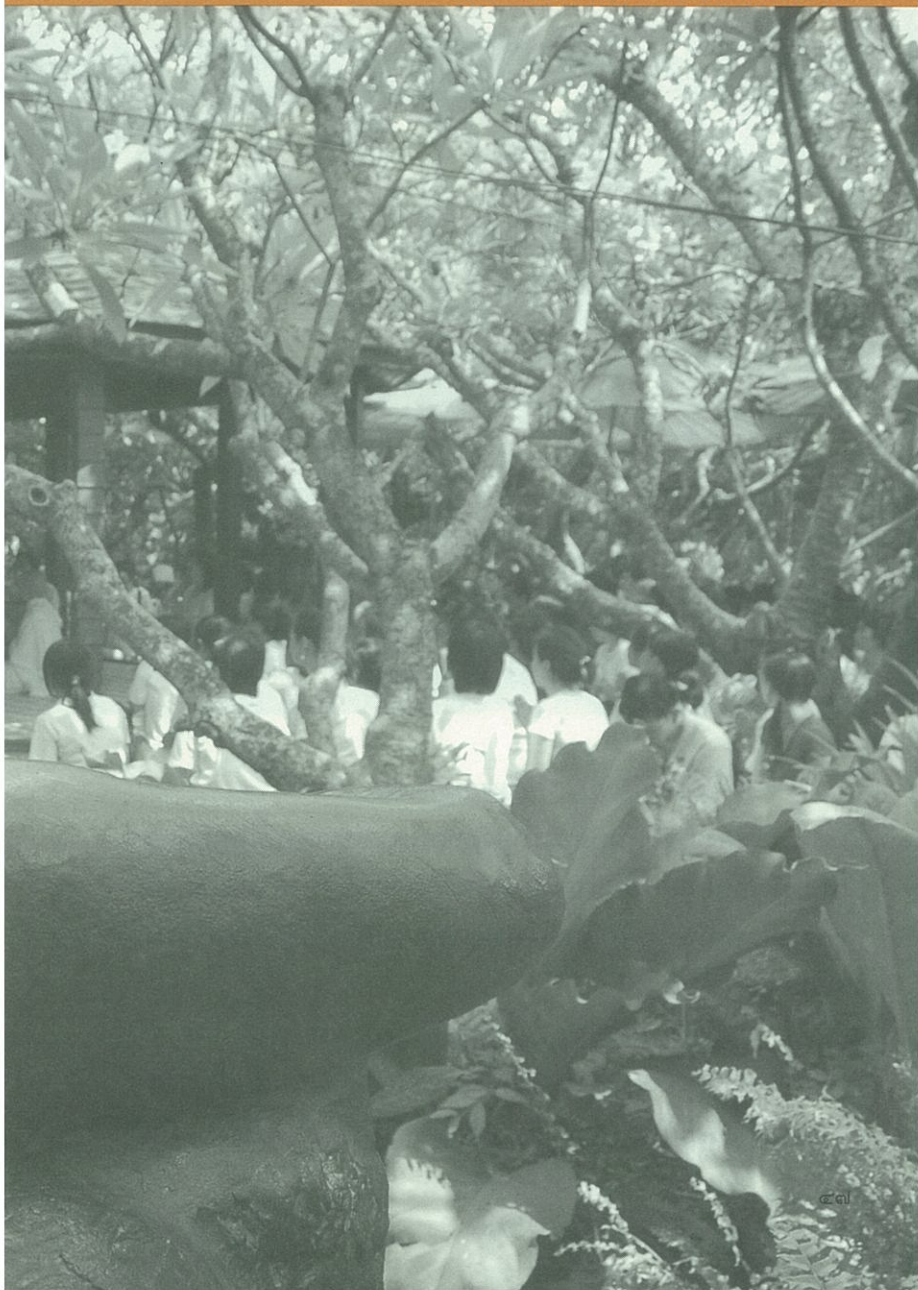
บรรดาคุณลุงสมาชิกชุมชนที่เราเคยเห็นทำงานหนัก รด
น้ำพรวนดินต้นไม้ในสวนและพระธรรมในใจอย่างไม่เคยหยุดพัก
สักวัน วันนี้ทุกคนมีหน้าตาแจ่มใสเป็นพิเศษ... ทั้งที่รับบทหนัก
เช่นเคย ด้วยการร่วมแรงร่วมใจกันยกคานหามประติมากรรมของ
ท่านอาจารย์พุทธทาสเดินไปตามทางคดเคี้ยวเสมือนหนึ่งไม่รู้จัก

เหน็ดเหนื่อย ขึ้นสะพาน ข้ามน้ำ ข้ามเนิน นำท่านอาจารย์มานั่ง
ในสวนสวยได้อย่างงดงามปลอดภัยไม่บอบสลาย พร้อมจัดต้นไม้
มือเป็นระวีงจนปรากฏเป็นภาพตรงหน้าซึ่งงดงามราวเนรมิต ไม่
จำเป็นต้องมีการปลูกเสกปิดทองอื่นใด นอกเหนือไปจากใจที่อัม
สุข

อาจารย์ประเทือง ธรรมรักษ์ มาถึงพอดิบพอดีที่จะมอง
มุมการจัดวางประติมากรรมให้สวยที่สุด ท่านเป็นศิลปินอาสาที่
ปั้นรูปนี้ด้วยหัวใจ ทำงานไม่มีค่าตัว ด้วยการรวบรวมรักและศรัทธา
ของประชาชนคนไทยและต่างชาติ ต่างศาสนา ที่ฝากลายมือ...ชื่อ
บุคคลที่รักและกตัญญู...บนแผ่นทองน่านับปี และนำมาหล่อ
หลอมรวมกันในวันนี้ โดยมีศิลปะชั้นสูงสุดคือพระธรรมสะท้อน
อยู่ในงานศิลปะชิ้นเอกกลางสวนสวย

“...พุทธทาสจักอยู่ไปไม่มีตาย
แม้ร่างกายจะดับไปไม่ฟังเสียง
ร่างกายเป็น...ร่างกายไปไม่ลำเอียง
นั่นเป็นเพียงสิ่งเปลี่ยนไปในเวลา
พุทธทาสคงอยู่ไปไม่มีตาย
ถึงดีร้ายก็จะอยู่คู่ศาสนา
สมกับมอบกายใจรับใช้มา
ตามบัญญัติขององค์พระพุทธรูปไม่หยุดเลย
พุทธทาสยังอยู่ไปไม่มีตาย
อยู่รับใช้เพื่อนมนุษย์ไม่หยุดเลย
ด้วยธรรมโฆษณ์ตามที่วางไว้อย่างเคย

ไอ้เพื่อนเอ๋ยมองเห็นไหมอะไรตาย...”

เสียงจริงที่คั่นหูของท่านพุทธทาส กับภาพเหมือนที่คั่นตา
ในทำนองเอกเขนกเอนกายห้อยขาพร้อมจะสนทนาด้วยเมตตากับ
ทุกคนตรงหน้า แต่กำกับด้วยแววตาขนาบศิษย์ให้แน่วแนในพระ
ธรรม ตั้งคำที่ว่า

“ไม่ทำตามทีสอน...อย่ามาอ่อนเรียกอาจารย์”

พาให้นัยน์ตาหลายคนร้อนผ่าวจนถึงขั้นแอบซับน้ำตาด้วย
ความปีติ ขณะก้มลงกราบ พระภิกษุอีกรูปหนึ่งที่ก้าวมาในศาลา

ด้วยอย่างก้าวแห่งความสุขใจ และนัยน์ตาไม่ได้ละไปจากรูปปั้นตรงหน้าแม้สักนิด ซึ่งไม่น่าเชื่อว่าพระเดชพระคุณท่านนี้จะมีอายุครบ ๘๕ ปีเมื่อวานนี้เอง...

พระพรหมมิ่งคลาจารย์ (หลวงพ่อปัญญานันท์ภิกขุ)

สหายทางธรรมของท่านอาจารย์พุทธทาสภิกขุ

...สายตาของสหายธรรมทั้งสองสปรกกันอย่างลึกซึ้ง ขณะที่ท่านแม่ชีคันสนีย์ เสดียรสูด ลูกศิษย์ผู้หวัญของท่านอาจารย์พุทธทาส นั่งพับเพียบมองอยู่อย่างชื่นชม

ท่านแม่ซีทำงานขยายผลคำสอนทางธรรมของท่านพุทธทาสมากมายมาโดยตลอด โดยเฉพาะประโยคสำคัญที่เกี่ยวกับการศึกษาทางธรรมของผู้หญิง ท่านแม่ซีได้นำมาเอ่ยในวาระสำคัญนี้อย่างลงตัว...

‘ขอให้โลกนี้มีธรรมเป็นมารดา’

“บริเวณนี้คือโรงเรียนพ่อแม่ ที่ใช้ทำกิจกรรมนำพ่อแม่ไปสู่กิจต่ออริยสัจจ์ ให้สมกับที่แม่เป็นครูคนแรกของลูก เพื่อให้กำเนิดลูกที่มีบรมธรรมเพื่อความสงบเย็นของโลกใบนี้ นับแต่นี้ไป ณ โรงเรียนพ่อแม่แห่งนี้...จะมีท่านอาจารย์พุทธทาสนั่งร่วมด้วยช่วยชี้แจง...”

จากนั้นท่านแม่ซีได้กราบนมัสการให้หลวงพ่อปัญญาันทกิกขุได้เมตตาแสดงธรรมเกี่ยวกับท่านอาจารย์พุทธทาส หลวงพ่อปัญญาเล่าเรื่องราวในความเป็นสหายธรรมของท่านอาจารย์พุทธทาสกิกขุกับตัวท่าน เรียกความศรัทธาและเสียงหัวเราะเฮฮาด้วยความบันเทิงในธรรมเป็นระยะ

ท้ายสุดหลวงพ่อปัญญาได้เมตตาทิ้งท้ายไว้ ทำให้เราได้สัมผัสพระธรรมตรงหน้าได้อย่างมีศิลปะ

“อย่าไปไหว้วนว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพราะรูปท่านไม่ได้ศักดิ์สิทธิ์อะไร ธรรมะต่างหากที่เป็นเครื่องเตือนจิตสะกิดใจให้รู้ว่าท่านเป็นพระผู้นำชีวิตของชาวโลก เราควรจะคอยศึกษาธรรมให้เกิดปัญญา เกิดความรู้ ความเข้าใจ นึกถึงท่านเมื่อไรก็นึกถึงพระธรรม นึกถึงพระพุทธเจ้า แล้วถามตัวเราเองว่า เรามีธรรมะขนาดไหน เราประพฤติดี ประพฤติชอบขนาดไหน ถ้าไม่ได้

ประพาศธรรม เขาเรียกเสียดชาติที่ได้เกิดมาเป็นไทย เป็นมนุษย์
 พกอาวุธศาสตราไม่ได้เรื่องอะไร ต้องตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ทำตน
 ให้สมกับเป็นชาวพุทธอย่างแท้จริง จึงจะเป็นความถูกต้อง...ขอ
 พี่น้องทั้งหลายช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันปฏิบัติ ตามแนว
 ทางอย่างนี้ เท่ากับว่าไม่ทำให้ท่านตาย ท่านยังอยู่กับพวกเราต่อไป
 ไป เราไปไหน พาท่านไปด้วย พาไปบอกใคร ๆ ว่า...ท่านพุทธทาส
 ยังอยู่...อยู่ในโลก...อยู่ทุกหนทุกแห่งที่เราคิดถึงและปฏิบัติตาม
 แต่ถ้าเราไม่คิดถึงและไม่ปฏิบัติตาม...ก็เรียกว่าท่านตายหมด ถ้า
 ท่านตายหมด โลกก็จะมีตมม ไม่มีแสงสว่าง เดียวนี้โลกมันก็มีมืด
 พออยู่แล้ว ช่วยกันรักษาความสว่างที่ท่านพุทธทาสทิ้งไว้ให้ ให้
 อยู่กับพวกเราตลอดกาลนานเทอญ...”

“แม้ฉันตายกายกลับไปหมดแล้ว
 แต่เสียงสั่งยังแจ้วแว่วหูสหาย
 ว่าเคยพลอดกันอย่างไรไม่เสื่อมคลาย
 ก็เหมือนฉันไม่ตายกายธรรมยัง
 ทำกับฉันอย่างกะฉันนั้นไม่ตาย
 ยังอยู่กับท่านทั้งหลายอย่างหนหลัง
 มีอะไรมาเขียนใ้ให้กันฟัง
 เหมือนฉันนั่งร่วมด้วยช่วยชี้แจง
 ทำกับฉันอย่างกะฉันไม่ตายเกิด
 ย่อมจะเกิดผลสนองหลายแขนง
 ทุกวันนัดสนทนาอย่าเลิกแล้ง
 ทำให้แจ้งที่สุดได้เลิกตายกัน”

จากนี้ ณ ลานร่มครีမ်ของ ‘โรงเรียนพ่อแม่’ เสถียรธรรมสถาน จะเป็นลานธรรมชาติ ลานธรรม เป็นรางวัลของคนทำงานหนักเพื่อพระธรรม ให้ได้มารับพลังใจจากท่านอาจารย์พุทธทาส...

ทาสของพระพุทธเจ้า

ทาสที่ทำงานหนักเพื่อพระธรรมตลอดมา

นับได้ร้อยปีแล้ว

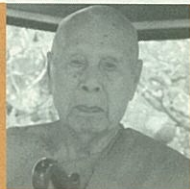
และจะยังคง ‘นั่งร่วมด้วยช่วยชี้แจง’ ตลอดไป

ไม่มีวันตาย...

ตั้งพระธรรมคำสอนของท่านอาจารย์ที่สะท้อนก้องไปมา
อยู่ในหัวใจเราว่า

**“โลงศพของอาตมา ก็คือความดีที่ทำไว้ในโลก ด้วยการ
เผยแผ่พระธรรม...”**

**ป่าช้าสำหรับอาตมา ก็คือบรรดาประโยชน์ทั้งหลายที่ทำ
ไว้ในโลก เพื่อประโยชน์แก่เพื่อนมนุษย์”**

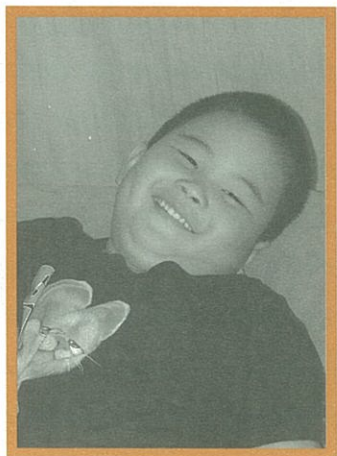
“ชีวิตของท่านเรียกได้ว่าทำแต่ประโยชน์เท่านั้น เป็นพระที่เกิดมาเพื่อฟื้นฟูหลักพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าให้ชาวโลกได้เกิดปัญญา เกิดความรู้ความเข้าใจ ไม่เพียงแต่คนไทยเท่านั้นที่เลื่อมใส แม้องค์การยูเนสโกก็เห็นความสำคัญของท่าน จึงได้ยกย่องว่าเป็นพระชั้นเลิศ...ชีวิตของท่านคืองาน งานคือชีวิตของท่าน ท่านอยู่กับงานตลอดเวลา ชีวิตของท่าน พุทธศาสนอยู่กับงานตลอดเวลา...

“ถ้าใครไปหา ขออะไรแปลก ๆ ท่านไม่ให้ มีคนคนหนึ่งมาขอหอย ท่านก็บอกไปว่าถ้าเรื่องหอยให้ไปถามสมพาล พอคนคนนั้นถามว่าสมพาลอยู่ไหน ท่านก็ว่านอนอยู่นั้น...นอนอยู่นั้น...หมานั้นเอง ให้อัจฉินหายไปแล้ว...ถ้าไปถามเรื่องไสยศาสตร์ ท่านก็บอกว่าพระพุทธเจ้าไม่ได้สอนเรื่องอย่างนี้ สอนเรื่องวิธีแห่งการพ้นทุกข์...เมื่อไม่ถาม ก็ไม่บอก ถ้าบอกว่าไปเที่ยว ท่านไม่หยุดคุยด้วย ท่านก็นั่งเฉย แต่พอบอกว่าไปศึกษาธรรมะ ท่านก็พูดสนทนา เที่ยงคินคิกคิ่นก็ได้ ไม่เบื่อไม่หน่ายในการสอนการอบรม เพราะชีวิตของท่านเป็นธรรมะ ธรรมะเป็นชีวิตของท่าน ท่านทำอะไรที่ไหน ก็เอาธรรมะไปด้วย ท่านเดินไปด้วยธรรมะ นั่งด้วยธรรมะ นอนด้วยธรรมะ พุดจาเป็น

ธรรมะ ใครอยู่ใกล้ก็ได้เห็นธรรมะจากสิ่งที่ปรากฏออกมา...นี่คือชีวิตของท่านพุทธทาส ท่านได้ทำสิ่งอันประเสริฐซึ่งเราทั้งหลายควรภูมิใจว่า...พระองค์นี้เป็นพระชั้นหนึ่งของโลกอย่างแท้จริง ควรจะเคารพบูชา แล้วชวนกันทำตามคำสอนที่ท่านสอนไว้ อย่าละเลยการปฏิบัติ อย่าเพิกเฉย อย่าไปไหว้รูปว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพราะรูปท่านไม่ได้ศักดิ์สิทธิ์อะไร ธรรมะต่างหากที่เป็นเครื่องเตือนจิตสะกิดใจให้รู้ว่าท่านเป็นพระผู้นำชีวิตของชาวโลก เรามานั่งใกล้ก็เหมือนคอยศึกษาธรรมให้เกิดปัญญา เกิดความรู้ความเข้าใจ นึกถึงท่านเมื่อไรก็นึกถึงพระธรรม นึกถึงพระพุทธเจ้า แล้วถามตัวเราเองว่า เรามีธรรมะขนาดไหน เราประพฤติดี ประพฤติชอบขนาดไหน ถ้าไม่ได้ประพฤติธรรม เขาเรียกเสียชาติที่ได้เกิดมาเป็นไทย เป็นมนุษย์ พกอาวุธศาสตราไม่ได้เรื่องอะไร ต้องตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ทำตนให้สมกับเป็นชาวพุทธอย่างแท้จริง จึงจะเป็นความถูกต้อง ชอบที่น้องทั้งหลายช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันปฏิบัติตามแนวทางอย่างนี้ เท่ากับว่าไม่ทำให้ท่านตาย ท่านยังอยู่กับพวกเราต่อไป เราไปไหนก็พาท่านไปด้วย พาไปบอกใคร ๆ ว่า...ท่านพุทธทาสยังอยู่ อยู่ในโลก อยู่ทุกหนทุกแห่ง ที่เราคิดถึงและปฏิบัติตาม แต่ถ้าเราไม่คิดถึง ไม่ปฏิบัติตาม ก็เรียกว่าท่านตายหมด ถ้าท่านตาย โลกก็จะมีมดมน ไม่มีแสงสว่าง เดี่ยวนี้โลกมันก็มีมดพอกอยู่แล้ว”...

พระพรหมมังคลาจารย์ (หลวงปู่ปัญญาณันทภิกขุ)
เจ้าอาวาสวัดชลประทานรังสฤษฎ์

ตัดไฟที่ต้นลม

“อาบู่ชา วันไหนอาบู่ชา
ว่าง ช่วยพาหนูไปดู ‘ก้านกล้วย’
หน่อยได้มั๊ยคะ” พี่อู๋เอ๋ยชวนคน
เขียนหลังจากเห็นโฆษณาในโทร-
ทัศน์ในบ่ายวันหนึ่ง

“ได้ค่ะ พี่อู๋ชวนน้องด้วย
นะคะ โอมน่าจะอยากดู เพราะ
โอมชอบสัตว์”

“โอมเค้าไม่ไปค่ะอาบู่ชา”

“ทำไมล่ะคะ”

“ไม่รู้ค่ะ โอมบอกว่าโอม

อยากดู แต่ไม่ออกไป ไว้รอให้ออกเป็นดีวีดีแล้วค่อยดู”

คนเขียนนึกสงสัย เพราะปกติน้องโอมชอบดูการ์ตูนมาก
นั่งดูได้เป็นชั่วโมง ๆ ไม่มีเบื่อ เมื่อตามตัวพบที่ข้างอ่างปลา จึงถาม
ให้หายสงสัย

“โอมครับ”

“อะไรคับอาปู้คับ” ตอปปลางสาละวนกับการให้อาหาร
ปลา

“วันเสาร์หน้าหลังจากพีู้กับโอมเรียนเปียโนเสร็จ อาปู้
จะพาไปดู ‘ก้านกล้วย’ นะคะ”

“อาปู้ไปกับพีู้เดอะคับ โอมไม่ไป”

“ทำไมละคับ”

“ก็โอมไม่ออกไปนี่คับ”

“รู้แล้วว่าโอมไม่ออกไป แต่โอมต้องบอกว่าเพราะอะไร”

“อาปู้ชอบเข้าซี ก็เด็กเค้าไม่ออกไป” ว่าแล้วก็ปิดกระ-
ป่องอาหารปลา ทำท่าจะเดินเข้าบ้าน แล้วก็เหลียวมามอง ครั้น
เห็นคนเขียนกำลังจะก้าวตาม น้องโอมก็เลยหันมาพึ่งตัวแล้วทำ
เสียงคล้ายส่ง “อาปู้อย่าตามมาถามโอมอีกนะคับ ถ้าอาปู้
ถามโอมอีก โอมจะให้อาปู้กินอาหารปลาชนิดเร่งสีเร่งวัน อา
ปู้จะได้มีวันสีส้มเต็มหัวเลย” พูดแล้วก็ยื่นขาฟุงกระเพื่อม

“อาปู้สัญญาว่าจะไม่เข้าซีโอม จะไม่พาโอมไป แต่โอม
บอกได้มั้ยครับว่าทำไมโอมถึงไม่ออกไปดูหนัง อาปู้ถามจริง ๆ”

“โอมอึดอัด”

“ก็โอมอ้วนนี่นา” เสียงพีู้ลอยมาจากในบ้าน

“ไม่ใช่...คนเค้าจะคุยกัน พีู้ชอบยุ่ง” โอมส่งเสียงกลับ

“ทำไมน้องโอมถึงอึดอัดล่ะครับ เข้าไปนั่งในโรงหนังแค่
ชั่วโมงกว่า ๆ ก็จบแล้ว”

บนหน้ากลม ๆ มีลบลมคมในขึ้นมาแวบหนึ่ง “โอมบอก
ก็ได้ แต่อาปู้อย่าไปบอกพีู้นะคับ”

คนเขียนรับปากดี

“โรงหนังดีอย่างเดียวคือจอใหญ่ โอมมองเห็นชัดมาก แต่อย่างอื่นโอมไม่ชอบเลย”

“อะไรเหรอครับ”

“ทางเข้าก็มีมืด โอมกลัวตกบันได ตอนดูหนังก็ปิดไฟมืด โอมไม่ชอบความมืด เดินก็ไม่ได้ ต้องนั่งอยู่กับที่ตลอด แล้วก็พูดไม่ได้ ถามก็ไม่ได้ด้วย โอมอึดอัดมากเลยคับอ้ายคับ”

“โอมก็ดูไปเรื่อย ๆ เพลิน ๆ เดี่ยวก็จบ ไม่เห็นต้องพูด ต้องถามอะไรนี่ครับ เพราะโอมต้องเกรงใจคนอื่น ๆ เค้าด้วย”

“ก็โอมไม่เข้าใจนี่คับ บางทีเค้าพูดอะไรโอมก็ฟังไม่ชัด”

“โอมถามตลอดเรื่องเลยคะอ้ายขา” เสียงพี่อู้อลอยมาจากในบ้าน (อีกครั้ง)

“โอมถามเสียงดังเหรอครับ” คนเขียนถามอย่างเห็นใจ

“ถามเสียงดังคับ เพราะในโรงหนังเสียงดังมาก แล้ววันนั้นพี่ที่นั่งข้าง ๆ เค้าก็ว่าโอม”

“พี่เค้าว่าอะไรคะ” คนเขียนถาม

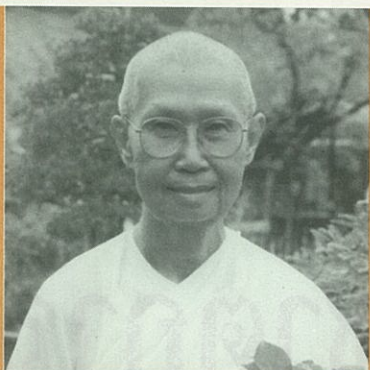
“พี่เค้าบอกว่า... ้วยรุ่นแข็ง... ถามต... ห... ล... อ... ด...” ถูกต้องคะ... เสียงพี่อู้อลอยจากในบ้านมาเป็นครั้งที่สาม

“โอมไม่อยากจะดูว่า โอมไม่รู้จะเอาหน้าไปไว้ที่ไหน”

“ใช่... หน้ากลม ๆ ด้วย” เสียงพี่อู้อดังอยู่ไม่ไกลไม่ไกล

“โอมดูการ์ตูนที่บ้านดีกว่าจะได้ไม่ทำให้ใครรำคาญ เพราะถ้าโอมไป โอมก็ถามอีกนั่นแหละคับอ้ายคับ”

น้องโอมจบประโยคแบบแมน ๆ

“ข้าพเจ้าประทับใจในธรรมชาติของความเป็น ‘ครู’ ผู้ยิ่งใหญ่ของท่านอาจารย์ ท่านมีศิลปะในการสอนและการอบรม โดยไม่ต้องกำหนดหลักสูตรหรือตารางสอน แต่ทุกคำพูดและการกระทำ หรือการประพฤติปฏิบัติของท่าน ล้วนแล้วแต่เป็นการสอนและการอบรมไปในตัวทั้งสิ้น...

“ธรรมชาติของความเป็นครูที่เลิศของท่านอาจารย์คือ ท่านสอนอย่างไร ท่านประพฤติปฏิบัติอย่างนั้น ดังนั้นคำสอนและการอบรมของท่านจึงแจ่มแจ้ง ไม่มีสิ่งให้สงสัยหรือคลงแคลง เพราะการประพฤติปฏิบัติของท่านคือประจักษ์พยานของคำสอน คำที่กล่าวกันว่า การสอนที่ประเสริฐ คือการสอนด้วยตัวอย่างนั้น...

“ข้าพเจ้าได้ประจักษ์มาแล้ว”

จากหนังสือ ‘ท่านพุทธทาสในฐานะครู’
อุบาสิกา คุณรัญจวน อินทรกำแหง

๑๐๐ ปี

ชาติกาล

ร้อยบทรเรียน

แห่ง

การทำงาน

เรื่องพิเศษ

ช่อพกา วิจารณ์นท์

ท่านอาจารย์พุทธทาสภิกขุเคยสอนว่า ‘การทำงานคือการปฏิบัติธรรม’ คนรู้ธรรมะต้น ๆ อย่างฉันทน์จึงหลงคิดเอาเองว่า การได้ทำงานประชาสัมพันธ์ชาติกาล ๑๐๐ ปีของท่านในฐานะบุคคลสำคัญของโลกให้กับรัฐบาลไทยครั้งนี้ คงทำให้ฉันทน์กลายเป็นนักปฏิบัติด้วยอย่างแน่นอน

รัฐบาลเรียกประชุมทุกฝ่ายเพื่อเตรียมงานตั้งแต่ช่วงต้นปี ๒๕๕๙ ระดมขุนพลลูกศิษย์ท่านอาจารย์นับร้อยชีวิต โดยได้ขอให้ **เสถียรธรรมสถาน** ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์โครงการ ซึ่งมี **คุณแม่ชีคันสนีย์ เสถียรสุด** เป็นประธาน และมีฉันทน์เป็นเลขานุการ คณะอนุกรรมการ หากก็มีเหตุการณ์ทางการเมืองเกิดขึ้นหลายเหตุการณ์ ทำให้เวลาของการทำงานต้องขยับไปบ้างตามเหตุตามปัจจัย...

ทว่าคุณแม่มอบนโยบายการทำงานที่ชัดเจนให้กับพวกเรา
ที่ว่า...

“ขอเพียงศรัทธา...ยังคงอยู่ เราจะยังมุ่งมั่นผลักดันงานนี้ต่อไป และบนความไม่มีนี่แหละ จะทำให้พวกเธอก้าวเดินได้อย่างมั่นคง”

...ทำให้ฉันทน์หุดตาสว่างขึ้นแวบหนึ่ง เลิกคร่ำครวญกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

“ตถตา...มันเป็นเช่นนั้นเอง”

อย่าถามเลยว่าทำไม...

บอกตัวเองดีกว่าว่าจะเดินต่อหรือไม่

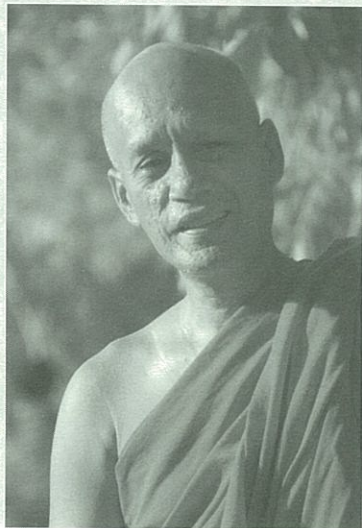
แกะรอยแผนที่คำสอน...ตอนเป็น

สามวันสองคืนกับคณะสื่อมวลชน ๒๖ ชีวิต โดยการอาสาจากเพื่อนใหม่ผู้ศรัทธาในธรรม คุณนุช ไทยรัฐ และคุณโต (เพื่อนซี้) รับประทานอาหารค่ำที่โรงแรมรัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานคร และคุณโต (เพื่อนซี้) รับประทานอาหารค่ำที่โรงแรมรัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานคร โดยมีพวกเราชาวเสถียรธรรมสถาน ช่วยประสานงานโน่นนี่ตามประสา และด้วยเมตตาจากท่านจ้อยและท่านสิงห์ทองแห่งสวนโมกข์ ท่านอาจารย์พุทธทาสเคยปรารภไว้เมื่อปี ๒๕๓๑ ว่า “ท่าน

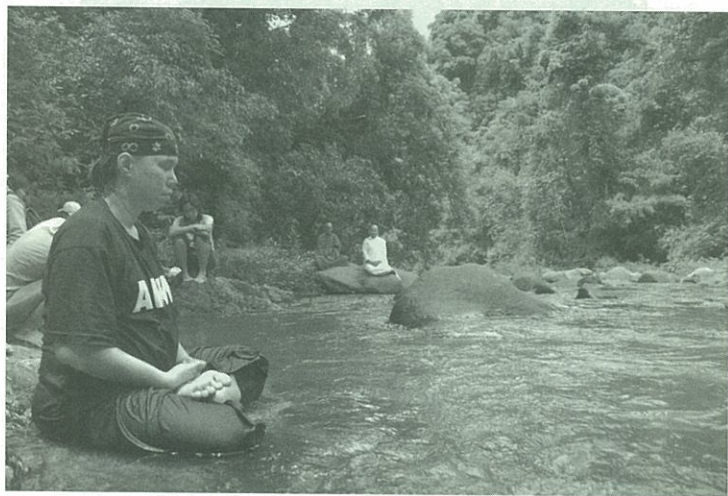
ท่านจ้อย

ท่านสิงห์ทอง

ควรได้อะไรจากการมาสวนโมกข์”หัวใจที่สำคัญที่สุดคือการได้กลับเข้าไปในป่า ไปนั่งอยู่กลางป่า เพื่อไปคุยกับก้อนหินบ้างต้นไม้บ้าง แล้วเราอาจจะได้ยินเสียงตะโกนของก้อนหิน ‘พวกมนุษย์อย่าบ้านัก’ การได้นั่งนิ่ง ๆ ดูก้อนหินไต้ร่มไม้ที่สงบเย็น จะช่วยพักจิตให้สงบและตกตะกอน ความคิดใหม่ ๆ ที่ท่านอาจารย์ได้ใช้ในการทำงานมากมายนั้นล้วนมาจากป่า และความสงบแห่งป่ายังมีส่วนต่อการตรัสรู้ธรรมของพระพุทธเจ้าเป็นอย่างยิ่ง

หมดสงสัยว่าทำไมท่านอาจารย์พุทธทาสจึงฝังตัวอย่างโดดเดี่ยวในป่าที่รกร้างเขต ‘วัดตระพังจิก’ เป็นเวลาหลายปี

Wind beneath my wings

“...ในความสำเร็จของบุรุษอันยิ่งใหญ่ พึงมีพลังที่ส่งเสริมอยู่เบื้องหลัง เสมือนแรงลมสนับสนุนใต้ผืนปีก เพื่อการโฉบบินแห่งพญาอินทรี...”

แล้วคณะของเราก็ตามแกะรอยคำสอนท่านอาจารย์จนมาถึง ‘บ้านศรียาภัย’ บ้านเก่าของท่าน ซึ่งเป็นบ้านไม้หลังใหญ่มาก อยู่ใจกลางตลาด อำเภอไชยา บ่งบอกฐานะของผู้ผู้ได้อยู่ได้เป็นอย่างดี ท่านอาจารย์เป็นลูกเศรษฐีซัด ๆ

๑๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๕ ตรงกับวันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ท่านอาจารย์ได้ประกาศตัวเป็นทาสของพระพุทธเจ้า ด้วยนาม ‘พุทธทาส’ และตั้งสวนโมกขพลาราม หรือสวนป่าที่รื่นรมย์อันเป็นกำลังแห่งการหลุดพ้น

ในช่วงต้นแห่งการบวช ท่านอาจารย์พุทธทาสเกือบต้องสึกออกมามีครั้งหนึ่ง เพราะไม่มีใครช่วยงานธุรกิจของครอบครัว โชคดีที่ท่านมีน้องชายผู้เสียสละอย่างยิ่งใหญ่ ยุติการเรียนเพื่อเป็นนายแพทย์ในกรุงเทพฯ ปักหลักชีวิตที่สุราษฎร์ธานี เพื่อสนับสนุนงานกิจการครอบครัว และการเผยแผ่ธรรมะตามแนวทางของพระพี่ชาย พร้อมประกาศนาม ‘ธรรมทาส’ ซึ่งต่อมาได้ก่อตั้ง ‘ธรรมทานมูลนิธิ’ จวบจนวันนี้

ไม่มี ‘ธรรมทาส’ ไม่มี ‘พุทธทาส’

แกะรอยแผนที่คำสอน...ตอนตาย

จากพินัยกรรมบทหนึ่งของท่านอาจารย์ ท่านสั่งไว้ให้นำ ‘อังคาร’ บางส่วนของท่านไปลอยยังบริเวณ ‘ตั่งน้ำ’ ในป่าเขาสก หรือจุดกำเนิด ‘ต้นน้ำ’ ของแม่น้ำตาปีที่หล่อเลี้ยงชีวิตของผู้คนมากมาย การเดินทางเพื่อแกะรอยคำสอนของท่าน...ตอนตาย ช่างทรมานกายเหลือเกิน

คณะสื่อมวลชนตั้งแถวเดินป่า ๑๒ กิโลเมตร เข้าไปในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี เส้นทางเดินป่าบ้าง แคมป์บ้างและบ้างชัน

“เดิน...อย่างมีความสุขที่ได้เดิน อย่าเดินเพื่อไปให้ถึง”

เสียงบทธรรมที่เคยได้ยินยามเดินจงกรมในป่าคอนกรีต ช่วยเตือนฉันให้มีกำลังในการเดินต่อไปในป่าดิบชื้นแห่งนี้

“กรีด”

เสียงร้องเป็นระยะของสาว ๆ ชาวคณะ ยามเจอทาก ลิ่น
ลิ่มกันกระแทก หรือสไลด์ไถลงเหว แต่เพราะ ‘พละ ๕’ เป็น
กำลัง จึงทำให้คณะนักข่าวชาวกรุงตะกายดินจนถึง ‘ตั้งน้ำ’ ได้
ด้วย...ศรัทธา วิริยะ สติ สมาธิ และปัญญา

ธรรมชาติแห่งสายน้ำที่ไหลเย็น... ลิ่นพำนักสุดท้าย ของท่านอาจารย์พุทธทาสภิกขุ

ขอบพระคุณในปริศนาธรรมของท่านอาจารย์ที่สั่งให้พา
ผุยผงแห่งกายาท่าน มาฝากฝังไว้ยังธรรมชาติแห่งป่าเขาสก เป็น
เสมือนแม่เหล็กที่ดึงดูดผู้ศรัทธาในธรรมได้มาเดินป่า เพื่อรู้ซึ่งถึง
พระคุณของป่า ได้เริ่มเรียนรู้ที่จะรักษาป่าด้วยการรักษาใจตนเอง

“เสือที่นำกลัวในป่ายังไม่เท่ากับกิเลสที่อยู่ในใจ เราเดิน
อยู่ในป่าคอนกรีตในกรุงเทพมหานคร พบสัตว์ร้ายที่นำกลัวที่สุด
ก็คืออารมณ์ของเราเอง ระวังให้ดีเถอะ อย่าให้ใจของเรามันกัด
เจ้าของ”

คุณแม่ชีคันสนียัลลูกศิษย์คนหนึ่งของท่านอาจารย์พุทธทาส
ได้ช่วยถอดปริศนาธรรมจากการเดินป่าผ่านรายการวิทยุ ‘สาวิกา’

ศิลปะเป็นเครื่องประเล้าประโลมใจ ธรรมะเป็นสิ่งที่ประเล้าประโลมใจ

เป็นวลีที่พลีหวนจนหลายคนถามว่าใครแต่ง
“มนุษย์ยังคงต้องการสิ่งประเล้าประโลมใจ ซึ่งเป็นเรื่อง

สำคัญที่สุดของชีวิต เราเคยหลงเข้าใจผิดว่าชีวิตมีแต่เรื่องกายหลง บำรุงกายจนลืมเรื่องใจ แต่การจะทำให้ใจสมบูรณ์ได้ ยังต้องมีสิ่ง ประเล้าประโลม ซึ่งท่านอาจารย์ใช้คำว่า Entertainment แต่ทุกวันนี้เราไปบันเทิงในเรื่องทางกายทางวัตถุกันมาก และถ้า ‘ธรรมะ’ จะมีบทบาทเป็นสิ่งประเล้าประโลมใจได้นั้น คงต้องเป็น Spiritual Entertainment หรือความบันเทิงทางสติปัญญา เพราะความบันเทิงนั้นมีหลายแบบ ทุกวันนี้บ่อยนักที่ความบันเทิงจะช่วยทำให้จิตวิญญานหรือจิตใจของเราได้รับการปลดปล่อยหรือได้รับความสุขที่แท้ เพราะความบันเทิงที่มีอยู่ในสังคมปัจจุบันมักทำให้เรา ผูกติดอยู่กับดักมากยิ่งขึ้น”

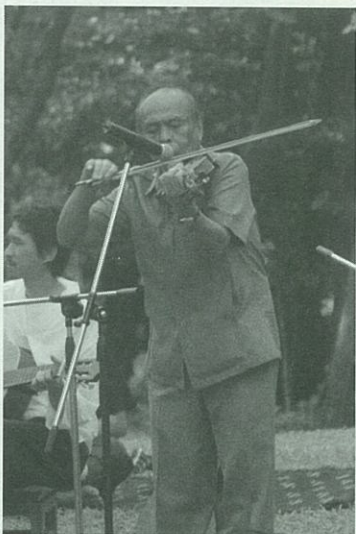
นายแพทย์บัญชา พงษ์พานิช ลูกศิษย์คนสำคัญที่ยังสืบสานงานของท่านอาจารย์พุทธทาส กล่าวผ่านรายการวิทยุ ‘สาวิกา’

บ่ายของวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๔๙ รูปธรรมของสิ่งประเล้าประโลมใจทั้งศิลปะและธรรมะได้ก่อตัวขึ้น ณ เสถียรธรรมสถาน ศิลปินหลากหลายแขนงต่างร่วมงานอย่างพร้อมใจเพื่อชื่นชมพระบารมีของ **พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร** และ **พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าทีปังกรรัศมีโชติ** ที่เสด็จร่วมงาน

แล้วศิลปะชั้นยอดในวันนั้นก็คือพระจริยาวัตรอันงดงาม ยามทรงงานของพระมารดาและเจ้านายพระองค์น้อย

พระพรหมมิ่งคลาจารย์ (หลวงพ่อบัณฑิตคุณนันทิกขุ)

สหายธรรมของท่านอาจารย์พุทธทาส ได้กล่าวไว้ในวันหล່องาน
ประติมากรรมรูปเหมือนท่านอาจารย์เมื่อเดือนเมษายนว่า

“นี่แหละ...คือการมีเพื่อนที่ดี เราต้องสอนให้เด็ก ๆ มี
เพื่อนที่ดี หรือดีกว่านั้นคือมีใจเป็นเพื่อน การมีตัวเองเป็นกัลยาณ-
มิตรนั้นนับเป็นพุทธประสงค์ของพระพุทธองค์เลยทีเดียว”

บ่ายวันนั้นเอง หลวงพ่อปัญญาได้มีปฏิสนธิธรรมกับ
เสด็จพระองค์หญิง และภาพพระองค์ที่ฯ ทรงก้มกราบท่านอาจารย์
วัย ๙๕ ปี เป็นความอบอุ่นในความรู้สึกของทุกคนที่ได้เห็น แล้ว
บทกลอนว่าด้วยเรื่อง ‘ไก่’ ของหลวงพ่อก็ดังจากปากท่าน เพื่อ
ซบกล่อมและถ่ายทอด ‘บทธรรม’ ง่าย ๆ แต่เจ้านายพระองค์น้อย

การประเล้าประโลมอารมณ์หรือการกล่อมเกลาจิตใจให้
อยู่ในกระแสแห่งธรรมนั้น สามารถเกิดผ่านงานศิลปะทุกแขนง
เช่น การแสดงละครเวทีของภัทราวดีเธียเตอร์ และคุณภัทราวดี
มีชูธน บทเพลงภาวณาจากอัลบั้ม ‘ชมสวน’ ของคุณธเนศ สุข-
วัฒน์ และคุณผุสชา โทณะวณิก และวันนั้นเราก็ได้ฟังบทเพลง
ที่ชี้้นำให้ไกลถึงอนันตตา ‘๑๐๐ ปี เพลงพุทธทาสเปิดดวงตา’ โดย
วงจิววัน พร้อมด้วยศิลปินรับเชิญ อาจารย์แนบ โสทธิพันธ์ และ
คุณนุภาพ สวันตรังจ์ แล้วความงามแห่งเส้นเสียงจากเครื่องดนตรี
นานาชาติ ก็ได้โน้มนำจิตใจของผู้ฟังทั้งสวนธรรมให้สงบและ
ร่วมเย็น

“ศิลปะคือความงาม งามด้วยการเห็น งามด้วยการได้ยิน

หรือด้วยโสตประสาทสัมผัสใด ๆ การได้สัมผัสกับความงามทาง
ศิลปะจึงทำให้จิตใจและอารมณ์นั้นได้รับการประเล้าประโลม”

ศิลปินใหญ่ อาจารย์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ ได้กล่าวไว้
ในการเสวนาวันนั้นพร้อมบทธรรมจากท่านอาจารย์พุทธทาสปิณฑิต

“ผู้ดำรงชีวิตอย่างถูกต้องตามศิลปะแห่งการครองชีวิตของ
พระพุทธเจ้านั้น คือผู้มีชัยชนะเหนือสิ่งทั้งปวงที่เข้ามาแวดล้อม
ตน”

และ คุณแม่ชีคันสนีย์ เสถียรสุต ได้ขยายความเนื่องไป
ถึงธรรมะว่า

“แท้จริงแล้วศิลปะชั้นยอด คือศิลปะที่ได้เห็นกระแสของ
ธรรมชาติตามความเป็นจริง เห็นตามที่เป็น เป็น ไม่ใช่เห็นตามที่
อยากให้เป็น หรือสุดยอดของศิลปะคือการเห็นทุกข์นั่นเอง”

เพราะเห็นทุกข์...จึงเห็นธรรม

“เมื่อความทุกข์เกิดขึ้นจงขอบคุณมัน เพราะความทุกข์
จะเป็นบทเรียนให้เราก้าวหน้า”

ฉันเคยเถียงในใจกับบทธรรมข้อนี้ของท่านอาจารย์พุทธ-
ทาส ด้วยเพราะรังเกียจ ‘ความทุกข์’ จากการปวดศีรษะ ‘ไมเกรน’
แต่วันนี้เพราะไมเกรนจึงทำให้รู้ว่า...ฉันมีมิจฉาทิฎฐิ

**ความคิดผิด ๆ ที่เป็น ‘อวิชชา’ จุดเริ่มต้นแห่งทุกข์ ใน
วงจรมัจจุจักรสมุปบาทที่ท่านอาจารย์พร้าสอน**

และระหว่างวันที่ ๒๖-๒๘ พฤษภาคม คณะกรรมการ
อำนวยการจัดงาน ๑๐๐ ปีพุทธทาสภิกขุ และกระทรวงศึกษาธิการ

ได้จัดงาน **‘มหกรรมสืบสานปณิธานพุทธทาสภิกขุ’** ขึ้น ณ หอประชุมพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

ภายในงานมีกิจกรรมที่น่าสนใจมากมาย...

เริ่มจากวันที่ ๒๖ การเปิดนิทรรศการ **‘ประวัติและผลงานของท่านพุทธทาสภิกขุ’** การแสดงละครธรรมะเรื่อง **‘เคลื่อน’** การบรรยายพิเศษเรื่อง **‘ความรู้เรื่องพุทธทาสภิกขุสำหรับเยาวชน’** โดย สุลักษณ์ ศิวรักษ์

วันที่ ๒๗ การตัดบาตรสาธิตแบบครึ่งพุทธกาล บริเวณลานหินโค้งจำลอง การสวดมนต์แบบสวนโมกข์ และเข้าเฝ้าทูล

ละอองพระบาท รับเสด็จฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสเสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดงานมหกรรมสืบสานปณิธานพุทธทาสภิกขุ

และในวันที่ ๒๘ การบรรยายพิเศษเรื่อง **พุทธทาสภิกขุที่ข้าพเจ้ารู้จัก** โดย ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์ประเวศ วะสี การอภิปรายเรื่อง **ธรรมะตามวิถีพุทธทาส** โดย พระราชธรรมนิเทศ (พระพยอม กัลยาโณ) ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม เสถียรพงษ์ วรรณปก นายแพทย์บัญชา พงษ์พานิช การอภิปรายเรื่อง **จะสืบสานปณิธานพุทธทาสภิกขุได้อย่างไร** โดย ท่านแม่ชีคันสนีย์ เสถียรสุต อรศรี งามวิทยาพงษ์ สันติสุข โสภณสิริ

โครงการประชาสัมพันธ์เนื่องในชาตกาล ๑๐๐ ปีพุทธทาสภิกขุ ยังไม่จบสิ้นลงในวถุ์อายุของท่านที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๔๙ คณะทำงานยังคงพากเพียรที่จะใช้ศิลปะในการสื่อสารผ่านสื่อเพื่อสืบสานปณิธานของท่านอาจารย์ให้ยาวนานไปถึงเดือนพฤษภาคม ปีหน้า ด้วยแรงสนับสนุนจากรัฐบาลและผู้ศรัทธาในคำสอนของท่านอาจารย์ เพื่อให้กาลแห่ง ๑๐๐ ปีชาตกาลเป็นมากกว่า ๑๐๐ บทธรรมแห่งการเรียนรู้ชีวิตของเรา

แล้ว 'ไมเกรน' ก็หายไปจากหัวของฉัน ในขณะที่ภาระของงานกลับหนักขึ้นทุกวัน เพราะเมื่อวิชาไม่มี ทุกข์ก็ไม่มี เพราะ 'ไม่มีอะไรที่ไม่สำเร็จ'...ใช่เลยค่ะ...คำสอนง่าย ๆ ของท่านอาจารย์ แต่ 'โดน' ดีจัง

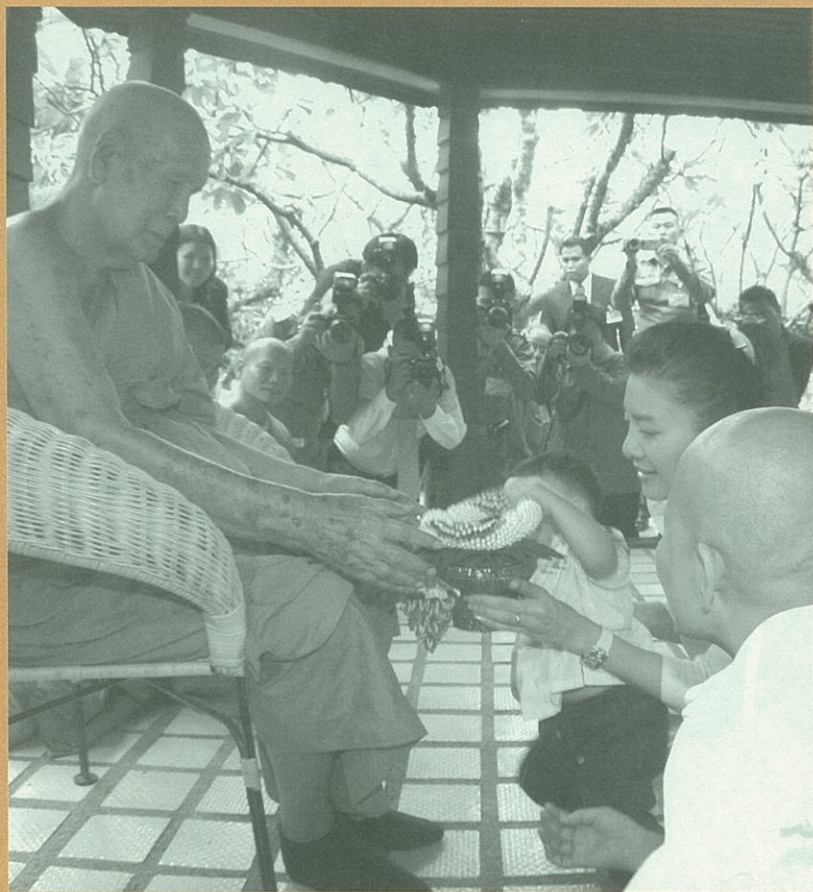
แท้จริงแล้วเราทำงานเสร็จทุกวันนี้แหละ...เพราะถ้าพรุ่งนี้ได้ตื่นมาอีก ก็ค่อยทำต่อใจ

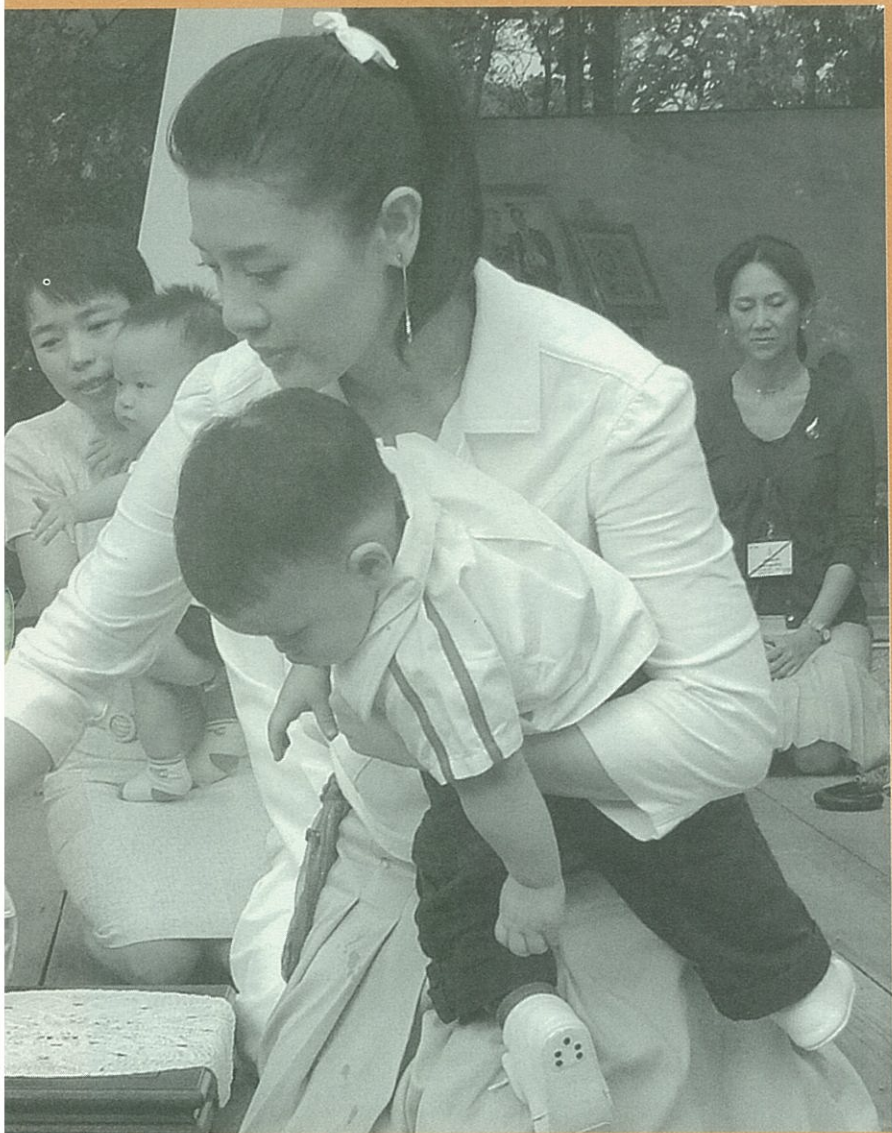
พิมพ์แล้วเรื่อง

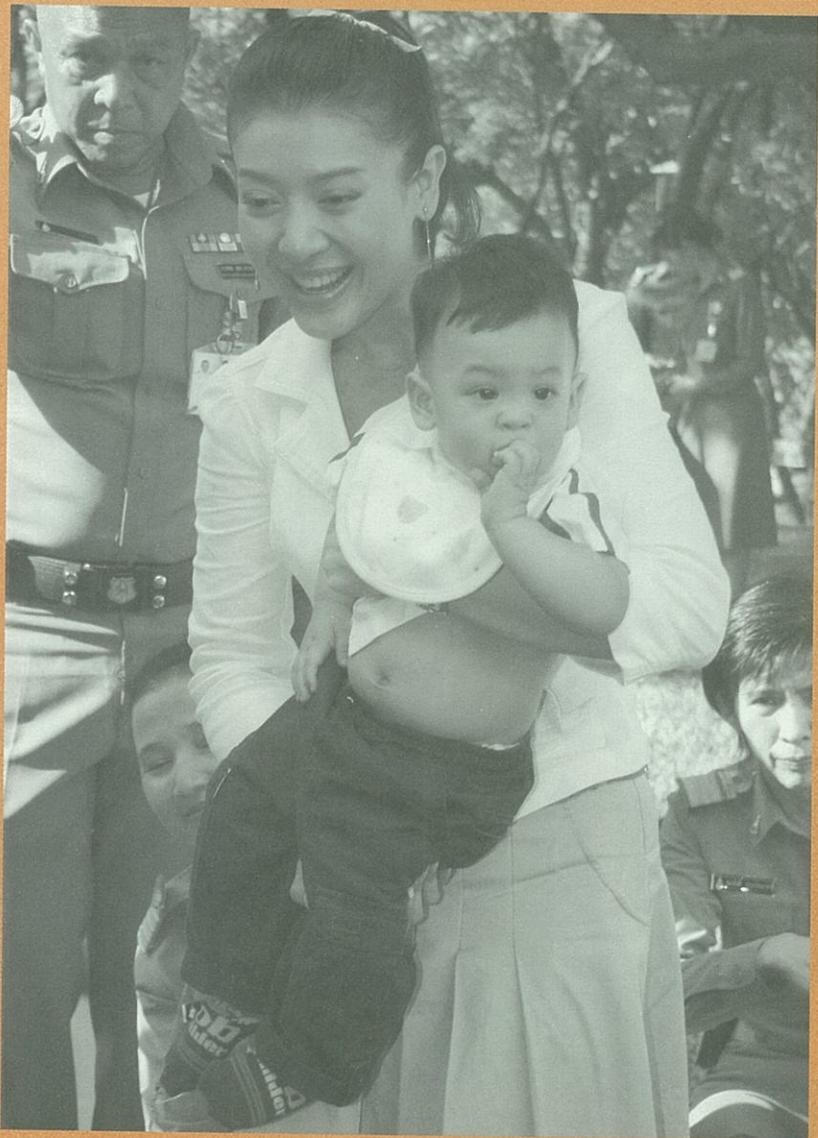

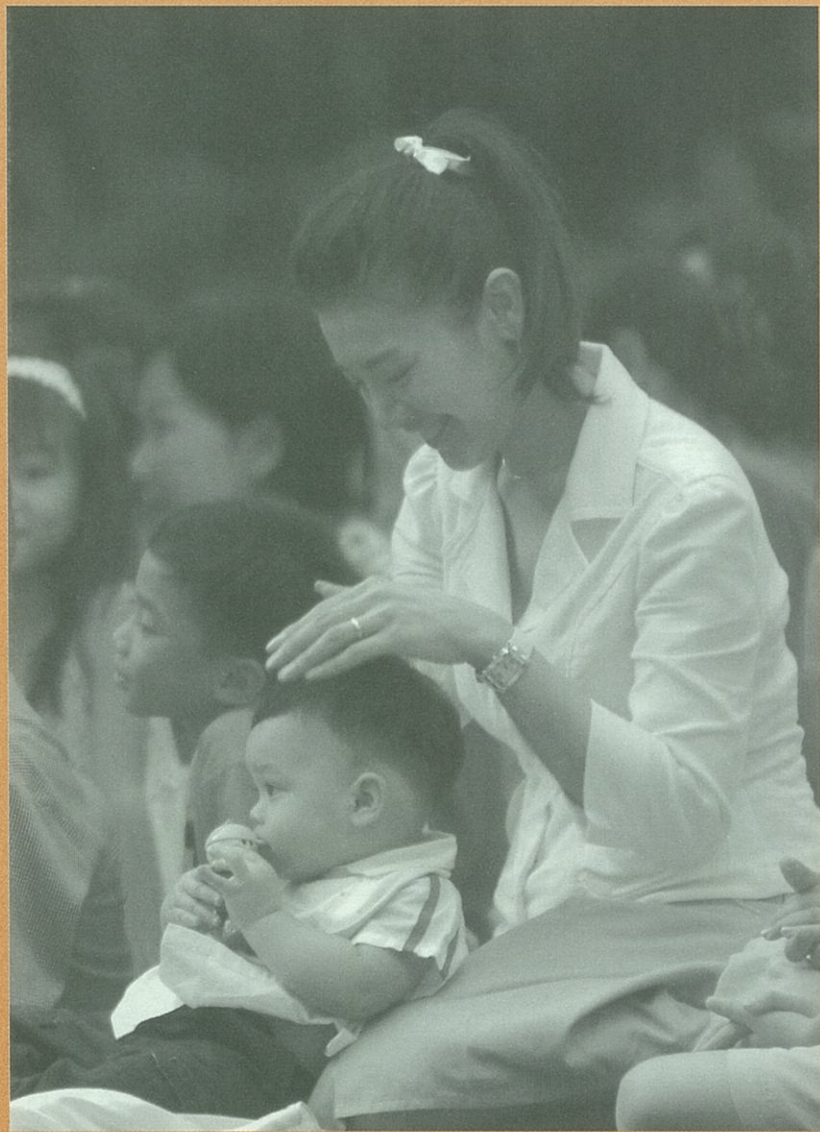

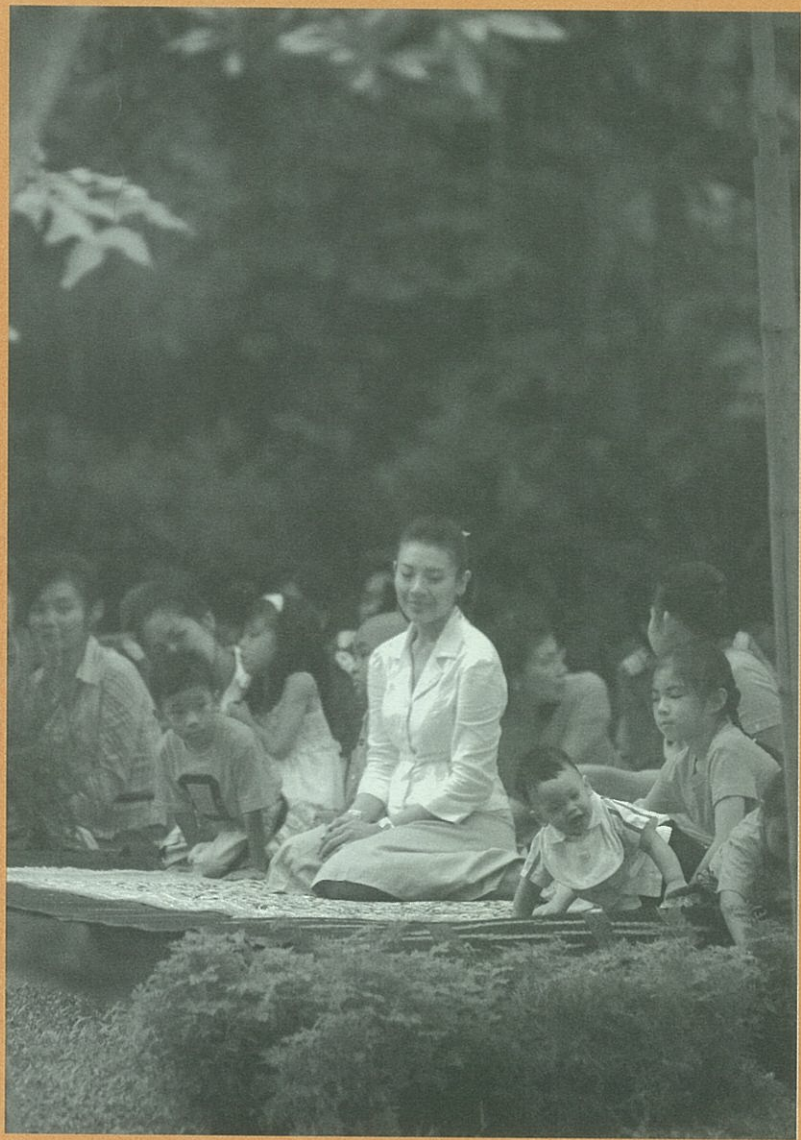

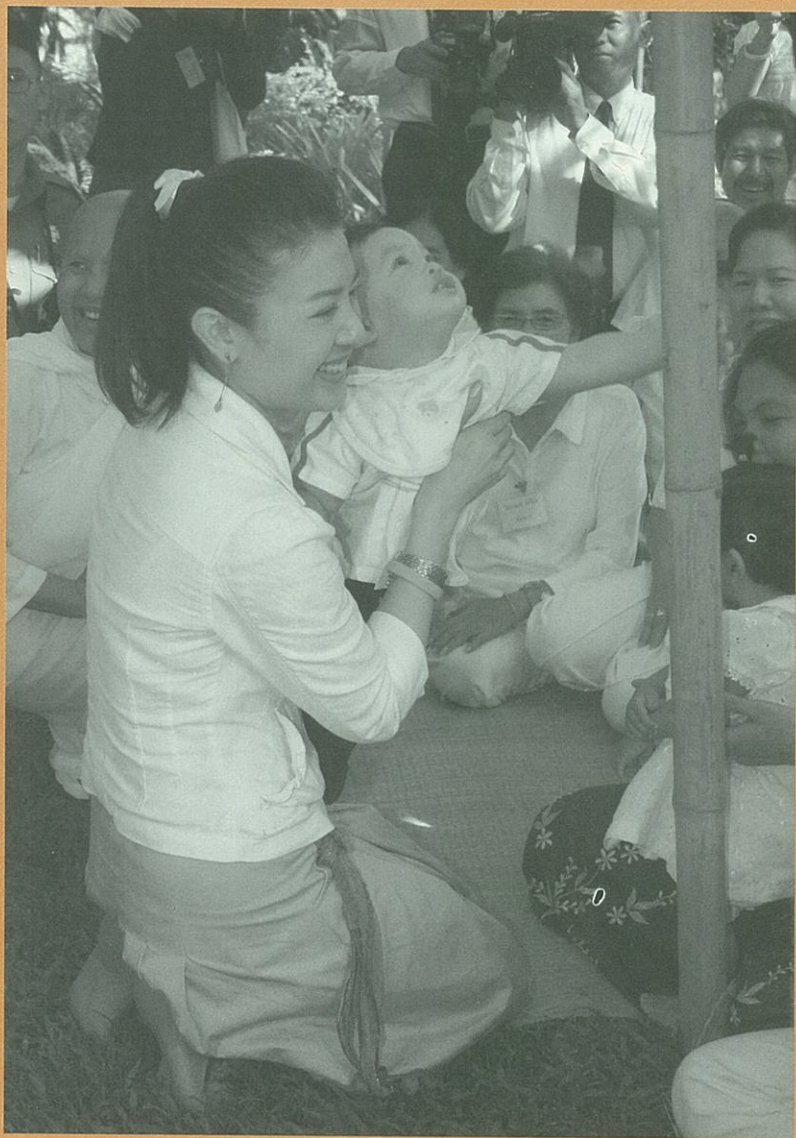

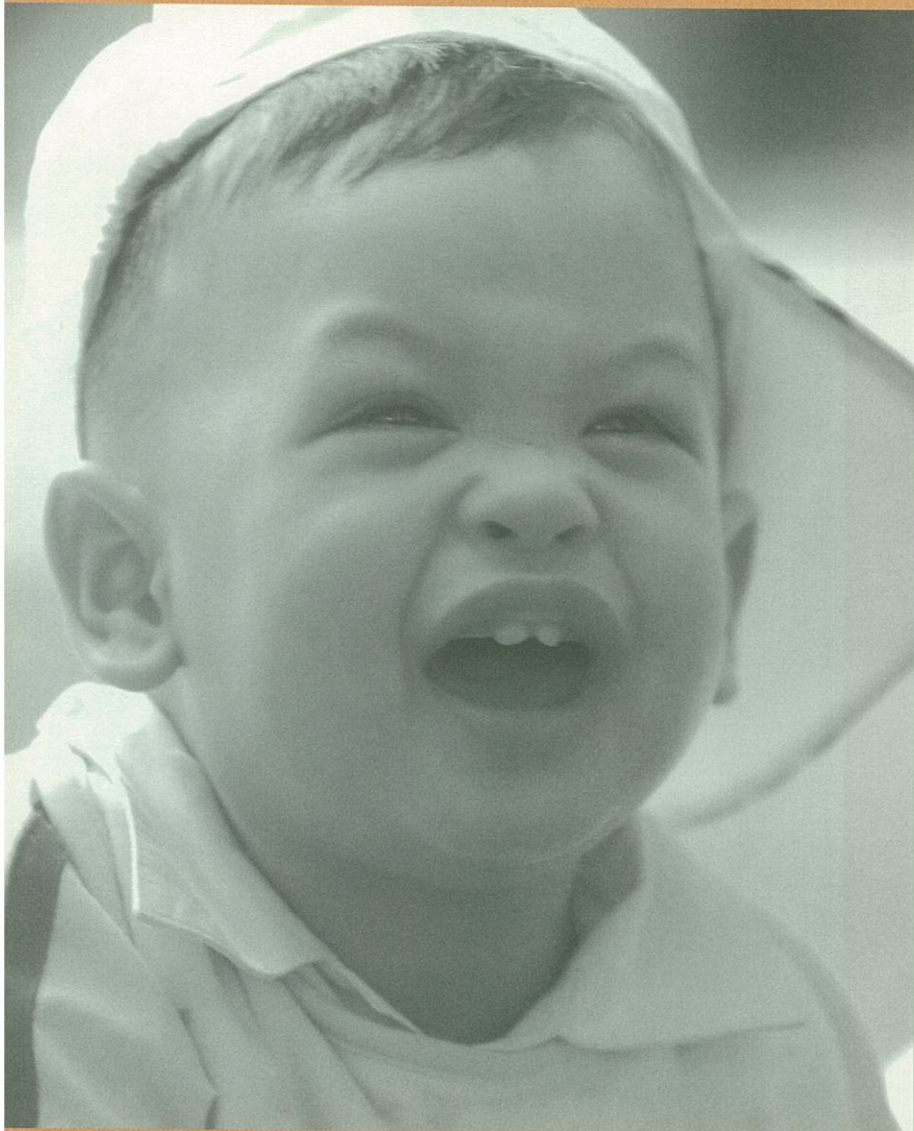

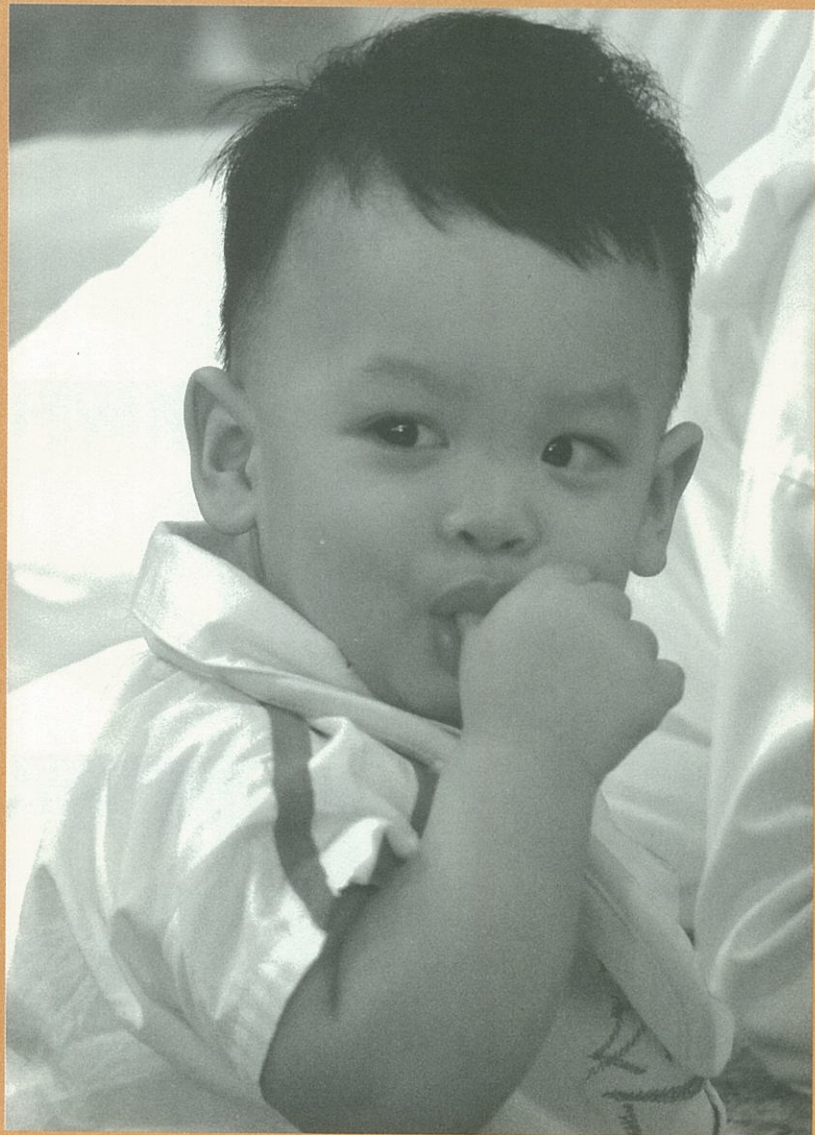

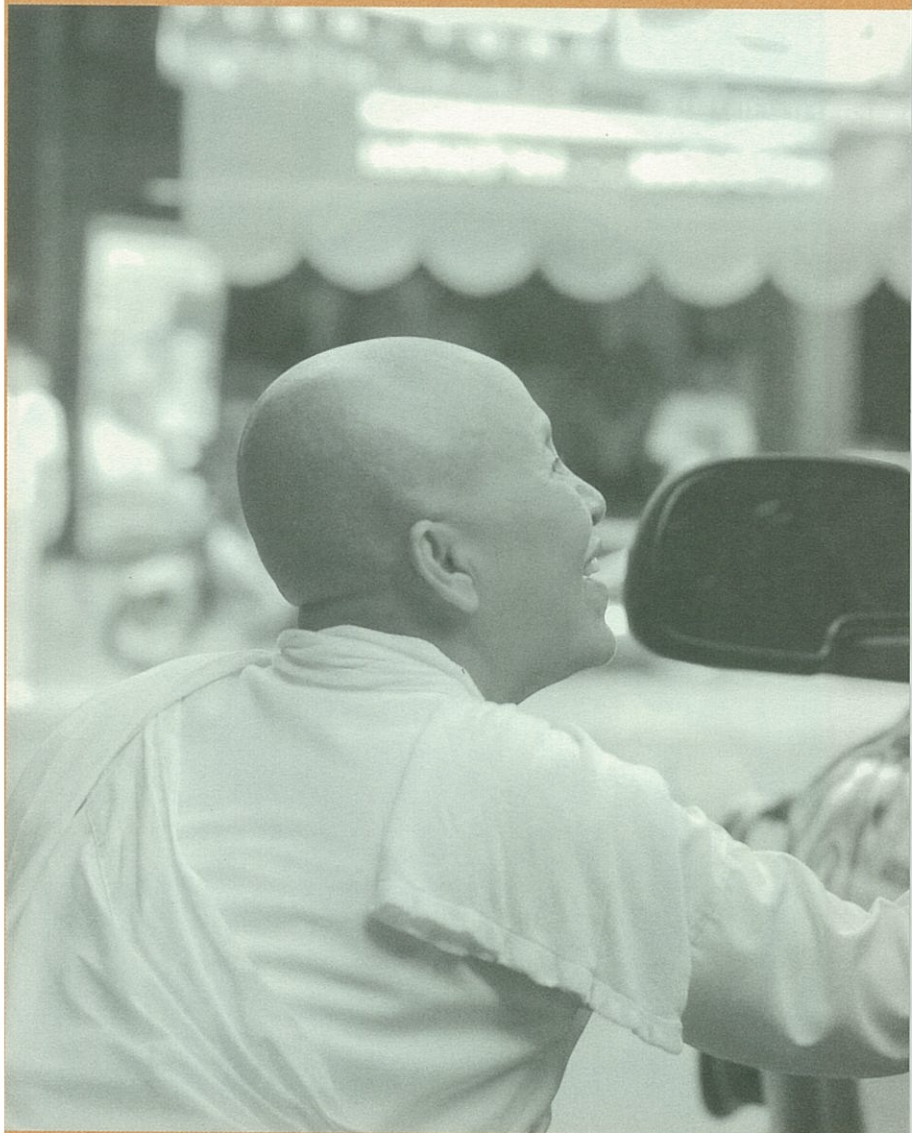

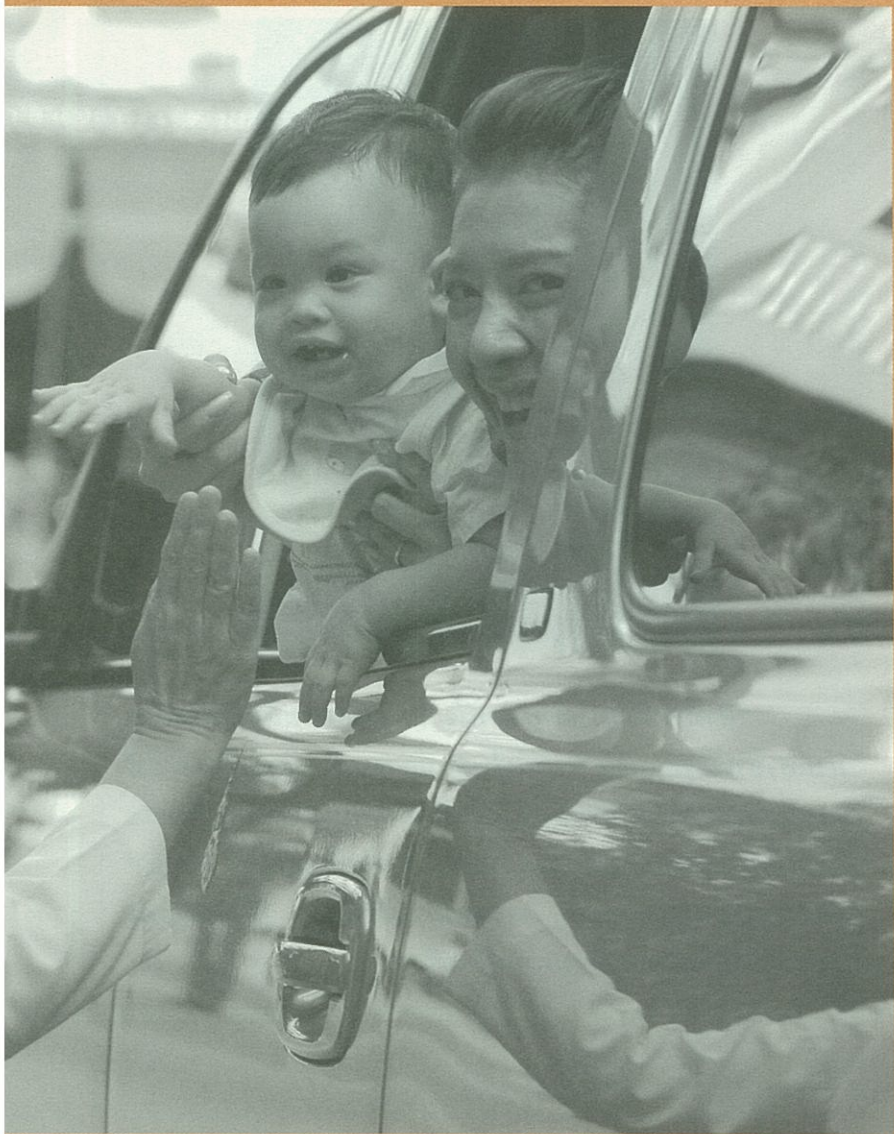

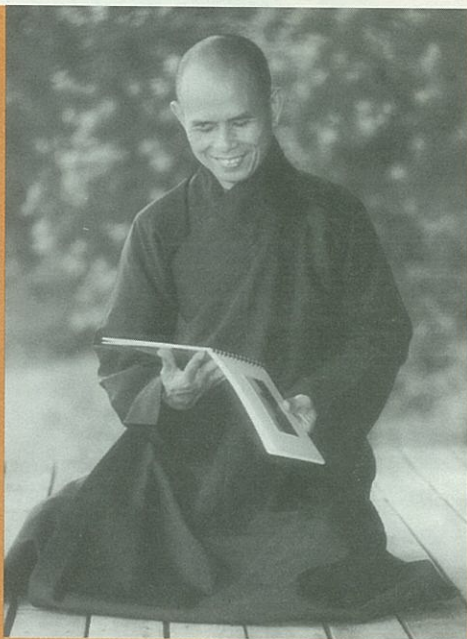

“สิ่งที่สำคัญมากอย่างหนึ่ง คือเราต้องระลึกไว้เสมอว่า ท่านอาจารย์พุทธทาส ครูผู้ยิ่งใหญ่ มีความปรารถนาที่จะทำให้ พระธรรมของพระผู้มีพระภาคเจ้าทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อให้พระธรรมนั้นสามารถตอบสนองความต้องการในปัจจุบันได้ พวกเรา ที่เคารพบูชาท่านอาจารย์ ควรจะทำให้ดีที่สุด เพื่อให้ ความปรารถนาของท่านอาจารย์นั้นเป็นจริง”

ท่านดิช นัท ฮันท์
หมู่บ้านพลัม

ศีลธรรมจะกลับมา

คุณกรุณาปวดหัวใจเป็นอันมาก เพราะในระยะนี้ข่าวสารบ้านเมืองเต็มไปด้วยเรื่องราวความขัดแย้งของนักการเมือง ลูกสาวกับลูกเขยก็ทะเลาะกันบ่อย ๆ เพราะเกิดมีความเห็นไม่ตรงกันหลายครั้งที่คุณกรุณาได้ยื่นคุณวิฑูรย์พูดกับลูกสาวว่า

“หนูก็จะไปจริงจั่งอะไรน้าк เขาชอบเขาเชียร์ หนูก็อย่าไปสนใจสิ”

ลูกโก่งหน้าแดงหน้าเขียวขึ้นทันควัน หันขวับมาทางพ่อแล้วว่า

“นี่พ่อพูดหรือ หนูนึกไม่ออกเลยนะว่าเป็นพ่อของหนู”

คุณกรุณามองลูกสาวด้วยความเข้าใจ เพราะตามปกติแล้วเหตุการณ์บ้านเมืองทั้งหลายจะอยู่ในความสนใจของสองพ่อลูกคู่นี้มาโดยตลอด เมื่อลูกยังเรียนหนังสือนั้น คุณกรุณาจำได้ว่ายามที่คุณวิฑูรย์ขับรถไปส่งลูกสาวไปโรงเรียนนั้น สองคนพ่อลูกจะ

คุยกันเรื่องการเมืองไปตลอดทาง ผู้เป็นพ่อก็จะให้ความรู้เรื่อง
ทฤษฎีการเมืองบ้าง เรื่องความเห็นเกี่ยวกับนักการเมืองบ้าง ใน
ขณะที่ลูกสาวก็จะฟังด้วยความสนใจ จนคุณภรรยาเองต้องห้าม
ปรามสามีว่า

“คุณจะทำให้ยายไก่อ้วเอียงซ้ายนะ”

“เอียงซ้ายแล้วเป็นไง” คุณวิฑูรย์หันมาเถียง “ถ้าเอียงซ้าย
แล้วบ้านเมืองมันดีขึ้นก็เอียงไปเถอะ”

“มันจะเอียงขวานะ จะได้สมดุล” คุณภรรยาว่า

สิ้นคำของแม่ สองคนพ่อลูกก็หันมามองราวกับเธอเป็น
ตัวประหลาด

นั่นเป็นเหตุการณ์เมื่อครั้งพฤษภาทมิฬ ซึ่งลูกยังเรียน
หนังสืออยู่ แต่มาบัดนี้ลูกมีลูกของตัวเองแล้ว เสียงของน้องหวี
จึงกลายเป็นปัญหาของบ้านเช่นกัน พอตารับกลับมาจากโรงเรียน
น้องหวีถือธงกุฎชาติเดินไปทั่วบ้าน แลยังมีผ้าคาดหัวสีเหลืองอีก
ด้วย แต่พอใกล้เวลาที่ผู้เป็นพ่อจะกลับบ้าน ผู้เป็นตาก็จะรีบเอา
ธงไปเก็บ และขอให้น้องหวีถอดผ้าคาดหัว

“มันจะเหม็น...พรงี้จะคาดไม่ได้นะ”

“ไม่เป็นไร” น้องหวียืนยันหนักแน่น “น้องจะเป็นสุริใส”

“เหม็นแล้วคุณครูจะดูเอานะ”

“ไม่เป็นไร” น้องหวียืนยันเหมือนเดิม

ตาริมกุ่มใจ

“เพื่อน ๆ ก็จะไม่ชอบด้วย เขาจะว่าน้องหวีหัวเหม็น...

ไม่ดีนะ”

“ไม่ดี...” น้องหิวพูดตาม แต่ก็ยังยืนยัน “ไม่เป็นไรค่า”
“เป็นสิ” ตายืนยันบ้าง “ใจี้เขาไม่ชอบ”

ชื่อใจี้มีอิทธิพลพอสมควร ทำให้น้องหิวยอมถอดผ้า
คาดหัว พ่อพ่อเข้กับแม่ไก่อกลับมาถึง น้องหิวเรียนรู้อย่างรวดเร็ว
ว่าพ่อกับแม่ยึดถือธงคนละสี เธอก็จะเดินไปกระซิบแม่ไก่อว่า

“วันนี้้องร้องเพลงด้วยนะ...”

แม่ก็จะพาน้องหิวไปเป็นพวก กระซิบกระซาบกันสองคน
แม่ไก่อตั้งอกตั้งใจมากในการปลูกฝังความคิดให้ลูกสาว เหมือนที่ตน
เคยได้รับจากพ่อมาก่อน ในขณะที่พ่อเข้ก็จะมองด้วยความหงุด
หงิด บ้านก็เริ่มมีบรรยากาศแปลก ๆ และคนที่ช่วยประสานกลับ
กลายเป็นตาซึ่งพูดได้เร็วกว่าคุณภรรยา

วันหนึ่ง บรรยากาศอันอึมครึมก็เกิดการแตกร้ารุนแรง
เพราะเหตุที่น้องหิวเกิดร้องเพลงหน้าเหลี่ยมได้ขึ้นมา

“พ่อขา ๆ” น้องหิวว่า “เหลี่ยม ๆ ๆ”

พ่อเข้หน้าเขียวหน้าแดง ลูกขึ้นจากโต๊ะโครมครามโครธ
แม่ไก่อที่สอนเพลงนี้ให้ลูก แม่ไก่อนั่งหน้าเซิด น้องหิวนั่งงง คุณ
วิฑูรย์รีบเข้ามาอุ้มหลานออกไปจากบรรยากาศขัดแย้ง ปล่อยคุณ
ภรรยาซึ่งนั่งอยู่ในเก้าอี้ตัวโปรดเผชิญหน้าความขัดแย้งอยู่คนเดียว

“ผมเบื่อเต็มทีแล้วนะ ผมบอกแล้วว่า...” เสียงพ่อเข้มียัด
ยาว

“ฉันก็เบื่อเต็มทีแล้วเหมือนกัน ฉันก็บอกแล้วว่า...” เสียง
แม่ไก่อก็ยัดยาว

นาน ๆ จะมีเสียงคุณภรรยาร้อง

“ตะ...ตะ...เดียว ๆ ๆ ๆ ก่อน...”

ทั้งสองคนลืมไปแล้วว่าแม่เป็นคนที่ไม่ควรรับความเครียด

“ถ้าคุณพูดไม่รู้เรื่องอย่างนี้ ผมก็ไปละ” พ่อเข้มว่า

“ไป...ออกไป...” แม่ไกรร้อง “ควรจะลาออกจากความเป็นพ่อของลูกไปเสียด้วย...”

“มากไป” พ่อเข้มคำราม มือเงื้อง่า

แม่ไกรยืนขึ้นอย่างทำทายเป็น “ลองดูสิ...”

คุณภรรยา มองภาพตรงหน้าอย่างไม่อยากจะเชื่อสายตาตนเอง เธอยกไม้เท้าที่วางอยู่ข้างกายโยนออกไป จงใจให้ตรงกับแก้วน้ำบนโต๊ะ

“เปรี้ยง...เพลิง...”

ได้ผล เพราะคนสองคนที่เดือดเป็นไฟ หันกลับมาที่เธอทันที

“คุณแม่” ผู้เป็นลูกไถ่ในสายตาแม่รีบผวาเข้ามาหา “คุณแม่เป็นอะไรหรือเปล่า” ที่ช่องประตู คุณตาอุ้มหลานมายืนอยู่ด้วย ลูกเขยทรุดตัวลงนั่งที่เก้าอี้ นี่มันเกิดอะไรขึ้นกับบ้านของเขา บ้านที่เคยอบอุ่นร่มเย็น มีปัญหาที่ช่วยกันแก้ไขผ่านมาได้ทุกครั้ง บัดนี้กลับมาเผชิญหน้ากันเพราะปัญหานอกบ้าน

“ทะ...ทะ...ทะเลาะกันทำไม” คุณภรรยาถาม “มีอะไร...สติ...กันหน่อย”

น้องหวีวิ่งจากอ้อมแขนคุณตา วิ่งมาหาคุณยาย คุณวิฑูรย์ตามมาด้วย

“คุณเป็นอะไรหรือเปล่า...”

“ฉัน...ไม่...อยาก...ให้ลูกทะเลาะกัน”

แม่ไกรร้องไห้ พ่อเข้มก้มหน้า คุณวิฑูรย์ว่า

“ลูกสองคนถ้าไม่ยอมให้แม่เสียใจก็อย่าทะเลาะกัน...”

แม่ไกรน้ำตาทะลัก

“หนูก็ไม่อยากทะเลาะกับเขา แต่ทำไมเขากับหนูจึงเห็นไม่ตรงกัน หนูพูดอย่างหนึ่ง เขาก็พูดอีกอย่างหนึ่ง หนูไม่เข้าใจเลย ทำไมกับแค่ผู้ใหญ่ไม่มีจริยธรรม ไม่มีศีลธรรม เขาเข้าใจไม่ได้ ไม่เข้าใจจริง ๆ”

พ่อเข้มก้มหน้านิ่ง เอ่ยขึ้นเบา ๆ “ผมอยู่ในแวดวงธุรกิจ ผมเป็นห่วงทั้งประเทศ ห่วงทั้งตัวผมเอง” เขานิ่งไปชั่วขณะ “ก็ห่วงพวกเราแหละครับ”

“อย่าเอาชนะกันด้วยเหตุผลเลย เพราะต่างคนก็ต่างหาเหตุผลมาอ้าง” คุณวิฑูรย์ว่า “อย่าไปฟังสักพักหนึ่งได้มั้ย”

ลูกสาวกับลูกเขยก้มหน้าเงิบ

แม่ไกรรับปากเบา ๆ ว่า “ค่ะ”

ทุกอย่างดูเหมือนจะคลี่คลายและสงบลง พ่อเข้มทำท่าผ่อนคลายลง เดินไปนั่งที่มุมหนึ่ง หยิบหนังสือพิมพ์รายวันขึ้นมา แล้วก็ก้มกลับวางลงไป ก่อนหยิบสารคดีขึ้นมาแทน

คุณวิฑูรย์กับคุณกรุณาหันไปดูโทรทัศน์

“พะ...ฟังสิ...” คุณกรุณาชี้มือไปที่โทรทัศน์รายการสารคดี ๑๐๐ ปีท่านอาจารย์พุทธทาส พิธีกรรายการกำลังรายงานว่

“อาจารย์พุทธทาสพูดอยู่เสมอว่า เราต้องระดมกำลังเพื่อ

เอาศีลธรรมกลับมา เพราะถ้าศีลธรรมไม่กลับมา โลกจะวินาศ”

คุณกรุณาพูดขึ้นซ้ำ ๆ เบา ๆ

“แม่...แม่อยากไป...สวน...สวนโมกข์อีก...อีกสัก...ครั้ง
...ก่อน...ก่อนตาย”

คุณวิฑูรย์หันไปสบตาลูกสาว

เสถียรธรรมสถาน

ก้าวข้ามแห่งการเรียนรู้สู่ปีที่

๒๐

ขอเชิญร่วมสนับสนุน
การทำงาน ๒๐ ปีของ
เสถียรธรรมสถาน

ปาฐานาวิง
แห่งการตื่นของสื่อ

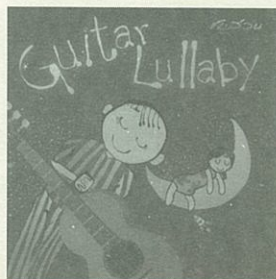
โดยสนับสนุนผ่าน

แมชีคันสนีย์ เสถียรสุด เพื่อกองทุนเสถียรธรรม

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

สาขารามอินทรา บัญชีออมทรัพย์

เลขที่บัญชี 187-0-78614-0

๑๕๐ บาท

๑๕๐ บาท

เชื่อมโยงหัวใจ
พ่อแม่ลูกเข้าด้วยกัน
ด้วยบทเพลง
ที่จะทำให้หัวใจยิ้มได้
ใน อัลบั้มเพลง **‘ชมสวน**
และ **‘Little Happiness’**
บทเพลงที่ให้ความสุข
กับทุกคนมาแล้ว
กว่า ๖๐ ประเทศทั่วโลก

มีจำหน่ายที่
เลมอนฟาร์ม
ซีเอ็ดบุ๊คเซ็นเตอร์
และ เสตียรธรรมสถาน

(ชีวประวัติ)
มนิเวศน์ จูฑะพุทธิ
๓๓๖ หน้า
หน้าสี ๑๖ หน้า
๒๙๕ บาท

หนังสือชีวประวัติเล่มสำคัญ
ที่นำเสนอเรื่องราวชีวิตของพุทธหญิงคนหนึ่ง
ซึ่งเลือกเดินบนเส้นทางธรรมด้วยก้าวอย่างแห่งปัญญา
ที่แสดงให้เห็นว่า
ไม่ว่าอดีตจะเป็นเช่นไร ..แต่เราสามารถเลือกดำเนินชีวิต
อยู่บนหนทางแห่งความถูกต้องและดีงามได้
เพราะอดีตไม่สำคัญเท่าปัจจุบัน
และอนาคตก็ขึ้นอยู่กับการกระทำในปัจจุบัน...เป็นสำคัญ...
ทั้งการดำเนินชีวิตของท่านยังเป็นตัวอย่างที่ประจักษ์ชัดว่า...
ศักยภาพสูงสุดของการเกิดมาเป็นมนุษย์
คือการพัฒนาตนเองสู่การพ้นทุกข์

๔๐ หน้า
๒๕ บาท

“ก็ไต่บ่รัก...
ก็นั่นมีความงอกงาม”
...
“รักใด ยิ่งรัก ยิ่งทุกข์...
ตายอยู่บนกองทุกข์
อย่างนุกต่อ
รักใด ยิ่งรัก ยิ่งหมดทุกข์...
เยือกเย็นอยู่เหนือทุกข์
ขอให้คุณรัก...ให้ดี”
...
และอีกมากมายในนิยามคำว่า ‘รัก’
อยากรู้ว่า
‘รักอย่างไรไม่ทุกข์ ?’
อ่าน ‘ความรัก’

๑๓๖ หน้า
๘๐ บาท

เพื่อนกิน เขาว่า ง่ายง่าย
เพื่อนตาย เขาว่า หายาก
เพื่อนทุกข์ เขาว่า เพื่อนแท้
ส่วน **เพื่อนสุข** เล่มนี้
เขาว่าให้คบไว้เป็นเพื่อนสนิท
ดีกว่า...
ถ้ามีติดตัวไว้อ่านเนืองเนือง
เรื่องเครียดเรื่องทุกข์
จากการงาน ชีวิต แลครอบครัว
พลันก็จะกลายเป็น
เรื่องเบาเบา
ขอเชิญล้อมวงเข้ามา
สนทนาประสา **เพื่อนสุข**
กันไว้

ธรรมะเยียวยาชีวิตที่เมะเร็งกลับมาอีกครั้งหนึ่ง

โดย...สุภาพร พงศ์พฤกษ์

๑๕๐ บาท

หนังสือสื่อถึง 'กำลังใจ'
ที่มีให้แก่ผู้ป่วย

ผู้หญิงใจลั่ว

โดย...ไพลิน รุ่งรัตน์

๑๑๐ บาท

เมื่ออ่าน 'ผู้หญิงใจลั่ว'
ก็ได้แต่อมยิ้ม
ที่เห็นผู้หญิงด้วยกัน
กลั้ว ๆ กล้า ๆ ที่จะฟันทุกข

อาหารปรุงด้วยรัก

โดย...แม่ฟุ้ง

๖๐ บาท

๓๕ ชนิดอาหารที่ปรุงด้วยรัก
ผ่านปลายจวัก
คำว่า 'ไม่อร่อย' จึงไม่มี

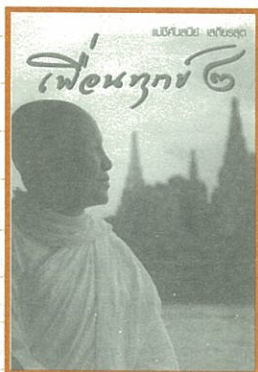

เพื่อนทุกข

โดย...แมชชีคันสนีย์ เสถียรสุด

๑๐๐ บาท

เมื่อใดก็ตาม
ที่เรารู้จักถอดสะพานแห่งสติ
เมื่อนั้นเราจะพ้นทุกข์ได้

เพื่อนทุกข ๒

โดย...แมชชีคันสนีย์ เสถียรสุด

๑๐๐ บาท

อย่าคิดเป็นที่หนึ่ง
ในอาณาจักรแห่งทุกข์

สา-ระ-ขัน

โดย...สามสลึง

๘๐ บาท

ธรรมะไม่ใช่เรื่องน่าเบื่อ

สา-ระ-ขัน-ขัน

โดย...สามสลึง

๖๐ บาท

สา - ระ - ขัน - ขัน
คติธรรมในขันขัน ๒

หากคุณเป็นคนหนึ่ง
ซึ่งกำลังแสวงหาตัวตนที่แท้จริงของคุณ
ลองมาทำความรู้จักกับ...

๑๔ บุคคลที่มีวิถีชีวิต

วิถีธรรม

วิถีงาน

อันหลากหลาย

น่าสนใจ

ทั้งตัวตน แง่คิด และมุมมอง

ใน

แล้วคุณอาจจะได้คำตอบ

๓๓๖ หน้า ๑๗๙ บาท

ซีดี และ **หนังสือ** มีวางจำหน่ายที่ **ร้านซีเอ็ดบุ๊คเซ็นเตอร์** ทุกสาขา
หรือ สั่งซื้อโดยตรงได้ที่ **เสถียรธรรมสถาน**

โดยส่งรษณีย์ (เท่าราคาซีดี หรือหนังสือ) สั่งจ่าย **ปณ. จรเขี้ยว**

ในนาม **นางจันทนา จำวงศ์** ๒๔/๕ ซอยวิชรพล ถนนรามอินทรา ๕๕
แขวงท่าแร้ง เขตบางเขน กรุงเทพฯ ๑๐๒๓๐ (ค่าส่งฟรี)

'สาวิกา'

“ธรรมสวัสดิ์ค่ะ ท่านผู้ฟังที่รัก ขอต้อนรับทุกท่านเข้าสู่รายการวิทยุ ‘สาวิกา’ ลือเพื่อชีวิตที่งดงามและเป็นอิสระ ทุกวันเสาร์-อาทิตย์ เวลา ๐๙.๐๐-๑๐.๐๐ น. ทางเครือข่ายสถานีวิทยุ มก. บางเขน กรุงเทพฯ AM ๑๑๐๗, เชียงใหม่ AM ๖๑๒, ขอนแก่น AM ๑๓๑๔, สงขลา AM ๑๒๖๙ หรือรับฟังได้ที่

<http://radio.ku.ac.th>

และขอเชิญร่วมจัดรายการ

SOS Station

สถานีแห่งความดี

ความงาม ความ

จริง ใต้ที่ สวพ.

FM 91 ทุกวัน

อาทิตย์ ๑๐.๐๐-

๑๑.๐๐ น. โทร.

ฟรีเข้ารายการ

๑๖๔๔ โดย...

แม่ชีคันสนีย์ เสถียรสุด

และอาสาสมัครดีใจ”

'สาวิกา'

เสียงที่เป็นเพื่อนในการเดินทาง
เพื่อความสุข สงบเย็น

และเป็นประโยชน์

ต่อตนเองและผู้อื่น

หนึ่งในสื่อที่อยู่ในโครงการ

'สาวิกาสิกขาลัย'

เพื่อเปิดประตู

การสร้างภูมิคุ้มกันแห่งปัญญา

ให้แก่ผู้หญิง เด็ก

และสมาชิกทุกคนในครอบครัว

เพื่อให้โลกนี้มี

'ธรรม'

เป็นมารดา

ธรรมศักดิ์

รายการโทรทัศน์ที่
ปลูกให้ **รู้**

เท่าทันปัจจุบันขณะ
ตื่น จากความหลับไหล
มัวเมา ประมาท ขาดสติ
และ **เบิกบาน** ด้วยธรรมะ
ในวิถีชีวิตประจำวัน

สองนาทีกี่ใหม่...สด...ทุกเช้า
เพื่อเราทุกคน
ทาง...โมเดิร์นไนน์ ทีวี
เวลา ๐๖.๐๐-๐๖.๐๒ น.
ทุกวันจันทร์-ศุกร์

NEWS

Sathira-dhammasathan

ติดตามข่าวสารของเสถียรธรรมสถานผ่านเว็บไซต์

www.sosstation.org

สถานีแห่งความดี ความงาม ความจริง

www.websds.org

www.sathira-dhammasathan.org

เรื่องราวเกี่ยวกับเสถียรธรรมสถาน

www.sansanee.org

เสถียรธรรมสถาน ภาษาต่างประเทศ

www.dharmastation.org

สถานีแห่งธรรม นำใจเยาวชนให้ทำความดี

www.smustsay.com

Sex Must Say เรื่องเพศต้องพูด

www.aboutdna.net

DNA : Drink No Alcohol

สายพันธุ์ใหม่ไร้แอลกอฮอล์

ติดต่อกับสื่อทุกประเภทของเสถียรธรรมสถานได้ที่
ปณ. ๑๔๒ จรเข้บัว กรุงเทพฯ ๑๐๒๓๓๐

ผัก หญ้า หน้า ฝน

เมื่อฝนมา ต้นไม้ใบหญ้าก็ร่าเริง
ดินที่เคยแห้งผากกลับชื้นนุ่ม พอให้ยอด
แหลม ๆ ของหน่อไม้ไผ่ล่งฟั่นขึ้นมา เพียง
ไม่กี่วันก็ยาวพอให้หักมาทำอาหารได้ เช่น
เดียวกับมะขามกึ่งแก่ ที่เพียงไม่กี่ฝนพรั
ก็แย่งกันผลิใบสีน้ำตาลแดงแกมเขียวเต็ม
กิ่ง ผักหญ้าผลิยอดแตกใบใหม่ ๆ อย่าง
นี้ แบ่งเก็บมาทำอาหารรสแซ่บรับหน้าฝน
กันดีกว่าค่ะ

ยำหน่อไม้

เครื่องปรุง

หน่อไม้ลวกผ่าเล็กอ่อน ๆ สับเป็นเส้น
ยาว ๆ เล็ก ๆ ๒ ถ้วย หอมแดงซอย ๔ หัว
กระเทียม ๓ กลีบ มะเขือเทศหรือมะเขือส้ม
หั่นบาง ๆ ๔ ลูก ถั่วลิสงบด ๒ ช้อนโต๊ะ กะปิดี
๑ ช้อนชา พริกชี้หนูซอย ๕ เม็ด ต้นหอมผักชี
ซอยละเอียด เกลือ มะนาว น้ำมันพืช

วิธีปรุง

ตำกระเทียมพอแหลก ใส่กะปิ ตำให้เข้ากัน

ตั้งกระทะ ใส่น้ำมันเล็กน้อย
นำกระเทียมที่ตำไว้ลงผัด
ตามด้วยมะเขือเทศ ตักขึ้น
นำหน่อไม้ลงไปคลุก
ตามด้วยถั่วลิสงบุบ
ปรุงรสด้วยเกลือ
น้ำมะนาว พริกชี้หนู

ชิมจนชอบใจแล้วโรยผักชีต้นหอม

ยำใบมะขามอ่อน

เครื่องปรุง

ใบมะขามอ่อนเด็ดเป็นชิ้นเล็ก ๆ

๑ ถ้วย หมูสับหรือกุ้งสับรวนพอสุก ๑/๒ ถ้วย

มะเขือเทศหรือมะเขือส้มหั่นบาง ๆ ๔ ลูก หอมแดงซอย ๔ หัว

ถั่วลิสงบุบ ๒ ช้อนโต๊ะ น้ำมันงา ๑ ช้อนโต๊ะ พริกชี้หนูซอย ๕

เม็ด เกลือ น้ำปลา

วิธีปรุง

คลุกหมูสับหรือกุ้งสับ ใบมะขามอ่อน มะเขือเทศ
หอมแดง ถั่วลิสง พริกชี้หนู เข้าด้วยกัน

ตามด้วยน้ำมันงา เกลือ น้ำปลา

ตองชิมดู

ถ้าไม่เปรี้ยวให้เหยาะน้ำส้มมะขามลงไปเล็กน้อย

ปลาทุ้มโบมะขาม

เครื่องปรุง

โบมะขามอ่อน ๑ ถ้วย ปลาทุ้ม ๕ ตัว หอมแดงบุบพอแตก
๕ หัว พริกแห้งเม็ดใหญ่ ๓-๔ เม็ด หั่นเม็ดละ ๓-๔ ท่อน กระ
เมล็ดดอกเกลือป่น ๑ ช้อนชา น้ำตาลปี๊บ ๑ ช้อนชา มะขามเปียก
๒ ฝัก ผักชี

วิธีปรุง

ตั้งน้ำให้เดือด

ใส่มะขามเปียก น้ำตาล เกลือ หอมแดง พริกแห้ง
พอเดือดอีกครั้ง

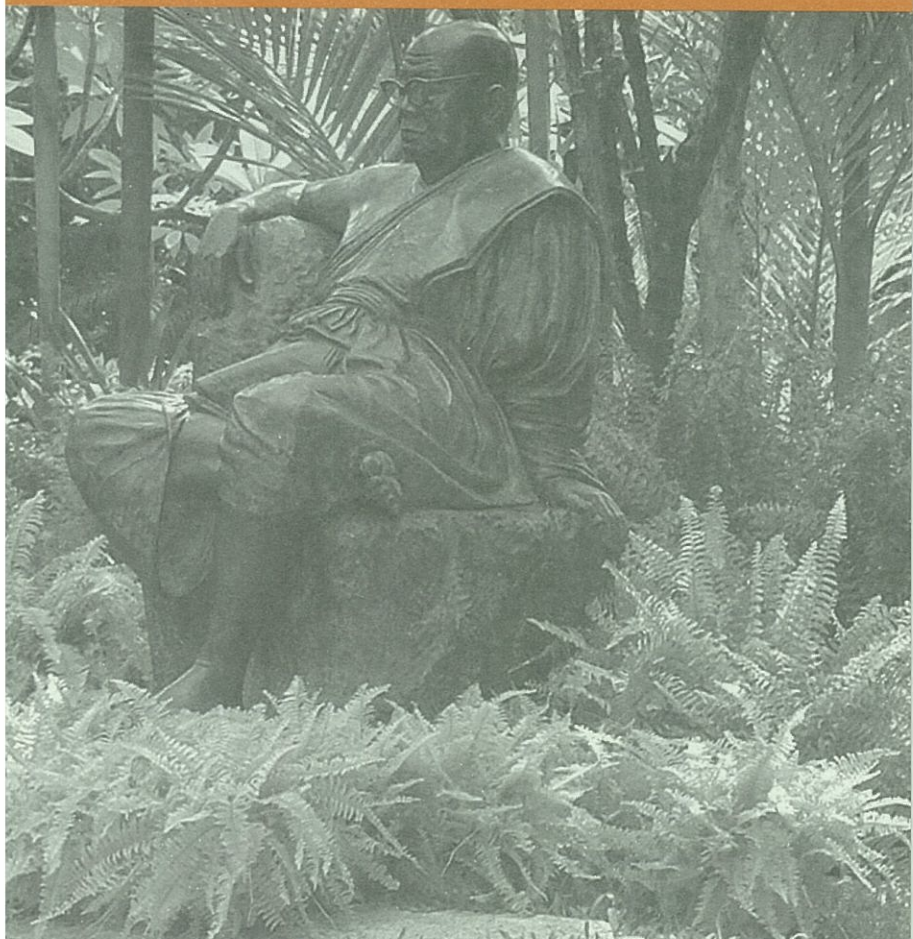
ใส่โบมะขาม ปลาทุ้ม

รอนปลาทุ้มสุก ยกลง

ตักใส่ชาม

โรยด้วยผักชี

ปั้นแล้ววาง...สร้างแล้วละ
บนถนนทางศิลปกรรม
‘ประเทือง ธรรมรักษ์’

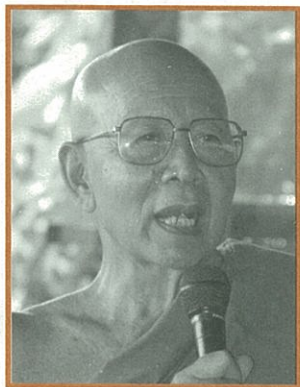
วิถีชีวิต

มนสิกุล โอวาทเภสัช

ท่านอาจารย์พุทธทาสภิกขุ เขียนไว้ในคำนำหนังสือ ‘ภาพพุทธประวัติจากหินสลัก ยุคก่อนมีพระพุทธรูป’ ตอนหนึ่งว่า...

“...คำสอนของพระพุทธเจ้ามีเนื้อหาสาระอยู่ที่การบังคับตัวเองหรือกิเลส ตลอดพระชนม์ชีพของพระองค์ ได้ทรงย้ายอยู่แต่เรื่องการทำสมาธิเพียรเพื่อเป็นที่พึ่งของตัวเอง โดยไม่ต้องเกี่ยวข้องกับคนอื่นนอกจากตน แม้ว่าพระองค์จะทรงช่วยสาวกให้พ้นจากความทุกข์ได้ด้วยพระปรีชาสามารถของพระองค์ พระองค์ก็มีได้ทรงประสงค์ที่จะให้ใครถือเอาพระองค์เป็นพระเป็นเจ้าผู้ช่วยสัตว์นอกเหนืออำนาจธรรมชาติ พระองค์ทรงขอร้องให้สาวกทุกคนมองหา ‘ผู้นำ’ ที่ตัวธรรมะ และมองตนเองในฐานะเป็นสรณะที่พึ่ง...”

ท่านอาจารย์โพธิ์ จันทโร (พระภาวนาโพธิคุณ) เจ้าอาวาสวัดธารน้ำไหล (สวนโมกขพลาราม) ได้กล่าวกับท่านแม่ชีคันสนีย์ เสถียรสุต เมื่อครั้งที่ดำริจะสร้างรูปปั้นของท่านอาจารย์พุทธทาสภิกขุเพื่อมาประดิษฐานไว้ ณ โรงมหรสพทางวิญญูณกลางสวนศิลป์-สวนธรรม เสถียรธรรมสถาน ในวาระ ‘ชาติกาล ๑๐๐

ปีท่านอาจารย์พุทธทาสภิกขุ’ ว่า

“ในงานสืบสานปณิธานพุทธทาสภิกขุที่กำลังจะดำเนิน ขอให้ดึงคุณธรรมของท่านอาจารย์ออกมาให้ได้ อย่ายึดคิดในตัวบุคคล”

นั่นคือเหตุผลสำคัญในการที่ว่า ไม่ว่าใครก็ตาม ถ้าคิดจะสร้างรูปท่านอาจารย์พุทธทาสภิกขุ ต้องตอบคำถามในใจให้ชัดเจนเสียก่อนว่า...สร้างไปทำไม

แม่ชีคันสนีย์ได้เขียนไว้ในคอลัมน์ ‘มองนอกดูใน’ ของหนังสือพิมพ์ ‘คมชัดลึก’ วันพุธที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๔๙ ตอนหนึ่งว่า การปั้นรูปเหมือนท่านพุทธทาส นอกจากเป็นการถอดคุณธรรมของท่านอาจารย์ออกมาในสิ่งที่สัมผัสได้ด้วยการเห็นแล้ว ยังถือเป็นความกตัญญูอย่างหนึ่งที่จะได้นำคำสอนหนึ่งของท่านอาจารย์มานำเสนอในช่วงเวลาที่บ้านเมืองกำลังพูดถึงเรื่องการเมืองว่า...อะไรถูกอะไรผิด อะไรใช่ อะไรไม่ใช่...ในทุกหย่อมหญ้า ซึ่งได้แก่คำสอนเรื่อง ‘การเมืองเป็นไปตามกฎของธรรมชาติ’ ที่ว่า

“การเมือง คือระบบที่ทำให้อยู่กันอย่างผาสุก โดยไม่ต้องใช้ศาสตรา โดยไม่ต้องใช้อำญา ไม่ต้องใช้อำนาจอะไร เราอยู่กันได้ ตกลงกันได้ เข้าใจกันได้ อยู่กันอย่างมีความสุขสงบสุข ผาสุกโดยไม่ต้องใช้ศาสตรา นั่นแหละคือระบบการเมืองที่เราต้องการที่นี่...”

ท่านแม่ชีคันสนีย์เขียนต่อมาว่า

“นอกจากงานปั้นรูปเหมือนแล้ว ยังช่วยกันทำสารคดีชีวประวัติและคำสอนของท่านอาจารย์เพื่อเผยแพร่ทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนการช่วยกันนำธรรมะกลับมายังโลกของคนหนุ่มสาวในปัจจุบัน ให้พวกเขาเห็นว่า...ธรรมะไม่ใช่ของเชย แต่ธรรมะเป็นสิ่งที่ทันสมัยอยู่ในใจเรา และหลังจากนั้นทุกเดือนจะ

มีการค้นคว้าหาข้อมูลที่เป็นคำสอนของท่านอาจารย์มาเปิดดวง
สนทนา อันเป็นวงสนทนาที่แม้เราจะสัมผัสท่านอาจารย์ไม่ได้ด้วย
ตาเนื้อ หากทว่าด้วยใจของเราที่กำลังเรียนรู้ธรรมะจากคำสอนของ
ท่านอาจารย์...”

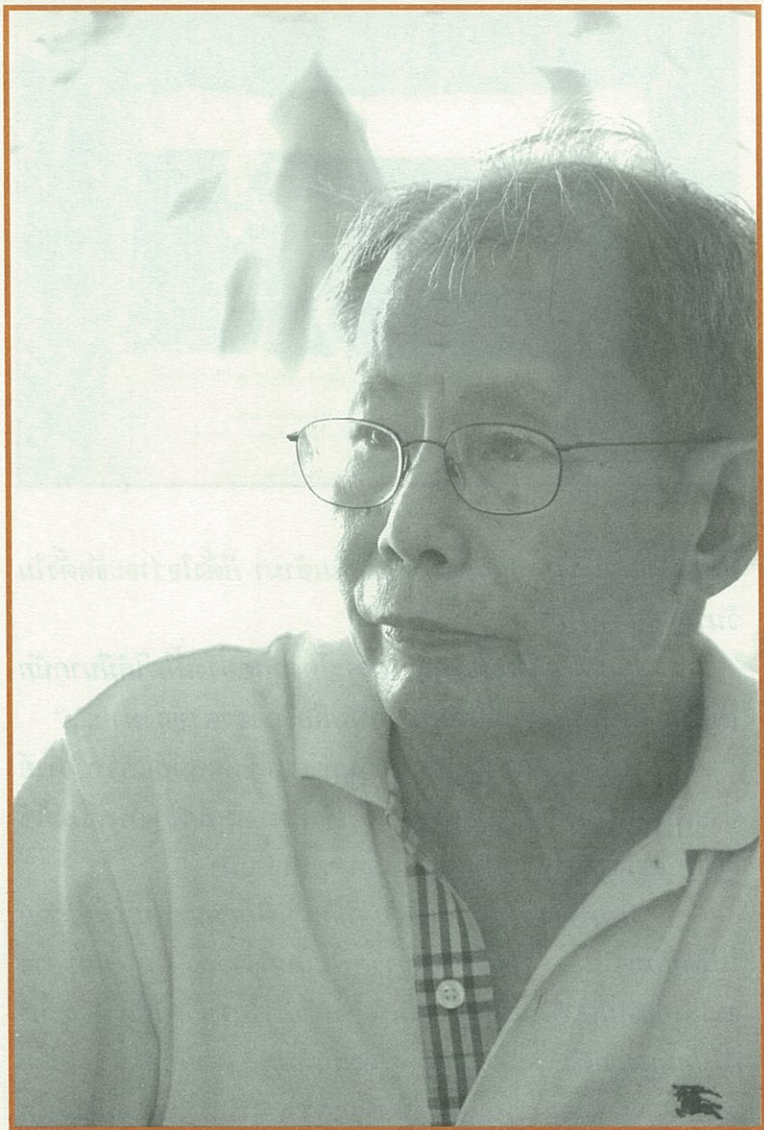
ท่านแม่ชีคันสนีย์มีความคิดที่จะปั้นรูปท่านอาจารย์พุทธ-
ทาสภิกขุมานาน หลังจากที่ท่านได้ปรารภกับ **อาจารย์ประเทือง
ธรรมรักษ์** ตั้งแต่ท่านอาจารย์พุทธทาสมรณภาพตั้งแต่ปี พ.ศ.
๒๕๓๖ หากแต่ว่าตอนนั้นอาจารย์ประเทืองเองยังไม่มีเวลาว่างพอ
“เพิ่งจะมาว่างเมื่อสองปีนี่เอง พอตีผมอายุมาก แล้ว
สุขภาพก็ไม่ค่อยดี พอหมดห่วงหมดภาระก็เริ่มทำ โดยเริ่มจาก
มาดูประวัติท่าน ดูกิจวัตรประจำวันของท่าน”

อาจารย์ประเทืองกล่าวกับท่านแม่ชีคันสนีย์ หลังจากนั้น
อาจารย์ก็เดินทางไปสวนโมกข์เพื่อเก็บข้อมูล...แม้กระทั่งก้อนหิน
ที่ท่านอาจารย์นั่ง

“รู้สึกว่าเป็นคนง่าย ๆ ทำอะไรสบาย ๆ ไม่พิถีพิถัน
ท่าทางของท่านทำให้ผมสะดุดใจ มีรูปถ่ายอยู่รูปหนึ่งที่ผมเห็นแล้ว
รู้สึกว่าคือท่าน เลยไปคุยกับท่านแม่ชีว่า รู้สึกว่าจะปั้นรูปนี้แหละ
ท่านแม่ชีก็ตกลงที่จะปั้นรูปท่านออกมาในลักษณะนี้”

จากนั้นอาจารย์ประเทืองก็เริ่มอ่านหนังสือเกี่ยวกับท่าน
อาจารย์พุทธทาสเพิ่มเติม

“ตอนแรกไม่ได้ตั้งใจว่าทำให้ทันช่วง ๑๐๐ ปีของท่าน หรือ
ว่าเพิ่งจะมาคิดตอนที่ท่านดังแล้ว...ไม่ใช่ คือคิดมานานแล้วอย่าง

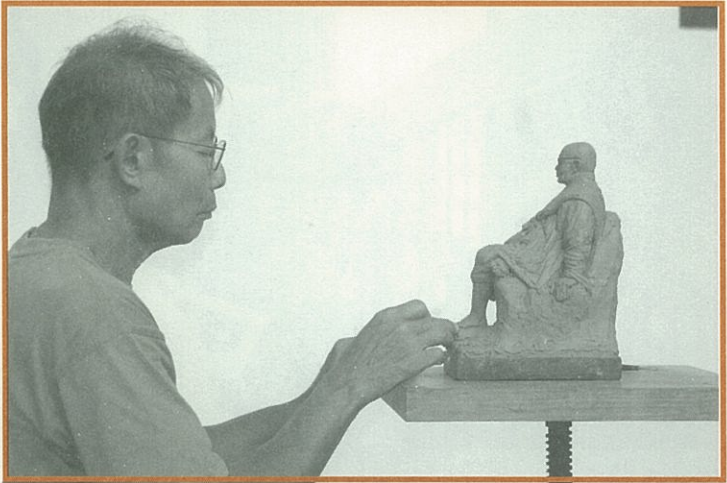
ที่บอกในตอนแรก แล้วเวลาก็กระชั้นเข้ามา ก็ตั้งใจว่าจะจัดตั้งในวันวิสาขบูชานี้ให้ทัน...

“ผมตั้งใจที่ได้ปั้นท่าน เพราะโอกาสอย่างนี้ไม่ได้มีมากนักในชีวิต ท่านเป็นพระที่ผมเคารพนับถือในกิจวัตรของท่าน...”

หลังจากตกลงในรูปแบบกับท่านแม่ชีคันสนีย์แล้วอาจารย์ประเทืองก็เริ่มต้นทำรูปสเก็ตช์ แล้วขึ้นโครงเหล็กข้างใน และใช้ดินเหนียวจากจังหวัดปทุมธานีค่อย ๆ ปั้นขึ้นมา

“ผมใช้เวลา ๒-๓ เดือน ก็ถือว่าเป็นเวลานาน เพราะผมไม่ได้ปั้นมา ๖-๗ ปีแล้ว พอมารื้อฟื้นเลยใช้เวลานาน และอาจจะโอ้อแอ้เกินไป คิดมาก เวลาก็เร่งรัดเข้ามา บางเรื่องที่ตั้งใจจะทำก็ไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร แต่ทุก ๆ คนที่เห็นผลงานก็บอกว่า ‘ใช่’ ”

พอปั้นโครงรูปเหมือนเสร็จแล้ว อาจารย์ประเทืองก็ติดต่อ

ให้คุณฉวีลย์ เมืองช้าง ช่างหล่อ เจ้าของบริษัทเอเชีย ไฟน์ อาร์ท จำกัด มาจัดการทำพิมพ์แบบ แล้วถอดแบบไปหล่อที่โรงงานเป็นขั้นตอนต่อไป

“ผมตามไปดูรายละเอียดอีกเล็กน้อย คือการทำงานปั้นเป็นต้นแบบ แล้วก็ต้องถอดแบบออกมาเป็นปูนปลาสเตอร์ก่อน จากนั้นต้องแต่งปูนปลาสเตอร์อีกครั้ง แล้วค่อยถอดแบบอีกครั้งหนึ่ง ใช้ซีฟิ่งโบกเพื่อกำหนดความหนาของโลหะ (พื้นที่ของซีฟิ่งก็คือพื้นที่ของโลหะที่จะหล่อ) จากนั้นจึงนำไปหล่อบรอนซ์ ซึ่งก็คือการเทโลหะเข้าไปแทนที่ซีฟิ่งได้เลย สมัยก่อนจะหล่อโลหะยุ่งยากมาก เดียวนี้สบายกว่าก่อนเยอะ...”

“สำหรับ ‘บรอนซ์’ ที่นำมาหล่อท่านอาจารย์พุทธทาสซึ่งเป็นรูปนั่งสบาย ๆ สูงขนาดเท่าตัวท่านนี่ เป็นโลหะที่ผสมมาเสร็จ

แล้วจากออสเตรเลีย มีทองแดงประมาณ ๘๐-๙๐ เปอร์เซ็นต์ นอก
นั้นเป็นดินบุก ตะกั่ว และสังกะสี รวมกับแผ่นทองแดงที่มีคนจารึก
ชื่อเพื่อแสดงความระลึกถึงและความกตัญญูซึ่งเป็นโครงการของ
ทางเสถียรธรรมสถาน”

อาจารย์ประเทืองกล่าวว่า

“ผมตั้งใจกับการทำงานทุกชิ้น สำหรับชิ้นนี้นั้น...จะเป็น
มาตรฐานพีชหรือไม่ก็ไม่รู้ได้ แต่ทำด้วยใจที่ศรัทธาอย่างเต็มเปี่ยม”

ในชีวิตของอาจารย์ประเทืองทำงานปั้นมาไม่มาก หากแต่
ผลงานที่ทำส่วนใหญ่เป็นงานปั้นอนุสาวรีย์ที่เราท่านอาจจะเคยเห็น
และผ่านตากันมาบ้าง เช่น อนุสาวรีย์รัชกาลที่ ๕ ณ อาคาร
สยามินทร์ อนุสาวรีย์พระราชบิดาที่โรงพยาบาลชลบุรี อนุสาวรีย์

รัชกาลที่ ๕ หน้าสำนักงานการประปานครหลวง ประชาชื่น แล้วก็
มีงานสัญญาอักษรกรุงเทพมหานคร ๒๐๐ ปี หน้าที่ทำกรกรุงเทพ
มหานคร อีกทั้งงานอนุสาวรีย์พระศรีสุทโธทนต์ ประดิษฐานอยู่
ที่หน้าโบสถ์วัดศิริพงษ์ธรรมนิมิต ซึ่งเป็นพระอุปัชฌาย์ของท่าน
แม่ชีคันสนีย์นั่นเอง

หลังทำงานสำคัญสำเร็จอีกชิ้นหนึ่ง รูปเหมือนของท่าน
อาจารย์พุทธทาสได้ถูกนำมาประดิษฐานที่เสถียรธรรมสถานแล้ว
อาจารย์ประเทืองได้กรุณาเล่าย้อนไปถึงเมื่อครั้งวัยหนุ่ม หลังจาก
เรียนจบจากคณะจิตรกรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร เมื่อปี พ.ศ.
๒๕๐๘ ว่าตอนนั้นอาจารย์สนใจอ่านหนังสือของท่านอาจารย์พุทธ-
ทาสมาบ้าง เล่มแรกที่อ่านคือ ‘ฟ้าสว่างระหว่าง ๕๐ ปีที่สวนโมกข์’

“แล้วผมก็เคยทำงานให้ท่านแม่ชีคันสนีย์มาก่อน ท่านให้
ปั้นรูปพระศรีสุทโธทนต์แห่งวัดศิริพงษ์ธรรมนิมิต ซึ่งเป็นหลวง
พ่อที่บวชให้ท่านแม่ชีเมื่อ ๒๗ ปีก่อน...

“หลังจากนั้นก็ติดต่อกับท่านแม่ชีอยู่เรื่อยมา พอเรียนจบก็ทำ
งานหลายอย่าง...เกี่ยวกับออกแบบภายใน กว่าผมจะมาทำงานปั้น
และทำโรงงานปั้นเมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๒๐ เป็นโรงงานเล็ก ๆ
ที่ผมปั้นเอง...หล่อเอง ผมมีงานไม่มากหรอกครับ”

อาจารย์ประเทืองกล่าวด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตน

“ผมไม่ได้ปฏิบัติธรรมอะไร แต่พยายามประพฤติตัวไม่ให้
เดือดร้อนคนอื่นเท่านั้นเอง ผมไม่ได้เป็นศิลปิน ผมไม่เคยแสดง
นิทรรศการ ผมไม่มีทุนรอนที่จะทำงานแสดง ผมจะเลิกทำงาน

อยู่แล้ว ตอนนี้งานก็ไม่ได้ทำ เพราะต่อเติมเป็นที่อยู่อาศัย มีแต่เป็นเพียงสตูดิโอที่จะปั้นรูปได้เท่านั้นเอง”

สำหรับบั้นปลายชีวิตของอาจารย์ประเทืองในวัย ๖๙ ปี ดูเหมือนว่าจะลงตัวแล้ว ด้วยว่าลูกชายทั้งสองคน คนหนึ่งกำลังทำปริญญาเอกด้านวิศวกรรมศาสตร์อยู่ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ส่วนลูกชายอีกคนก็เรียนทางด้านบริหาร แม้ทั้งสองจะไม่ได้ตามรอยเท้าพ่อผู้เป็นช่างปั้น หากอาจารย์ประเทืองก็ไม่ได้รู้สึกเสียดายอะไร เพราะเคารพในการตัดสินใจและการเลือกเส้นทางชีวิตด้วยตนเองของลูก...

ส่วนตัวอาจารย์ประเทืองเองนั้น...ก็ไม่ได้วางอะไรไว้ นอกจากสิ่งเดียว...

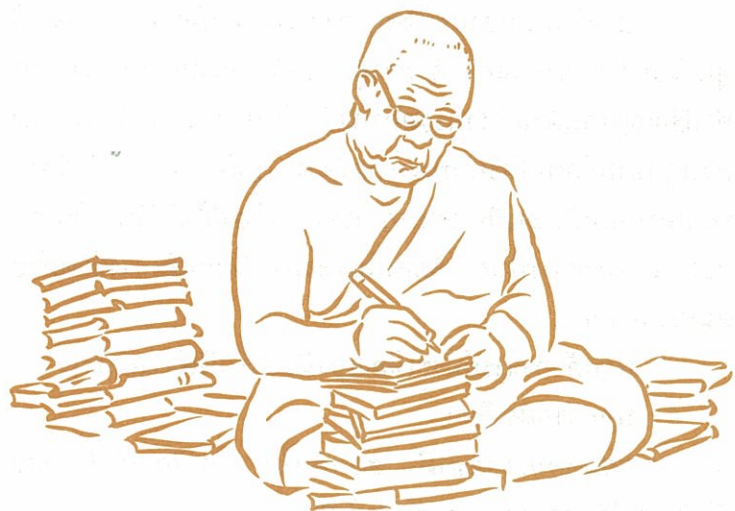
“ผมชอบธรรมชาติ ชอบต้นไม้ ผมปลูกต้นไม้เยอะ บั้นปลายชีวิตของผมคงอยู่กับต้นไม้”

แม้อาจารย์ประเทืองจะกล่าวว่าตนไม่ได้ปฏิบัติธรรมอะไร หากแต่ตลอดชีวิตของอาจารย์ก็ปฏิบัติอย่างสมถะ และอยู่เบื้องหลังงานอันยิ่งใหญ่หลายต่อหลายชิ้น...

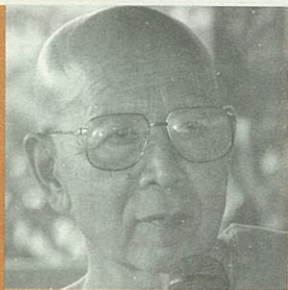
และเมื่อท่านแม่ชีคันสนียีได้เห็นรูปปั้นท่านอาจารย์พุทธทาสชิ้นล่าสุด ก็ทำให้ท่านหวนนึกถึงคำจารึกของท่านอาจารย์พุทธทาสที่ว่า...

**“...ทำกับฉันอย่างกะฉันนั้นไม่ตาย
ยังอยู่กับท่านทั้งหลายอย่างหนหลัง
มีอะไรมาเขี่ยได้ให้กันฟัง
เหมือนฉันนั่งร่วมด้วยช่วยชี้แจง...”**

๑๑ เมื่อเขา ตีพิมพ์ หนังสือ เขามีรายได้
เมื่อนานหลาย ปีผ่านไป ได้หลายร้อย
บาทแล้ว ใช่มั้ย?

“สิ่งแรกที่อาตมาประทับใจท่านอาจารย์แล้วปฏิบัติเป็นนิสัย ก็คือที่ท่านอาจารย์ว่า คดสั้น ออกตัญญูเสื่อม เราทำอะไรต้องมีความ ซื่อตรง ซื่อตรงต่อตัวเอง และก็ต้องมีความกตัญญูกตเวทีต่อผู้มี พระคุณ อย่ามีอคติเด็ดขาด ลำเอียงเพราะรัก ลำเอียงเพราะโกรธ ลำเอียงเพราะกลัว ลำเอียงเพราะขลา พยายามไม่ให้มีอคติ ให้ จิตใจเป็นธรรม อาตมาก็ถือหลักอย่างนี้ ให้มีความกตัญญูกตเวที ต่อท่านอาจารย์ มรดกที่ท่านอาจารย์พูดไว้ในหลาย ๆ อย่าง แต่ที่ อาตมาเอามาใช้โดยสรุปก็คือ เรื่องกตัญญูกตเวที ให้เป็นคนซื่อตรง ไม่ใช่ทำเพื่อลาภ เพื่อสักการะ เพื่อเสียงสรรเสริญ เราไม่มุ่งหวัง อย่างนั้น แล้วก็ให้มีสติสัมปชัญญะเพิ่มขึ้น พยายามที่จะเข้าถึงหัวใจ พระพุทธศาสนา และที่สำคัญอันหนึ่ง ท่านบอกว่า จะทำอะไรให้ พิจารณาน้อยสักร้อยครั้ง เราพิจารณาว่าถูกแล้ว ถูกแล้ว ให้ ทิ้งไว้ก่อน แล้วมาพิจารณาใหม่ ถูกแล้ว ถูกแล้ว ปล่อยไว้ก่อน ตัดสินใจใคร่ครวญจนเห็นชัดเจน เมื่อแน่นอนแล้ว...ก็ไม่เปลี่ยนแปลง...”

“นี่คือมรดกที่ได้จากท่านอาจารย์”

บทสัมภาษณ์ พระภิกษุโพธิคุณ
เจ้าอาวาสวัดธารน้ำไหล สวนโมกขพลาราม
ในนิตยสาร ‘สาวิกา’ ฉบับที่ ๑๓

หักมุมคิด

คนไทยมีวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกัน โดยเด็ก ๆ มักถูกบังคับให้ต้องเชื่อและฟังผู้ใหญ่ และหากไม่เห็นด้วยก็อาจมีการต่อสู้วิธีการสู้มีทั้งการใช้ความคิด ใช้อารมณ์ และใช้กำลัง

สิ่งที่มาก่อนมักเป็นอารมณ์ ตามมาด้วยกำลัง ในส่วนของปัญญานั้นมักจะเกิดช้าที่สุด

สังคมทุกวันนี้มักเกิดเหตุการณ์การต่อสู้โดยใช้อารมณ์และกำลังบ่อยครั้งเมื่อเกิดความขัดแย้ง ดูจากวิกฤตการเมืองที่เกิดขึ้นสะท้อนให้เห็นเหตุการณ์ที่วุ่นวายชัดเจน

ความจริงแล้วความแตกต่างทางความคิดเป็นเรื่องธรรมชาติของสังคมที่มีผู้คนอยู่ร่วมกันเป็นจำนวนมาก ความแตกต่างไม่จำเป็นต้องกลายเป็นความขัดแย้งซึ่งจะนำไปสู่ความแตกแยก

หมอสนใจที่จะติดตามความคิดของตัวเองและของผู้อื่นมาตั้งแต่เด็ก อาจเพราะเป็นคนช่างสงสัยจึงทำให้ช่างคิด การคิดทำให้เกิดการจินตนาการ ซึ่งเป็นวิธีพัฒนาระบบการคิด เพราะหากจินตนาการได้ถูกต้องก็จะเกิดการคิดที่มีประสิทธิภาพ เป็นระบบ แต่หากจินตนาการไปผิดทางก็อาจนำมาซึ่งความผิดพลาด

เมื่อย้อนกลับไปในวันต้น ๆ ของชีวิตเพื่อหาว่าอะไรเป็นที่มาที่ไปของตัวตนของ हमอในทุกวันนี้ ก็อาจเป็นไปได้ว่า हमอให้ความสำคัญที่กระบวนการคิดมาตั้งแต่วัยเด็ก ไม่ปล่อยให้ชีวิตเคยชินกับคำว่าเรื่อย ๆ หรือเอื่อย ๆ การสร้างระบบความคิดไม่จำเป็นต้องจำกัดอยู่เฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น ในช่วงเวลาของการเล่น ถ้าได้หัดคิดก็จะสนุกกับการคิดมากกว่าการคิดในห้องเรียน

มนุษย์ชอบคิดตาม ๆ กันไป ฟังความคิดของใครแล้วชอบก็จับยึดโดยไม่ได้คิดวิเคราะห์ ดังนั้นพื้นฐานของแนวคิดจึงเป็นลักษณะเลียนแบบคิดตามกันวิธีคิดแบบนี้จะทำให้เกิดการรวมพวกโดยใช้อารมณ์ ใครเห็นต่างก็จะกลายเป็นคนละฝ่ายทันที

हमอมีวิธีคิดที่มักจะมี **หักมุมคิด** คงด้วยเพราะไม่ชอบทำอะไรตามใครโดยไม่คิดมาตั้งแต่เด็ก ทุกครั้งจะต้องหยุดตั้งคำถามกับสิ่งที่เห็นว่ามันคืออะไร ทำไม เพื่อติดตามการคิดของคนอื่น ว่าเขาทำเช่นนั้นเพราะเหตุใดจากนั้นก็เอามาวิเคราะห์ต่อว่ามันดีไหมเหมาะสมไหม

วิธีคิดแบบนี้สามารถใช้ได้ในทุกจังหวะชีวิต ไม่เฉพาะเจาะจงต้องเป็นกับการทำงานเท่านั้น ทุกสิ่งทุกอย่างรอบตัวที่เกิดขึ้นมีสาระให้ได้แง่คิดทั้งนั้น

หากมนุษย์สร้างระบบการคิดที่ดีจะช่วยทำให้เข้าถึงคุณค่าของสิ่งที่เกิดขึ้น คนส่วนใหญ่มีอารมณ์รัก โลภ โกรธ หลง ไปตามสิ่งที่เกิดขึ้น หากสร้างนิสัยให้หยุดคิดว่าอารมณ์ทั้งหมดคืออะไรทำไมต้องเกิด มันดีอย่างไรไม่ดีอย่างไร คนเราก็จะไม่ถูกอารมณ์ดึงให้ดึงต่ำตามเนื้ออารมณ์

ผู้คนในสังคมทุกวันนี้ รักก็รักเสียมากมาย พอโกรธหรือเกลียดก็แรงแบบลุกขึ้นมาฆ่ากันได้ง่าย ๆ ส่วนความโลภกับหลง... เห็นได้ชัดเจนในความยึดติดวัตถุนิยม กลุ่มหลงอำนาจ วิกฤตการเมืองที่เกิดขึ้นช่วงนี้ หากตั้งสติคิดตามกระแสพระราชดำรัสที่ว่า วิกฤตครั้งนี้รุนแรง ก็จะเข้าใจได้ไม่ยากกว่าวิกฤตการเมืองเกิดจากการขาดสติปัญญาที่จะคิดเป็นระบบ

ทำไมต้องหักมุมคิด ?

เวลาคนเราเดินตามถนนสายหลักที่มีคนชอบเดิน การที่มีผู้คนมากมายต่างเดินดูสิ่งที่ยากดู เดี่ยวเดินเดี่ยวหยุด การเคลื่อนที่จะไปได้ไม่มาก หลายคนอาจบอกว่าสนุกดี เดินตามไปเรื่อย ๆ เดี่ยวก็ถึงเอง หมอกลับชอบมองแล้วคิดก่อนก้าวเดินตามว่า เส้นทางนี้ไปไหน น่าสนใจพอที่เราจะติดตามฝูงชนไปไหม หรือหากต้องการที่จะไปในเส้นทางนั้นด้วย ก็มักจะเลือกหาทางอื่นเพื่อไ้ไปถึง มากกว่าจะไปตาม ๆ กันทั้ง ๆ ที่เส้นทางคับคั่ง

ในชีวิตประจำวัน ผู้คนมักจะมีชีวิตแบบอยู่ไปเรื่อย ๆ ประเด็นแบบที่หมอล่ามาเขาอาจไม่คิดจะใส่ใจเลย เพราะซี้เกียจคิด แต่หมอกลับสนุกที่จะทำลายความคิด คำถามว่า ‘ทำไม’ มักจะโผล่มาเป็นคำถามแรก ถามแล้วก็มักจะหาคำตอบเองมากกว่าจะไปตามคนอื่น

การตั้งคำถามว่า ‘ทำไม’ ก็เพื่อหาแก่นของสิ่งที่เห็น สิ่งที่ตามมาก็คือหมอมักจะหักมุมคิด ไม่ไปตามกัน และหากลองนั่งเงิบ ๆ สังเกตพฤติกรรมของผู้คนรอบตัวดู จะเห็นว่าผู้คนส่วนใหญ่ใช้ชีวิตโดยไม่ได้คิด ตื่นนอน...ก็ต้องเข้าห้องน้ำ อาบน้ำแต่ง

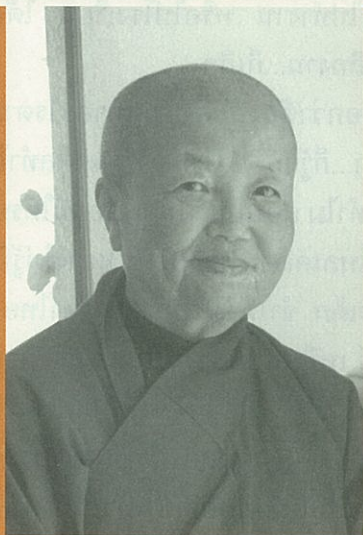
ตัว กินข้าว ไปทำงาน หรือไปโรงเรียน ได้เวลาพักกินข้าว...ก็กิน ได้เวลาเลิกงาน...ก็เลิก

เขาบอกว่าต้องนับถือศาสนาอะไรตามพ่อแม่...ก็นับถือ ต้องรู้จักคิดหา...ก็รู้จัก แต่ถามว่ารักษาศีลทำไม สวดมนต์ทำไม ร้องเพลงชาติทำไม สบปลื้มทำไม ไม่ค่อยมีใครหยุดตั้งคำถาม ชีวิตของคนเราจึงไหลเคลื่อนไปเรื่อย ๆ อย่างไม่รู้ทิศทาง

ในวัยเด็ก จำได้ว่าเรียนวิชาภาษาไทย พุทธศาสนา และ ประวัติศาสตร์ เหมือนวิชาที่ตายไปแล้ว จวบจนเมื่อเติบโตขึ้น ได้มีโอกาสพูดคุยกับผู้รู้ ทำให้รู้ที่มาที่ไปของหลายอย่าง เช่น ตอนเรียนพุทธศาสนา ครูเคยสอนว่าช่วงเข้าพรรษาให้พระจำพรรษา เพราะกลัวว่าจะไปเหยียบต้นกล้าข้าวในนาตาย ฟังแล้วก็ไม่ได้คิด ออกนอกคำบอกเท่าใด จวบจนได้มีโอกาสสนทนากับพระผู้ใหญ่ ซึ่งแตกฉานในพุทธศาสนา ซึ่งท่านได้อธิบายว่าพระสงฆ์ส่วนใหญ่ ต้องไปปฏิบัติกิจนอกวัด รับนิมนต์ หรือไปบำเพ็ญภาวนาในที่ต่าง ๆ ไม่ค่อยได้มีโอกาสกลับมาอยู่ร่วมกันเพื่อประมวลสิ่งต่าง ๆ ที่ผ่านไป จึงต้องมีการจำพรรษา เหมือน ๆ กับการสัมมนาร่วมกัน ซึ่งถือเป็นการชำระภารกิจที่ได้ไปทำมา

ถ้าฟังตามเหตุผลนี้ ก็จะเริ่มเข้าใจว่าสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ ศาสนาได้มีหลักการอยู่แล้วเพียงแต่มนุษย์ต้องใช้เวลาคิดวิเคราะห์ ก็จะเกิดความแตกฉาน ต็มตำในพระธรรม

ที่ยกเรื่องธรรมแห่งพุทธ ก็เพราะมนุษย์มองว่าเป็นยาขม แต่ถ้าสามารถหักมุมคิด สนุกกับธรรมะได้ อะไรในโลกนี้ก็ไม่ยากที่จะเข้าใจ

“ข้าพเจ้าไม่ได้มีโอกาสดูท่านพุทธทาส ครูผู้ยิ่งใหญ่ แต่ลูกศิษย์และสานุศิษย์ของท่าน ล้วนแล้วแต่เป็นผู้ที่ข้าพเจ้า เคารพและศรัทธา ข้าพเจ้าจึงเชื่อมั่นว่า ท่านอาจารย์นั้นยังไม่ สิ้นไปจากโลกนี้ ท่านอาจารย์ยังอยู่ในโลกนี้ โดยผ่านทางใจ ความคิดที่เปิดกว้าง ความกรุณา และความเมตตาของท่าน เหล่านั้น ลูกศิษย์และสานุศิษย์ของท่านอาจารย์ล้วนเป็นผู้ที่ สำคัญในคุณค่าของความเมตตาและความเข้าใจของท่านอาจารย์ พุทธทาสเป็นอย่างดียิ่ง”

ภิกษุณี Thich nu Chang Khong
หมู่บ้านพลัม

อันเนื่องมาจาก **แม่**

ฉันเป็นเด็กที่เติบโตมาในยุคที่พ่อแม่ติลูกด้วยไม้เรียว (ทำจากไม้ไผ่...เหลาให้แบน ๆ บาง ๆ เกลาเสียไม้ ออกให้หมด)...และครูตีนักเรียนด้วยไม้บรรทัด (ซึ่งทำจากพลาสติกแข็ง...จะเจ็บน้อยกว่าไม้บรรทัดที่ทำด้วยพลาสติกอ่อน แต่ไม้บรรทัดที่ทำด้วยไม้...เจ็บที่สุด)

ภาพประกอบ ด.ญ. สุพิชญา วิกาสประภ

ทว่าหากแม่เลือกอุปกรณ์ได้...ไม่มีใครอยากถูกตีด้วย **ก้านมะยม** ด้วยความที่มีเสียงเล่าลือกันในหมู่พวกเด็ก ๆ ว่า **ก้านมะยม** บาง ๆ เรียว ๆ นั้นตีได้เจ็บนัก มีแต่เด็กที่ดื้อมาก ๆ ชนมาก ๆ เท่านั้นละ...ถึงจะถูกตีด้วย **ก้านมะยม**

ก้านมะยม กลายเป็นเครื่องหมายของความเจ็บปวด นำหวาดหวั่น และน่าอาย

หากแต่หนังสือเล่มเล็ก ๆ เล่มหนึ่งที่ฉันเพิ่งอ่านจบไป
เมื่อวันวานนี้ (หลังจากซื้อหามาเก็บไว้ในตู้เป็นแรมปี) กลับทำให้
ทัศนคติที่มีต่อเจ้าก้านมะยมเปลี่ยนไป...ตลอดกาล

‘เมื่อเรายังเด็ก’...

เป็นเรื่องเล่าครั้งเยาว์วัยของ **ท่านอาจารย์พุทธทาสภิกขุ**
(รวบรวมโดย พจน ینگพลจันทร์)

บอกให้รู้ถึงเหตุผลอันลึกซึ้งของการที่โยม
แม่ของท่านใช้ก้านมะยมตีลูกเอาไว้อย่าง
น่าชื่นชม...

โยมแม่ของท่านใช้ก้านมะยมตีลูกด้วยเหตุ
ผลที่ว่าก้านมะยมทำให้เจ็บ แต่ไม่ทำให้เนื้อหนังช้ำ
ถ้าตีด้วยไม้เรียวไม้ไผ่ นั้นมันเจ็บแบบทำให้
เนื้อช้ำลึกมาก... และเป็นอันตรายต่อเด็ก

ประการสำคัญ... จากคำกล่าวของท่าน คือ

“โยมแม่ไม่ใช่คนโทสจริต”

การตีลูกเพื่อลงโทษ สั่งสอนลูก แต่ก็ยังมีหวังใย กลัว
ผิวเนื้ออ่อน ๆ ของลูกจะเป็นอันตรายในภายหลัง ย่อมเกิดจาก
มารดาผู้ปราศจากอารมณ์โกรธอย่างแน่นอน

ลองมาคิดไตร่ตรองดูก็จะรู้ว่า กลวิธีใช้ก้านมะยมนี้ นอก
จากจะทำให้ไม่อันตรายแล้ว ยังช่วยประวิงเวลาอารมณ์โกรธของ
พ่อแม่ได้อีกเปลาะหนึ่งด้วย

กล่าวคือ กว่าจะเดินไปเก็บก้านมะยมจากต้น ค่อย ๆ เอา

มือรูด...ลิดใบออกจนเหลือแต่ก้านเปล่า ๆ จึง
ค่อยเอามาใช้ตีลูก...ตอนนั้นคนที่โกรธ ๆ อยู่
ความโกรธก็น่าจะค่อยบรรเทาเบาบางลงไป
บ้างไม่มากนักน้อย

ก้านมะยม จึงเปรียบเสมือนตัวแทน
ของความรัก ความหวังดี ความห่วงใย...จาก
แม่ผู้ยิ่งใหญ่

แม่...ที่เป็นผู้ให้ และเป็นผู้สร้าง

แม่...ผู้ซึ่ง **ท่านพุทธทาส** ได้กล่าว

ถึงเอาไว้ว่า...

“ถ้าอาตมาได้ทำอะไรดี

ที่สุด เป็นประโยชน์ที่สุดแก่ท่าน

ทั้งหลายบ้างแล้ว ก็ขอให้นึกว่านี่ถ่ายทอด

มาจากแม่ ขอให้ขอบบุญขอบคุณไปถึงแม่ที่ได้ช่วยสร้างมาให้

เป็นคนสุขุมรอบคอบ ทำอะไรถึงจุดที่ดีที่สุดเถิด”

ปลูกป่ากับดาบวิชัย

ค่าย Real Hero ช่วงไปพบ Idol พวกเราได้มีโอกาสเดินทางไปจังหวัดศรีสะเกษ เพื่อพบดาบวิชัย สุริยุท (ซึ่งปัจจุบันเป็นหมวดวิชัยแล้ว แต่ก็ยังคงเรียกกันติดปากว่าดาบ) เราเริ่มเดินทาง

กันตั้งแต่ ๘.๐๐ น. ของวันที่ ๒๙ เมษายน และนั่งเฮฮากันบนรถอยู่ราวแปดชั่วโมง ก็ถึงจังหวัดศรีสะเกษ เมื่อใกล้ถึง ฝนก็ตกกระหน่ำเป็นระยะ พอถึงที่หมาย...ซึ่งก็คือวัดที่เราจะนอนค้างแรม เราก็ได้มีโอกาสพูดคุยกับดาบวิชัยและผู้ช่วย

โฆษณาที่แรงเฮอร์นำเสนอนั้น ดาบวิชัยเล่าให้ฟังว่าหลายคนชอบบอกว่าโอเวอร์ ใครจะปลูกต้นไม้เป็นป่าขนาดนั้น ใครจะปลูกได้ตั้งสองล้านต้น แต่หารู้ไม่ว่านั่นคือเรื่องจริง...

เมื่อก่อน...ที่ปราสาทแก้ว จังหวัดศรีสะเกษ มีแต่ความแห้งแล้งและความยากจน ดาบวิชัยปลูกต้นไม้มากกว่า ๒๐ ปี จนสามารถพลิกพื้นผิวดินที่แห้งแล้งให้อุดมสมบูรณ์ได้ โดยแรกเริ่มเดิมทีที่ปลูกนั้น ใคร ๆ ก็หาว่าดาบวิชัยเป็นตำรวจบ้า แต่บัดนี้ ชาวบ้านหลายคนต่างเก็บเกี่ยวผลประโยชน์จากต้นไม้ที่ดาบวิชัยปลูก...มี

อาหาร...มีอาชีพ...แล้วความอุดมสมบูรณ์ก็กลับคืนมา

เดี๋ยวนี้...ชาวบ้านต่างร่วมมือร่วมใจกันปลูกต้นไม้ ปลูกกันเป็นหมู่คณะ โดยมีดาบวิชัยเป็นแกนนำ ซึ่งวันต่อมาเราก็ได้ไปร่วมปลูกต้นไม้กับชาวบ้านด้วย เรามีโอกาสได้นั่งรถอีแต่น ได้เดินปลูกต้นไม้ข้างถนนริมท้องนา แดดร้อนจัด แต่อยากบอกว่า เย็นใจจริง ๆ ซึ้งใจมาก ถ้าทุกจังหวัดทำได้แบบนี้ ประเทศไทยคงมีพื้นที่สีเขียวมากขึ้น

ช่วงบ่ายเราก็ไปปลูกต้นไม้กันต่อ แต่คราวนี้เป็นที่ริมคลอง ที่กั้นระหว่างจังหวัดสุรินทร์กับจังหวัดศรีสะเกษ ระยะทางหลายกิโลอยู่เหมือนกันที่เราต้องเดินฝ่าแสงแดดอันแผดจ้าไปปลูกต้นไม้ แต่พวกเราก็ไม่ถอยเลย สนุกกับการปลูกต้นไม้เต็มที่ เราปลูกต้นมะดันและไผ่ เป็นการปลูกแบบนำต้นกล้าไปขุดหลุมปลูก ต่างจากตอนเช้าที่เป็นการขุดหลุมหยอดเมล็ด

เมื่อเราปลูกต้นไม้เสร็จ ชาวบ้านที่นำรั้วก็จัดพิธีบายศรีให้เรา พวกเขา บอกตามตรงว่าเกิดมาก็เพิ่งเคยบายศรีแบบอีสานครั้งแรก อยากบอกว่าสนุกและตื่นเต้นมาก พอมีต้นเสียงโห้ฮิ้วขึ้นมา ข่าวสารจากรอบทิศทางก็สาดกระหน่ำมาที่พวกเราพร้อมกับพายุฝนหลายรอบเลยทีเดียวแหละ จากนั้นเราก็ให้ผู้เฒ่าผู้แก่ผูกข้อมือให้ด้วยสายสิญจน์ แล้วเราก็มอบบทเพลงสามเพลงให้กับดาบวิชัยด้วยนำทีมโดยพี่ก๊อของพวกเรา หลังจากนั้นเราก็กลับวัดที่พัก และนอนค้างอีกคืนก่อนกลับบ้านในวันรุ่งขึ้น

โชติกา ยนต์ศรี

เขียนเมื่อ ๕ พฤษภาคม ๒๕๔๙ เวลา ๑๓:๔๔:๒๖

SOS เมล็ดพันธุ์แห่งปัญญา...อาสารับใช้ผู้อื่น

ตอนนี้คิดจะทำร้านกับเพื่อนอยู่ เลยต้องใช้ชีวิตที่ติดกับโทรศัพท์มากหน่อย แต่ว่าวันนั้นไปรอเพื่อนแถวที่ที่จะทำร้าน แล้วมีคนเป็นลม...ล้มลงหัวฟาดกับพื้นปูน และแถวนั้นก็หาคนมีน้ำใจยากมาก ได้แต่มองดู เราก็เลยพาส่งโรงพยาบาล เลือดเปื้อนเต็มเสื้อไปหมด และตลอดเวลาที่เรารปฐมพยาบาลเบื้องต้น คนที่เป็นลมก็ไม่ได้สติเลย

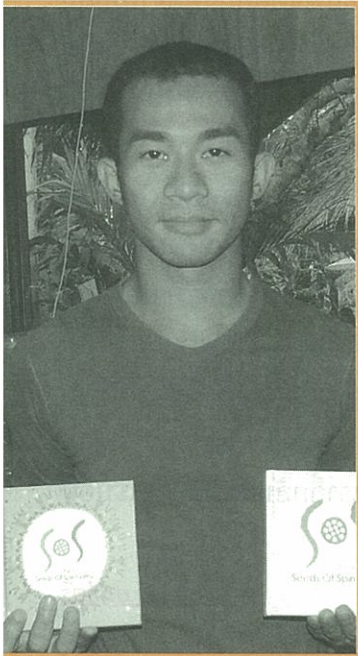
พอถึงโรงพยาบาล ปรากฏว่าพยาบาลมาช่วยเหลืออย่างดี หมอถามว่าคนไข้ชื่ออะไร เราตอบไม่ได้ ได้แต่อธิบายเหตุการณ์

ให้ฟัง เผอิญเราเก็บกระเป๋ากับโทรศัพท์มือถือของเขาไว้ด้วย ก็เลยถือวิสาสะเปิดดูชื่อกับกดโทรศัพท์มือถือของเขาเพื่อติดต่อญาติ

แต่เงินในโทรศัพท์เขาหมด เราก็เลยหยิบโทรศัพท์ตัวเองขึ้นมาโทร. ซึ่งที่หน้าจอเป็นโลโก้ SOS ที่เราค้นเคย ซึ่งคุณหมอเห็นเข้าพอดี

พอญาติของคนป่วยมาถึง... เป็นช่วงที่เรากำลังจะกลับ เพราะเพื่อนรออยู่ คุณหมอแนะนำเราให้ญาติ ๆ ของคนป่วยรู้จักว่า...

คนที่ช่วยพาส่งโรงพยาบาล คือ **เขาวขน SOS จากเสถียรธรรม-**

สถาน

เท่านั้น...น้ำตาเราไหลออกมาทันที ไม่เคยรู้เลยว่า เวลา
ทำความดีแล้วมันจะ.....(อธิบายไม่ได้จริง ๆ)

ชัยวุฒิ บุญหาญ

เขียนเมื่อ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙ เวลา ๑๙:๕๕:๑๖

ฉลองการครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ของในหลวงของเรา

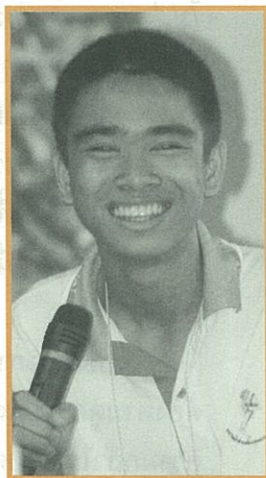
สีห์นะครับ สีห์ได้ผ่านการคัดเลือกให้เป็น ๑ ใน ๖๐ คน
ทั่วประเทศให้ร่วมกิจกรรม ‘เด็กไทย...รักในหลวง’ ซึ่งประกาศ
ผลเมื่อวันที่ ๙ ที่ผ่านมา

กว่าจะร่วมโครงการนี้ได้...ก็ต้องเขียนเรียงความบรรยาย
ความรู้สึกที่มีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสัมภาษณ์
ทางโทรศัพท์จึงผ่านเข้าได้ สีห์ดีใจมากที่จะได้ไปศึกษาดูงานโครง
การอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่จังหวัดเชียง-
ใหม่ ในวันที่ ๑๒-๑๔ พฤษภาคมนี้ และได้มี
โอกาสแสดง Music Video เพลง ‘ของขวัญ
จากก้อนดิน’ ด้วยครับ นับว่าเป็นโอกาสอัน
ดีที่จะถวายความจงรักภักดีต่อในหลวงของเรา
สีห์ในฐานะเป็นสมาชิก SOS จะนำความรู้ที่
ได้รับมาเล่าสู่กันฟังในโอกาสต่อไป...

ธรรมสวัสดิ์ครับ

สิทธิศักดิ์ เผ่าพันธุ์

เขียนเมื่อ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙ เวลา ๑๑:๓๑:๑๑

กลัวตาย

เมื่อคุณตาวัย ๗๔ ปีรอดตายอย่างหวุดหวิดจากอาการเส้นเลือดในสมองแตกเมื่อเดือนก่อน การผ่าตัดด้วยการเจาะกะโหลกศีรษะผ่านไปด้วยดี เนื่องจากตำแหน่งการแตกของเส้นเลือดฝอยไม่ส่งผลกระทบต่อกระเทือนใด ๆ ต่อเนื้อสมอง ร่างกายที่แข็งแรงจึงกลับคืนมาอีกครั้ง

แต่การณ์กลับกลายเป็นว่า...ภายในจิตใจนี่สิ...

สนทนารธรรมกับท่านแมชชีนสนีย์ในฉบับนี้คงให้คำตอบกับผู้อ่านทุกท่านที่ยังมีอาการภายในใจใกล้เคียงกับคุณตาท่านนี้

ปัจจุบันนี้ผมยังกลัวอยู่เลยครับ แต่ไม่ทราบว่าผมกลัวอะไร

คงต้องถามว่าคุณตามีความคิดต่อเรื่องนี้อย่างไร คุณตาต้องตามดูความคิดของตัวเองนะคะ เพราะความกลัวเป็นผล... ความกลัวไม่ใช่เหตุ มันต้องมีเหตุที่ทำให้เกิดผลคือความกลัว อัน

เนื่องจากการมีเรื่องฉับพลันเกิดขึ้นกับชีวิตเรา

โอ้...อันนี้คงใช่เลยครับ

แต่มันก็เป็นเพียงปัจจัยภายนอกนะคะคุณตา เราเปลี่ยนแปลงมันไม่ได้ แต่ความคิดของเราต่อเรื่องนี้ หรือที่เรียกว่าปัจจัยภายในต่างหากที่เราต้องเฝ้าดู เพราะเวลาที่เรามองสิ่งที่มันเกิดขึ้นอย่างที่มีมันเป็น แล้วแค่เพียงเราไม่ยอมให้มันเป็น มันก็จะเกิดผลทันทีค่ะ ภาวะของการไม่ปรารถนาให้มันเป็นจะเป็นภาวะของความหวาดวิตก ซึ่งในภาษาการปฏิบัติเรียกว่าการปรุงแต่ง ไม่ได้หมายความว่าเราเก่งหรือไม่เก่งหรืออกนะคะคุณตา แต่มันมาจากการฝึกหรือไม่ฝึกเท่านั้นเอง

แต่ผมก็ยังคิดไม่ตกอยู่ดีว่าผมกลัวเพราะอะไร ลูก ๆ ยังถามเลยว่ากลัวเพราะอะไร แต่ผมก็ไม่ทราบจริง ๆ ทราบแต่ว่ามันอยู่คนเดียวไม่ได้ อย่างเวลาอาบน้ำก็ยังคงเอาพัดลมมาเป่า อยู่ที่แคบ ๆ ก็ไม่ได้ เวลาล้างหน้าก็กลัว เวลานอนก็จะคิด ๆ ๆ อย่างเมื่อ ๒-๓ วันก่อนหน้านี้อีกก็คิดว่าแม่ตาย คุณแม่ของผมตายตั้งแต่ผมอายุ ๒-๓ ขวบแล้ว ผมก็รู้ตัวทันทีว่ากำลังคิดไปเอง ก็รีบลุกขึ้นมาเปลี่ยนอิริยาบถมาดื่มน้ำเย็น แต่พอกลับไปนอนก็คิดอีกเรื่องพ่อตาย คิดอยู่อย่างนี้ แล้วเราจะอยู่กับใคร ทั้งพ่อทั้งแม่ก็ตายหมดแล้ว ผมคิดมากจนตัวลอยเลย ถึงแม้เรื่องมันผ่านมานานเนแล้ว ตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ แต่พอกลับมาคิด...คืนนั้นก็ อึย...เราจะอยู่กับใคร ไม่เห็นมีใครดูแลเลย

คุณตาจะเห็นว่าในที่สุดเราจะกลับมาที่ตัวเรา...ตัวตนของ

เรา กลับมาอยู่ที่ว่าแล้วเราจะอยู่กับใคร คือเวลาที่จิตใจเราปกติ ก็จะเข้าใจเรื่องนี้ได้ไงคะ แต่ตอนที่จิตตกก็จะไม่เข้าใจ เพราะกำลังของจิตมันพร่อง มันไม่ควรแก่การคิด ไม่ควรแก่การทำงาน แต่มันเกิดขึ้นเฉพาะช่วงที่จิตมันพร่องเท่านั้น แล้วถ้าถามว่าคิดอย่างนี้แล้วจะเป็นอันตรายไหม คำตอบก็คือมันจะเกิดเป็นความหวาดกลัวหลังจากความคิดนี้เกิดขึ้น

ใช่ครับ ผมกลัวว่าเดี๋ยวผมก็ต้องตายตามพ่อตามแม่ไป แล้วก็ต้องเกิดใหม่ แล้วก็ต้องมาเรียนหนังสืออีก

เห็นมั๊ยคะ มันพุ่งไปเลย

ครับ มันคิดไปใหญ่เลยว่าจะเรียนได้ไหม แล้วจะสอบเออนทรานซ์ได้ไหม เดียวนี้เขาเก็บคะแนนแบบใหม่ แล้วเราจะยังไ มันก็จะพุ่งไปใหญ่เลยครับ

ไม่เป็นไรคะคุณตา เพียงแต่เห็นไว้ว่า อ้อ...เวลาที่จิตมันพร่อง จิตมันไม่แข็งแรง เวลาเราคิดอะไรมันก็จะพุ่งช่าน

ครับคุณแม่ มันก็จะไปเรื่อยถ้าเราไม่หยุด

คะ คุณตาก็ฉลาดแล้วว่า...หนึ่ง เปลี่ยนอิริยาบถ สอง หางานให้จิตทำเพื่อไม่ให้จิตไปอยู่กับความคิด คุณตาต้องฝึกที่จะเอาจิตมาอยู่กับอารมณ์กรรมฐานนะคะ เช่นดึงจิตมาอยู่กับลมหายใจที่เรียกว่าอานาปานสติ หรือจะเอาจิตมาอยู่กับการบริกรรม เอาจิตไปอยู่กับการนับ หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่มันเป็นกุศล ถ้าหากเรานึกถึงว่าความตายมันเกิดขึ้นได้กับคนทุกคน เราก็อาจจะเอาจิตมาคิดถึงความตายในลักษณะที่เป็นความตายเสียก่อนตาย ทีนี้มันก็จะ เป็นความตายที่เราไม่ต้องกลัว เรียกว่าเข้าถึงสภาวะของการ

คืนที่ไม่ฝันไว้ เราจะอาจหาญที่จะคืน และไม่ว่ามันจะเมื่อไร...ก็เมื่อนั้น เพราะมันก็แค่จบลงทุกขณะ

ต้องทำอะไรครับ

หมายถึงว่าเราอาจจะต้องหางานให้จัดทำเพื่อสร้างความคุ้นเคย คือในเวลานั้นพอเราคิดว่าแม่เราตายพ่อเราตาย สถานะนั้นเราเข้าใจถึงความกลัวสุด ๆ ของความตาย คือมันจับได้เลยว่าเวลาข้างหน้าก็รู้สึกอึดอัด เพราะเราอยู่ในภาวะที่ขาดความรู้ตัวทั่วพร้อม เหมือนตอนคุณตาเข้าไปในเครื่องตรวจสมองที่เป็นช่องแคบ ๆ คุณตาก็จะจำเป็นสัญญา หรือความจำได้หมายรู้ แต่ถ้าคุณตาคลับมาอยู่กับลมหายใจ เราก็มองเห็นแล้วว่า ไม่ว่าเราจะอยู่ในที่ที่เปลี่ยนแปลงอย่างไร แต่ลมหายใจก็ยังเป็นเพื่อนเราอยู่

วิธีที่คุณแม่ไปจอร์แดน ผมดูไม่ได้เลยครับ เพราะคุณแม่เดินเข้าไปในช่องเขาแคบ ๆ

ค่ะ เพราะว่ามันอึดอัด คือสัญญาหรือความจำได้ของคุณตานั้นจะแตกฉาน อาจจะมาจากภาวะที่คุณตาอ่อนแอจากความกลัวสุด ๆ ที่เราต้องเคลื่อนไหวตัวเองเข้าไปในที่แคบ ๆ เพื่อตรวจดูกายของเรา ความกลัวทางจิตมันท่วมทับ ก็เหมือนอะไรที่มันท่วมแล้วอีกนิตมันก็จะเอ่อ มันก็เลยจำ...ก็เลยแน่น สัญญาตรงนี้มันแน่น มันก็จะคิดถึงได้ง่าย แคเราเดินเข้าไปในที่ที่ประตูมันปิด เราก็จะรู้สึกอึดอัดแล้ว เวลาที่มันจืดขึ้น...จริง ๆ แล้วคือมันพร้อมที่จะล้นออกมาแล้ว ความกลัวตอนนั้นมันเต็มแล้ว แค่น้ำเพียงหยดเดียวมันก็จะล้นออกมาคิดฟุ้งซ่านไปในเรื่องอื่น ๆ ขอเพียงให้คุณตารับรู้ว่ามันมาเท่านั้นละค่ะ ไม่ต้องไปบอกว่า อู๊ย...อย่ามานะ ไม่

อยากให้เราเพราะมันจะติดขัด แค่เพียงเรารู้ว่ามันมาแล้วเราเห็นมัน เราเห็นมันอย่างชัดขึ้น เราก็กะยั้นดูมัน เราก้จะได้เห็นอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งควรมองมาก คือมันมาแล้วมันไป อย่าคิดตามมัน ถ้าเดินตามมัน...มันจะตามเรา เราแค่หยุดแล้วดูมัน กลับมาที่เกมลมหายใจ

คุณแม่ครับ เวลาเห็นแล้วจะหยุด ก็กำลังคิดเพื่อเจอ อยู่แล้วให้หยุดดู ช่วงนั้นเราจะทำอะไรละครับ

เวลาตามความคิด...คุณตาไม่รู้ทันมันหรือคะ เพราะคุณตา กำลังปรุงแต่ง เทคนิคการหยุดก็คือเราต้องหยุดจิต คือเอาจิตมาทำอย่างอื่น มันไม่เหมือนการหยุดที่กาย เช่นการหยุดเดินด้วยเท้า คุณตาเข้าใจภาพของจิตไหมคะ คือเราจะต้องเปลี่ยนจิตจากการติดตามความคิดไปทำอย่างอื่น คุณตาเคยสวดมนต์ไหมคะ

เคยครับ

คุณตาอาจจะสวดมนต์หรือแผ่เมตตา คือคุณตาต้องหางานใหม่ให้จิตทำ เพราะจิตมันจะหยุดเฉย ๆ ไม่ได้ จิตมีหน้าที่รับรู้ มันจะต้องรับรู้กับอะไรสักอย่าง เช่นเอาจิตมาอยู่กับการสวดมนต์ เอาจิตมาติดตามเสียงสวดมนต์ เอาจิตมาจดจ่ออยู่กับคำแปลในเสียงสวดมนต์ เมื่อคุณตาช่วยทำให้จิตมีงานทำอย่างนี้แล้ว จิตก็จะไม่ไปจดจ่ออยู่ในเรื่องความตาย อย่างนี้พอจะเข้าใจวิธีการหยุดแล้วนะคะ พอจิตเคลื่อนมาทำงานเรื่องการสวดมนต์ จิตก็จะเบิกบาน เป็นปีติ มีกำลัง ไม่เป็นอกุศล ไม่เป็นความกลัว จิตก็ควรแก่การงาน อย่างนี้ละคะคือการหยุด หยุดจากอกุศล จากเรื่องที่เป็นความกลัว แล้วไปทำในสิ่งที่เป็นกุศลแทน ก็ขึ้นอยู่กับว่าคุณตาชอบทำอะไร

**ผมชอบจัดของครับ วันก่อนไปจัดโต๊ะแล้วเจอหนังสือ
อสท. เก่า ๆ เล่มไปจังหวัดกระบี่ เราก็จะไอ้...เราไปมาตั้งแต่
ปี ๑๗ ก็จะไปติดตาม**

คุณตาก็ต้องเลือกงานล่ะ เพราะตอนนั้นจิตอาจจะกลับไป
ไปอยู่กับอดีตหรือกลัวอนาคต คุณตาก็ต้องเลือกเอาเรื่องที่เป็น
การเจริญสติ เป็นการเจริญมรณานุสติก็ได้ คือเห็นว่าความตายไม่
ได้เป็นของน่ากลัว ไม่ได้เป็นการสูญเสีย แต่เห็นเป็นประสบการณ์
ซึ่งเราต้องเรียนรู้ที่จะเห็นอย่างเข้าใจ ถ้าตอนนี้เรื่องความตายยัง
เป็นความกลัวอยู่ เราก็จึงต้องไปทำเรื่องอื่นที่มันเป็นความสุข จนกว่า
จิตเราจะมั่นคงแล้วจึงกลับมาพิจารณาเรื่องความตายอีกที คือตอน
นี้ต้องสร้างขวัญและกำลังใจของจิตให้ครบกับการทำงานที่สุด

คุณตาพอเห็นตัวเองใหม่คะว่าตั้งแต่หายป่วยมานี้ทำอะไร
แล้วเบิกบานดี

ก็จะจัดของ...พวกตุ๊กตาเล็ก ๆ ครับ

อ้อ...นั่นละคะ การเริ่มจากกิจกรรมที่ชอบก็เป็นวิธีเริ่มต้น
ที่ดี คือทำอะไรก็ได้ แต่อย่าให้จิตไปอยู่กับความคิด และเมื่อคุณ
ตาเริ่มเห็นว่าจิตมีกำลังน้อย ๆ ก็ลองตามลมหายใจเลยนะคะ
หายใจเข้ารู้...ก็ลองตามดูเลย บางคนอาจใช้ตามการเคลื่อนไหว
เช่นออกกำลังกายด้วยการยืนแกว่งแขนเบา ๆ สักพันครั้ง จิตก็
จะอยู่กับการนับ ภายเคลื่อนไหวใจตั้งมั่นอยู่กับการนับ...ก็อยู่เท่านี้
มันก็ไม่คิดฟุ้งไปเพราะต้องนับ หาวินับเป็นเซต ๆ จนครบพันครั้ง
เราเรียกว่ากายอยู่กับกิจ จิตอยู่กับงาน หนึ่งลมหายใจเราแกว่ง
ได้สักห้าครั้งหรือสักสิบครั้ง เราก็จึงอยู่กับงานตรงนี้ กายก็จะ

แข็งแรงขึ้น และค่อย ๆ ฟื้นฟูใจด้วยการจดจ่ออยู่กับการนับ พอเราพยายามทำให้ใจอยู่ตรงนี้แล้ว ความคิดอื่นมันก็จะเข้ามาไม่ได้... นี่คือเทคนิค

ถ้าอย่างนั้นผมก็ทำผิดสิครับ เพราะทุกวันนี้พอไม่สบายใจ ผมก็จะไปเดินเล่น ยิ่งเดินมันก็ยิ่งคิด พอมีลมพัดมาก็จะคิด กลิ่นหอมของต้นไม้ลอยมาก็...

คิดเลย มันมีผัสสะทางอื่นที่ชวนให้ใจนึกคิด ใจไม่อยู่กับการเดินทาง แต่ใจคุณตาไปอยู่กับการคิด...เห็นไหมคะ

ครับ คุณแม่พูดถึงตอนนีทำให้ผมนึกถึงวันที่ผมออกมาจากห้องผ่าตัด ตอนนั้นรู้สึกว้าว...ปิดหน้าอยู่หรือเปล่า เป็นภาพลวงตาหรือเปล่า ผมไม่กล้าลืมตาเลย

เราตายไปแล้วหรือเปล่าใช่ไหมคะคุณตา

ครับ

นี่ละค่ะ เหตุการณ์นี้มันสอนเราเลยว่า ชีวิตของเราแต่ละวัน...ถ้ากลับไปแล้วพุงนี้ไม่ตื้นอีก ธุระจบสิ้นแล้วหรือยัง เพราะถ้าเราทำทุกวันอย่างเต็มที่แล้ว ก็ไม่มีอะไรต้องติดค้างกันไม่เฉพาะแต่คุณตาหรอกค่ะ...กำลังหมายถึงตัวแม่ซีคันสนี่เองด้วย

ตอนนอนรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาล ผมก็ได้ทบทวนว้าว...เราไปทำเวรทำกรรมอะไรหรือเปล่า ก็พบว่าไม่มีเวรกรรมและบาปมากที่สุดอยู่เรื่องหนึ่งคือนินทาพระครับ

(หัวเราะ) คุณตาก็เลยคิดว่ามันมีผล คือในเวลาแบบนั้นเราก็คงจะคิดนะคะ แต่ถึงอย่างไรมันก็จบแล้วค่ะคุณตา ทุกเรื่องเลย เพราะสำนึกในใจ คำว่าจบนี้เป็นกุศล เพราะคุณตาพูดด้วย

น้ำเสียงของความละอายน ความสำนึก เราละอายนในปัจจุบัน จิตเราก็จะขึ้นจากฝั่ง เพราะความละอายเป็นคุณธรรม แต่ถ้าไม่ละอายน ลึคะ...เป็นอกุศล การที่เราบอกกับตัวเองว่าเราสำนึกและจะไม่ทำอีก คุณตากำลังทำกรรมในปัจจุบัน มันก็จะจบไปที่ละเรื่อง มันเหมือนการสารภาพบาปกับตัวเองนะคะ อันนี้เป็นปัญญาในปัจจุบัน แต่ถ้าถามกับตัวเองว่าทำไมเราจึงทำแบบนั้นนะ มันก็จะจบไปเลย จบไปกับอดีต เป็นการเอาอกุศลในอดีตมาดึงปัจจุบันให้เป็นอกุศลด้วย อย่างนี้ไม่ใช่ความละอายนะคะ แต่เป็นความเศร้าหมอง ไม่เป็นปัญญา จังหวะนี้ก็ต้องระวัง

คำแนะนำของคุณแม่ทั้งหมดนี้ดีมากเลยครับ แต่ต้องใช้เวลาเยอะไหมครับ หรือว่าอยู่ที่ใจ

มันอยู่ที่ใจคะคุณตา ถ้าใจเราอธิษฐาน คือตั้งมั่นว่าจะต้องทำให้สำเร็จ...ก็อีกไม่นาน แต่คุณตาต้องไม่บังคับตัวเองนะคะ แต่มีความมุ่งมั่นว่าจะทำเนือง ๆ อย่างสม่ำเสมอ และอ่อนโยน อย่างรู้ตัวทั่วพร้อมเรื่อย ๆ คุณตาต้องรู้ทันความคิดอยู่เรื่อย ๆ นะคะ เช่น อ้าว...คิดไปอีกแล้ว ความกลัวมาอีกแล้ว ก็อ้อ...รู้จักแล้วนะ เจ้าความกลัว คุณตากลับมาที่ลมหายใจ...ความกลัวมันก็จะหายไป แล้วสักพักคุณตาก็จะเผลอเรื่องลมหายใจอีก จิตมันก็จะไปที่ความคิดอีก มันก็จะเป็นอย่างนี้ละคะ อย่าท้อนะคะ จนวันหนึ่งคุณตาจะเห็นว่ามันไม่เข้ามาอีกแล้ว และไม่ต้องไปสงสัยว่าทำไมมันหายไปนะคะ อันนี้แสดงว่าเราทำงานอย่างต่อเนื่อง อาบน้ำก็รู้...ล้างหน้าก็รู้ ถ้าเรารู้ถึงสัมผัสกาย ความคิดที่อึดอัดก็จะไม่เกิด เอาจิตมารู้เรื่องกายให้ละเอียดขึ้น ฝึกกายานุปัสสนากาวนา นั่งรู้นอน

รู้แหละ เพราะตอนนี้จิตยังพร่องอยู่ ถ้ามาตามลมหายใจมันจะ
ฟุ้งซ่านได้

**ครับ ตอนนี้ผมรู้สึกหัวใจแข็งแรงขึ้นมากเลย ไม่เหมือน
เมื่อสักครู่นี้ยังหวิว ๆ อยู่เลยครับ**

เห็นแล้วแหละคะ ถ้าไม่ลืมลมหายใจ...ใจก็จะไม่อึดอัด แล้ว
ถ้าคุณตามุ่งมันทำอย่างเนือง ๆ ไม่นานก็จะดีขึ้นคะ

ลมหายใจที่อ่อนโยนอย่างเจริญสติเป็นเครื่องมือที่ช่วย
ผ่อนคลายจิตจากตะกอนทางความคิดได้ดีทีเดียว เพราะในแต่ละ
ละวันของชีวิตที่เพิ่มขึ้น แท้จริงแล้วเวลาของเรากลับลดลง
ทุกวันนี่เสร็จสิ้นหรือยัง เป็นคำถามที่น่าทดลองทำคะ ไม่ใช่
เพียงแค่นำคิดอีกต่อไป

ทอยก่อนทอย

ทอยเมื่อทอย ย่อมกลายเป็น
ทอยเมื่อได้เป็นก็ ๘ ทอยใหม่
ทอยใหม่ เพียงให้ เขาใส่ใจ
ทอยไว้ โดย นั้นคือทอย เสียก่อนทอย

ทอย ก่อนทอย ผู้ใช้กลายเป็น
แต่กลายเป็น สิ่งที่ไม่สูญหาย
ที่แท้คือ ความทอย ที่ไม่ทอย
มีความหมาย ไม่มีใคร ได้เกิดแล้ว

อันผู้หนึ่ง นั้นคือ ขอนแก่น
เหมือนเส้นสั้นๆ สายๆ คนขอเพลง
แต่เป็นความ ๑๖ คือ ไม่ผันแปร
๑๖ คือ แก่ ๑๖ คือ ได้ ไม่ทอยเลย ๫

หัวใจโลกนี้ มีธรรมเป็นมารดา

สวีกา

สื่อเพื่อชีวิตที่งดงามและเป็นอิสระ

ใบสมัครสมาชิก

- สมัครเพื่อตัวเอง เป็นของขวัญ สมาชิกอุปถัมภ์เพื่อมอบหนังสือให้สถานศึกษาทั่วประเทศ

ผู้อุปถัมภ์ ชื่อ.....นามสกุล.....

อาชีพ.....วันเกิด.....บ้านเลขที่.....

หมู่บ้าน.....อาคาร/ตึก.....ชั้น.....

ซอย.....ถนน.....แขวง.....เขต.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

ผู้รับหนังสือ ชื่อ.....นามสกุล.....

อาชีพ.....วันเกิด.....บ้านเลขที่.....

หมู่บ้าน.....อาคาร/ตึก.....ชั้น.....

ซอย.....ถนน.....แขวง.....เขต.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

ขอสมัครเป็นสมาชิก 'สวีกา' สมาชิกใหม่ ต่ออายุสมาชิก

๑ ปี ราคา ๖๐๐ บาท

ขอสมัครให้ สมาชิกอุปถัมภ์ เป็นของขวัญ

๑ ปี ราคา ๖๐๐ บาท

วันที่สมัคร.....เริ่มรับฉบับที่.....ถึงฉบับที่.....

โดยได้แบบ ธนาฉัตติ ตัวแลกเงิน

เช็คธนาคาร.....เลขที่เช็ค.....

ส่งจ่าย **ปณ.จรเข้บัว** ในนาม **นางจันทนา จำวงศ์ลา** เสถียรธรรมสถาน ๒๔/๕ ซอยวัชรพล

ถนนรามอินทรา ๕๕ แขวงท่าแร้ง เขตบางเขน กรุงเทพฯ ๑๐๒๓๐

หรือโอนเงินผ่าน **แมชีคันสนีย์ เสถียรสุด** เพื่อกองทุนสวีกา ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

สาขารามอินทรา บัญชีออมทรัพย์ เลขที่บัญชี 187-0-62624-7

ค่าสมาชิก ๖๐๐ บาทของท่าน นอกจากจะทำให้ **สวีกา** หยิ่งรักอย่างมั่นคง ยังทำให้ **สวีกา** แดกหน่ออย่างงดงาม ไปสู่ **สวีกาสึกขาลัย** โครงการเพื่อนักบวชหญิงและผู้สนใจ เพื่อสืบสานเจตนารมณ์ของการทำให้โลกนี้มี **ธรรม** เป็นมารดาต่อไป

ขอขอบคุณที่สนับสนุนการเผยแพร่ธรรมะ

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม

สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

The Happy Family

กองทุนเฉลียว จรัสศรี

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
www.thaihealth.or.th

การให้ธรรมะชนะการให้ทั้งปวง

สัทธรรม

เราไม่สามารถถึงกับพลิกแผ่นดิน
เราสามารถเพียงทำไปเรื่อย ๆ ตามสติกำลัง
มีผลเท่าไรก็เอาเท่านั้น
แต่เราหวังอยู่ว่า
การกระทำด้วยความจงรักต่อพระศาสนาของเรา
อาจมีคนเอาไปคิดไปนึก
แล้วอาจมีคนทำตามมากขึ้น
จนกระทั่งผู้มีอำนาจท่านทำ
หรือประชาชนทั้งโลกพากันทำ
มันก็อาจมีการพลิกแผ่นดินได้เหมือนกัน
แม้เราจะไม่ได้พลิกเอง ผลก็เท่ากัน
เราคงยังเจียมตัว
และไม่ต้องออกแตกตายเพราะข้อนั้น

พุทธมร อินทร์อินทร์

ISSN 1685-4020

9 771685 402021